

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ**

**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА
АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН**

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

МАЗМҰНЫ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ	3-4
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ	5-19
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп	20-21
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	22
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	23-24
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	25-28
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	29-31
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	32-198

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ

Басшылық Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі, «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі ҚҰБ мен оның еншілес ұйымдары бірге – «Топ») 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің нәтижелерін, ақшалай қаражаттың қозғалысын және меншікті капиталдағы өзгерістерді шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына (бұдан әрі – «қаржылық есептілікті жасаудың негізгі қағидаттары») сәйкес дайындауға жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау кезінде Басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- ақпаратты, оның ішінде есеп саясаты туралы деректерді осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсыну;
- шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарының талаптарын сақтау;
- Топ өз қызметін таяу болашақта жалғастыратын болады дей отырып, шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін жауап береді.

Басшылық:

- Ұлттық Банктегі ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау көрсету;
- Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті дәрежедегі дәлдікпен дайындауға және Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасаудың негізгі қағидаттарының талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесіне қолдау көрсету;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізу;
- Ұлттық Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі барлық ақылға сыйымды ықтимал шараларды қабылдау;
- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және болдырмау үшін де жауап береді.

Осы 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Басшылық 2024 жылғы 3 сәуірде бекітті.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. М. Сүлейменов
Төраға

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. А. Тайшибаева
Бас бухгалтер

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасына:

Ескертпесі бар пікіріміз

Біздің пікірімізше, есебіміздің «Ескертпесі бар пікір білдіруге негіз» деген бөлімінде көрсетілген мәселенің ықпалын есептемегенде, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «Ұлттық Банк») және оның еншілес кәсіпорындарының (бұдан әрі бірлесіп – «Топ» деп аталады) 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілігі барлық маңызды қатынастарда шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізіне (бұдан әрі – «шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау қағидаттары») сәйкес дайындалды.

Аудит мәні

Біз Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, оған мыналар кіреді:

- 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп;
- 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп;
- 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп;
- 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақшалай қаражатың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп;
- 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп; және
- маңызды есеп саясаттары және өзге де түсіндірме ақпаратты қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Ескертпемен пікір білдіру үшін негіз

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 17-ескертпеде сипатталғандай, 2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Ұлттық Банк «ҚазМұнайГаз «ҰК» АҚ-ға өз инвестицияларын өзіндік құны бойынша есепке алды, бұл басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша осы инвестицияларды есепке алуды талап ететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасаудың негізінен ауытқу болып табылады. 2022 жылы «ҚазМұнайГаз» АҚ Қазақстан Республикасының жергілікті биржаларында Листингпен IPO өткізді, бұл Ұлттық Банкке осы үлестік бағалы қағаздардың әділ құнына сенімді бағалау жүргізуге мүмкіндік берді. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы бастапқы құн мен әділ құн арасындағы 208,032,480 мың теңге сомасындағы барлық айырма, өткен жылдарға қатысты әділ құн өзгерісінің бір бөлігін қоса алғанда, 2022 жылғы басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілді. 2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша осы инвестициялардың әділ құнын бағалаудың болмауына байланысты басқа жиынтық табысқа енгізілуі тиіс 2022 жылғы әділ құнның тиісті өзгерісін анықтау мүмкін болмады. Ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты біздің пікіріміз 2022 жылғы Өзге жиынтық кірісте танылған қайта бағалау сомасының ағымдағы және алдыңғы кезеңдер көрсеткіштерінің салыстырмалылығына ықтимал әсері себебінен өзгертілді.

Біз халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес аудит жүргіздік. Көрсетілген стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі есептің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді ескертумен білдіруге негіз бола алатындай жеткілікті және тиісті деп санаймыз.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Тәуелсіздік

Біз бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары кеңесі (ХБЭСК кодексі) шығарған Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық этика кодексіне (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) және Қазақстан Республикасындағы қаржылық есеп беру аудитімізге қолданылатын этикалық талаптарына сәйкес Банктан тәуелсізбіз. Біз ХБЭСК Кодексіне және қаржылық есептілік аудитімізге қолданылатын Қазақстан Республикасының этикалық талаптарына сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық.

Біздің аудит әдістемесі

Қысқаша шолу

- Жалпы активтердің сомасы тұтастай алғанда маңыздылық деңгейін есептеу үшін негіз ретінде алынды.
- Біз Ұлттық Банктің қаржылық есептілігінің аудиті және Топтың шоғырландырылған есептілігіне енгізілген еншілес ұйымдардың елеулі қалдықтары мен операцияларының аудиті бойынша жұмыс жүргіздік, сондай-ақ маңызды құрамдас аудитор тобы орындаған рәсімдер бойынша жұмыс құжаттарын қарадық.
- Айналыстағы ақшаны есепке алу
- Баламалы құралдарға баға белгіленбеген инвестициялардың әділ құнын бағалау

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Аудитті жоспарлау кезінде біз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерінің маңыздылығын анықтадық және бағаладық. Атап айтқанда, біз басшылықтың субъективті пайымдаулар жасаған салаларын талдадық, мысалы, маңызды бағалау мәндеріне қатысты, бұл болжамдарды қолдануды және олардың сипатына байланысты белгісіздікпен байланысты болашақ оқиғаларды қарастыруды қамтиды. Біздің барлық аудиттеріміздегідей, біз де басшылықтың ішкі бақылау жүйесін айналып өту қаупін, соның ішінде, бірақ олармен шектелмей, жосықсыз әрекеттердің салдарынан елеулі бұрмалану қаупін тудыратын басшылықтың біржақтылық белгілерінің болуын бағалауды қарастырдық.

Аудит көлемін біз есеп процестері мен бақылау тобы пайдаланатын топтың құрылымын ескере отырып, сондай-ақ топ өз қызметін жүзеге асыратын саланың ерекшелігін ескере отырып, тұтастай алғанда қаржылық есептілік туралы пікірімізді білдіру үшін жұмыстарды жеткілікті көлемде орындай алатындай етіп анықтадық.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Маңыздылық

Біздің аудит көлемін анықтауға біздің маңыздылықты қолдануымыз әсер етті. Аудит шоғырландырылған қаржылық есептілікте айтарлықтай бұрмаланулар жоқ екеніне ақылға қонымды сенімділік алуға арналған. Бұрмаланулар жосықсыз әрекеттерден немесе қателіктерден туындауы мүмкін. Егер олар жеке немесе жиынтықта осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданған пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп болжауға болатын болса, олар маңызды болып саналады.

Кәсіби пайымдауымызға сүйене отырып, біз маңыздылық үшін, оның ішінде тұтастай алғанда Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі деңгейінде маңыздылық үшін белгілі бір сандық шектерді белгіледік. Осы мәндердің көмегімен және сапалық факторларды ескере отырып, біз аудиттің көлемін, сондай-ақ аудиторлық рәсімдердің сипатын, мерзімдерін және көлемін анықтадық және бұрмаланулардың (жеке және жиынтықта алынған), егер бар болса, тұтастай шоғырландырылған қаржылық есептілікке әсерін бағаладық.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңының 7-бабында көрсетілгендей, Ұлттық Банктің негізгі мақсаты Қазақстан Республикасындағы бағалардың тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. Сондай ақ заңда Ұлттық Банк өз міндеттерін орындау кезінде пайда табу мақсатын басшылыққа алмауы керек екендігі нақты көрсетілген. Демек, біз жалпы активтердің мөлшерін маңыздылық деңгейін есептеу үшін негіз ретінде анықтадық.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері - бұл біздің кәсіби пайымдауымызша, ағымдағы кезеңдегі шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер тұтастай алғанда шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

«Ескертпемен пікір білдіру үшін негіз» бөлімінде баяндалған сұраққа қосымша, біз төменде көрсетілген сұрақтарды аудиттің негізгі сұрақтары ретінде анықтадық, олар туралы ақпаратты біздің есепте хабарлау қажет.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Негізгі аудит мәселелері

Айналыстағы ақшаны есепке алу

Біз айналыстағы ақшаны есепке алудың дұрыстығын 2023 жылғы 31 желтоқсандағы 4,110,361,072 мың теңге сомасындағы баланстың маңыздылығына, Ұлттық Банктің қызметі үшін бизнес-процестің маңыздылығына және баланстың толықтығы бөлігіндегі тәуекелдің маңыздылығына байланысты аудиттің негізгі мәселесі ретінде қарастырдық. Сонымен қатар, айналымдағы ақшаның ерекшелігіне байланысты олардың нақты болуын анықтау бақылау құралдарына және банкноттар өндірісінің айналасындағы процестерге, Ұлттық банктің өз қоймаларында сақталған банкноттарды физикалық бақылауға және айналымнан шығарылған банкноттарды жоюға байланысты.

Біздің назарымыз айналыстағы ақша балансының толықтығы мен дәлдігін растауға бағытталған.

Негізгі аудит мәселелеріне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды

Біз айналыстағы ақшаға қатысты процестерді, соның ішінде айналыстағы ақшаны есепке алуды, банкноттарды өндіруді, Ұлттық банктің әр түрлі бөлімшелеріне және оның еншілес компаниясына аударымдарды, екінші деңгейдегі банктерге және одан аударымдарды, тозған/ескілерін жоюды қоса алғанда, айналыстағы ақшаға қатысты процестерді іріктемелі негізгі бақылаулардың операциялық тиімділігін түсіну, бағалау және тестілеу жүргіздік банкноттарды түгендеу, сондай-ақ Ұлттық Банкте сақтаудағы банкноттарды түгендеу.

Айналыстағы ақшаның толықтығы мен дәлдігін растау үшін біз келесі аудиторлық рәсімдерді орындадық:

- Біз Ұлттық Банктің және оның еншілес ұйымдарының саясаттары мен ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес айналыстағы ақшаны есепке алу процесін зерттедік және нақты есепке алу процесіне тексердік;

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Негізгі аудит мәселелері	Негізгі аудит мәселелеріне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды
«Айналыстағы ақша» деген 20-Ескертпеде және «Тәуекелдерді басқару» деген 30-Ескертпеде айналыстағы ақша балансы туралы толық ақпарат берілген.	– Біз қоймадағы банкноттарды жылдық түгендеуге қатыстық; – Біз айналыстағы ақша балансының соңғы сальдосы – айналыстағы ақша қозғалысын құру бойынша салыстыру жүргіздік; – Біз Ұлттық Банктің банкноттарды басып шығаратын еншілес кәсіпорны мен Ұлттық Банктің қоймасы арасындағы банкноттардың бекітілген жылдық өндіріс жоспарына және осы жоспарға енгізілген өзгерістерге қатысты қозғалысын тексердік; – Таңдамалы негізде біз банкноттарды коммерциялық банктерге беруді және банкноттарды коммерциялық банктерден, соның ішінде ескі банкноттардан алуды тексердік; – Таңдамалы негізде біз ескі банкноттардың жойылуын тексердік; – Біз Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде айналыстағы ақша бойынша ашылған ақпараттың дұрыстығы мен толықтығын тексердік.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Негізгі аудит мәселелері	Негізгі аудит мәселелеріне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды
Баламалы құралдарға баға белгіленбеген инвестициялардың әділ құнын бағалау 16-Ескертпеде айтылғандай, топ хедж-қорларға, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды қамтитын балама құралдарға инвестиция салады. Бұл инвестицияларды топ әділ құн бойынша пайда немесе залал арқылы есепке алады. Белгіленбеген инвестициялардың әділ құны қор менеджерлерінен алынатын құнға негізделіп отырып және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы 1,198,454,863 мың теңге осы инвестициялардың елеулі теңгеріміне байланысты шоғырландырылатын қаржылық есептілікте көрсетілетіндіктен, бұл мәселе аудиттің негізгі мәселесі болып айқындалды.	Біз түсіністік алдық, содан кейін баламалы құралдарды бақылау және қадағалау процесінде таңдамалы негізгі бақылаулардың дизайнын бағалау және операциялық тиімділігін сынақтан өткіздік. Бұған Қор менеджерлерін таңдау тобының процесі және қор менеджерлерін бақылау кіреді. Әділ құнды бағалаудың дұрыстығын және басқа рәсімдермен қатар баламалы құралдарға салынбаған инвестицияларды растау үшін біз келесі аудиторлық рәсімдерді орындадық: – Біз хедж-қорларға, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына әлеуетті сыртқы инвестицияларды басқарушыларды бағалау бөлігінде, сондай-ақ қор менеджерлері инвестициялаған қорларды бағалау бөлігінде топ жүргізген заң сараптамаларын (due diligence) қарастырдық;

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Негізгі аудит мәселелері	Негізгі аудит мәселелеріне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды
2-Ескертпеде «Есеп саясатын қолданудағы елеулі есеп саясаты және маңызды бағалау мәндері мен пайымдаулар», 16-Ескертпеде «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары», 30-Ескертпеде «Тәуекелдерді басқару» және 35-ескертпеде «Қаржы активтері мен міндеттемелері: әділ құны және есептік сыныптаулар» ұсынылған әділ құнды анықтау және белгіленбеген инвестицияларды есепке алу туралы толық ақпарат	– Біз сенімгерлік инвестициялық басқару туралы шарттың, баламалы құралдар портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияның, баламалы құралдар портфелінің арнайы мақсаттағы компаниялардың келісімдерінің (special purpose vehicle) шарттары мен ережелерін және оларға қосымша келісімдерді, соның ішінде Қор менеджерлерінің инвестицияларды бағалау жиілігі мен әдістерін зерттедік; – Біз топқа қатысты сыртқы басқарушылардың беделі, тәжірибесі және тәуелсіздігі, сондай-ақ шоғырландырылған хедж-қорлардың, жеке капитал қорларының және жылжымайтын мүлік қорларының сыртқы аудиторларының беделі мен тәжірибесі туралы түсінік алдық; – Біз топтың есеп саясатына сәйкес Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі деңгейінде хедж-қорларға, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды есепке алғанын тексердік; – Біз тәуелсіз сыртқы менеджерлерден хедж-қорлар, жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялардың әділ құны бар растау хаттарын алдық және оларды салыстырдық. ұсынылған деректерге шоғырландырылған қаржылық есептілікте;

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Негізгі аудит мәселелері	Негізгі аудит мәселелеріне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды
	– Таңдамалы негізде біз 2023 жылы ақша қаражаттарының инвестициялардың қозғалысын тексердік; – Біз топтың өткен жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігінде ұсынылған хедж-қорларға, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына салынған инвестициялардың әділ құнының сомаларын хедж-қордың, жеке капитал қорларының және жылжымайтын мүлік қорларының 2022 жылғы аудиттелген қаржылық есептілігінде берілген деректермен салыстырдық. Алдыңғы кезеңдерде қорлардың меншікті аудиттелген қаржылық есептілігіне енгізілген 31 желтоқсандағы түпкілікті бағалаулардан айтарлықтай ерекшеленбейді; – Біз Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде баламалы инвестициялар бойынша ұсынылған ашулардың дұрыстығы мен толықтығын, оның ішінде әділ құн иерархиясының деңгейін анықтауды тексердік.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Топтың аудит көлемін анықтау

Аудит көлемін біз есеп процестері мен бақылау құралдары тобы пайдаланатын топтың құрылымын ескере отырып, сондай-ақ топ өз қызметін жүзеге асыратын саланың ерекшелігін ескере отырып, тұтастай шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікірімізді білдіру үшін жұмыстарды жеткілікті көлемде орындай алатындай етіп анықтадық.

Топтың құрамына Ұлттық Банк және 12 еншілес ұйым кіреді. Бухгалтерлік есепті жүргізуді әрбір еншілес ұйым дербес жүргізеді, бұл ретте шоғырландыру мақсаттары үшін Есептіліктің топтық нысандарын еншілес ұйымдар Ұлттық Банктің арнайы платформасына тиейді және бұдан әрі топтық Есептіліктің шоғырландырылған топтық нысандары автоматты түрде қалыптастырылады. Еншілес ұйымдар жағдай бойынша топтың жалпы активтерінің шамамен 23% құрайды.

2023 жылғы 31 желтоқсан. Оның ішінде бір еншілес ұйымды біз топтың маңызды құрамдас бөлігі ретінде анықтадық. Осы еншілес ұйым бойынша біз осы ұйымның қаржылық есептілігінің аудиті шеңберінде құрамдас аудитор тобының орындаған рәсімдері бойынша жұмыс құжаттарына шолу жасадық және маңыздылық деңгейін анықтадық. Топтың қалған еншілес ұйымдары бойынша біз Топтың шоғырландырылған есептілігіне енгізілген еншілес ұйымдардың елеулі қалдықтары мен операцияларының аудиті бойынша жұмыс жүргіздік.

Өзге ақпарат

Басшылық өзге ақпарат үшін жауап береді. Өзге ақпарат жылдық есепті қамтиды (бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілікті және осы есептілік туралы аудиторлық есепті қамтымайды), біз осы аудиторлық есептің күніне дейін алмадық және осы күннен кейін бізге беріледі деп күтілуде.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз басқа ақпаратқа қолданылмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділік білдіретін қорытынды бермейміз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке аудит жүргізуге байланысты біздің міндетіміз жоғарыда көрсетілген басқа ақпаратпен, ол бізге берілген кезде танысу және басқа ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептілік немесе аудит барысында алған біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктер бар ма, жоқ па және басқа ақпарат басқа мүмкін елеулі бұрмалануларды қамтымайды ма деген мәселені қарау болып табылады.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Егер жылдық есеппен танысқан кезде біз оның құрамында елеулі бұрмалаушылық бар деген қорытындыға келсек, оны корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізуіміз керек.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың шоғырландырылған қаржылық есептілігі үшін жауапкершілігі

Басшылық шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау қағидаттарына сәйкес көрсетілген шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға және ұсынуға және басшылық жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалануларды қамтымайтын шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты болады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген жағдайларды қоспағанда, Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілікті жасауға жауапты болады немесе қызметті жоюдан немесе тоқтатудан басқа басқа нақты балама.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз-шоғырландырылған қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланулар болмайтынына ақылға қонымды сенімділік алу және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығару. Ақылға қонымды сенімділік-бұл сенімділіктің жоғары деңгейі, бірақ ХАС-ға сәйкес жүргізілген аудит әрқашан болған кезде Елеулі бұрмалануларды анықтайтынына кепілдік емес. Бұрмаланулар жосықсыз әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтықта осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданған пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп болжауға болатын болса, маңызды болып саналады.

ХАС-ға сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз мыналарды орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдемелер аламыз. Жосықсыз әрекеттердің нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупі қатенің нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттері кіруі мүмкін.
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз.
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және тиісті ақпаратты ашуды бағалаймыз.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

- біз басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы болжамдарды қолданудың заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдер негізінде – топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздік бар-жоғы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі тиісті ақпаратты ашуға назар аударуымыз керек немесе егер мұндай ақпаратты ашу орынсыз болса, біздің пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін.
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін ұйымдардың немесе топ ішіндегі қызметтің қаржылық ақпаратына қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз топты басқаруға, бақылауға және аудит жүргізуге жауаптымыз. Біз аудиторлық пікірімізге толықтай жауап береміз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға Тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз туралы мәлімдеме береміз және бұл адамдарға аудитордың тәуелсіздігіне негізді түрде әсер ететін деп санауға болатын барлық қатынастар мен басқа да мәселелер туралы және қажет болған жағдайларда қатерлерді жою үшін қабылданған әрекеттер немесе қолданылған сақтық шаралар туралы хабарлаймыз.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңдегі шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды мәселелерді анықтаймыз, сондықтан аудиттің негізгі мәселелері болып табылады. Біз бұл сұрақтарды аудиторлық есепте сипаттаймыз, егер бұл мәселелер туралы көпшілікке жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайларды қоспағанда немесе өте сирек жағдайларда қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы керек деген қорытындыға келсек, өйткені бұл дұрыс деп болжауға болады. мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарламасының әлеуметтік маңызды пайдасынан асып түседі.

Аудиттің жауапты жетекшісі, оның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебін шығарған – Айгүл Ахметова.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС атынан

Бекітілді:

Қол қойылды:

Азамат Конратбаев
Басқарушы директор
ПрайсуотерхаусКуперс ЖШС
(1999 жылғы 21 қазандағы
№ 0000005 Қазақстан Республикасы
Қаржы Министрлігінің бас
Мемлекеттік Лицензиясы)

Айгуль Ахметова
Серіктес, Орындаушы аудитор
(2012 жылдың 27 тамызындағы
№ 0000083 Аудитордың біліктілік
куәлігі)

2024 жылғы 3 сәуір
Алматы, Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге (қайта есептелген)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	4	629,000,691	453,488,188
Пайыздық шығыс	4	(1,082,304,823)	(643,218,271)
Таза пайыздық зиян		(453,304,132)	(189,730,083)
Комиссиялық кіріс		40,981,063	31,561,869
Комиссиялық шығыс		(6,470,689)	(7,070,697)
Таза комиссиялық кіріс		34,510,374	24,491,172
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда	5	160,915,641	57,075,764
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардан түсетін таза зиян		(16,898,011)	(50,280,652)
Қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы үлес		3,235,463	2,126,524
Банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіруден кіріс (шығыс)	6	985,143	(172,460,175)
Басқа да операциялық кіріс	7	151,357,667	66,407,777
Басқа да операциялық шығыс	8	(46,775,086)	(212,033,272)
Кредиттік шығындарға резервтерді қалпына келтіруден түскен кіріс	15,17,18,19	18,382,629	12,316,695
Дайындалған банкноттар мен монеталардың өзіндік құны	9	(15,432,128)	(17,741,366)
Персоналға арналған шығыс	10	(48,733,819)	(28,651,988)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

		2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге (қайта есептелген)
Амортизация және тозу		(7,735,569)	(6,963,352)
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыс	11	(18,239,599)	(17,152,392)
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян		(237,731,427)	(532,595,348)
Табыс салығы бойынша шығыс	12	(34,268,510)	(2,823,584)
Бір жылдағы зиян		(271,999,937)	(535,418,932)
Мыналарға тиесілі зиян/пайда:			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне		(272,345,718)	(535,783,126)
- бақыламайтын акционерлерге		345,781	364,194
Бір жылдағы зиян		(271,999,937)	(535,418,932)

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. М. Сүлейменов
Төраға

Д. А. Тайшибаева
Бас бухгалтер

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

32-198-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Бір жылдағы зиян	(271,999,937)	(535,418,932)
Табыс салығын шегергендегі басқа да кіріс		
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта сыныпталған немесе кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін баптар:</i>		
Әділ құнның өзгеру резерві (борыштық құралдар):		
- әділ құнның таза өзгеруі	(38,297,576)	(217,276,622)
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	45,624,077	69,430,973
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта сыныпталған немесе кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін барлық баптар</i>	<i>7,326,501</i>	<i>(147,845,649)</i>
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін емес баптар:</i>		
Әділ құнның өзгеру резерві (үлестік құралдар)	128,379,118	(210,655,942)
Шетел валютасын қайта бағалау резерві	(37,790,209)	224,299,004
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	1,041,036,966	700,580,375
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін емес барлық баптар</i>	<i>1,131,625,875</i>	<i>714,223,437</i>
Табыс салығын шегергендегі бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс	1,138,952,376	566,377,788
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	866,952,439	30,958,856
Мыналарға тиесілі барлық жиынтық кіріс:		
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне	866,607,932	30,593,076
- бақыламайтын акционерлерге	344,507	365,780
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	866,952,439	30,958,856

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. М. Сүлейменов
Төраға

Д. А. Тайшибаева
Бас бухгалтер

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

32-198-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескерт- пе	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге (қайта есептелген) *
АКТИВТЕР			
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	13	3,597,190,984	2,480,721,014
Алтын	14	8,973,752,449	9,525,538,229
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	15	2,229,661,326	2,164,762,476
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	16	1,200,504,369	1,110,237,951
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар			
- «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынған	17	6,007,596	5,775,086
- «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынбаған	17	5,603,596,086	4,552,667,814
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	18	297,860,841	1,406,034,598
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар		12,617,439	9,381,975
Негізгі құрал-жабдықтар		80,126,629	77,886,265
Материалдық емес активтер		9,117,651	9,571,455
Ағымдағы салықтық актив		8,386,104	7,222,052
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	12	312,609,362	345,284,882
Басқа да активтер	19	1,206,312,427	1,128,627,213
Барлық активтер		23,537,743,263	22,823,711,010
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Айналыстағы ақша	20	4,110,361,072	3,824,305,306
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	21	8,229,577,093	8,265,058,566
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	16	2,611,916	1,770,940
«РЕПО» мәмілелері		6,294,517	6,058,903
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	22	133,146,046	118,615,388
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	23	1,932,859,394	1,815,667,695
Клиенттердің шоттары	24	368,734,110	335,439,122

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

		2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге (қайта есептелген)*
Ескерт- пе	31 желтоқсан мың теңге		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	25	2,416,342,978	3,424,605,376
Бағалау міндеттемелері	26	56,337,341	225,896,837
Ағымдағы салықтық міндеттеме		8,478	7,194
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	12	2,696,549	3,104,274
Басқа да міндеттемелер	27	645,202,965	36,557,200
Барлық міндеттемелер		17,904,172,459	18,057,086,801
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	28	20,000,000	20,000,000
Кепілдік берудің арнайы резерві	28	970,240,870	804,355,658
Басқа да резервтер		3,977,154	4,032,306
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві		27,941,288	28,458,489
Қаржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві		(244,026,916)	(379,720,336)
Шетел валютасын, валюталық туынды қаржы құралдарын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві		9,501,735,080	8,498,487,049
Жинақталған зиян		(4,648,568,329)	(4,210,916,307)
Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі барлық капитал		5,631,299,147	4,764,696,859
Бақыламайтын акционерлер үлесі	28	2,271,657	1,927,350
Барлық меншікті капитал		5,633,570,804	4,766,624,209
Барлық міндеттемелер мен меншікті капитал		23,537,743,263	22,823,711,010

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. М. Сүлейменов
Төраға

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. А. Тайшибаева
Бас бухгалтер

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

32-198-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады

*2022 жылғы 1 қаңтардағы қаржылық жағдай туралы үшінші есеп 2-ескертпеде ұсынылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге (қайта есептелді)
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Салық салғанға дейінгі зиян	(237,731,427)	(532,595,348)
<i>Түзетулер:</i>		
Амортизация және тозу	7,735,569	6,963,352
Кредиттік зияндар үшін резервтерді қалпына келтіруден түскен кіріс	(18,382,629)	(12,355,812)
Бағалау міндеттемелері бойынша резервтер	(1,597,045)	(3,196,108)
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы	(14,641,014)	167,962,452
Басқа қаржылық емес активтер бойынша құнсызданудан болған зиян	-	39,117
Негізгі құрал-жабдықтарды шығынға жазудан болған шығыс	1,491,972	389,183
Пайыздық шығыс	1,082,304,823	643,218,271
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кіріс	(629,000,691)	(453,488,189)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан таза табыс	(153,523,618)	(57,075,764)
Қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы үлес	(3,235,463)	(2,126,524)
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Алтын	1,593,786,874	1,430,295,794
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	(56,226,466)	123,683,058
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	65,426,298	734,181
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	911,787,057	(1,480,397,866)
Басқа да активтер	(77,737,789)	(247,723,658)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге (қайта есептелді)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаяуы)		
Айналыстағы ақша	286,055,766	372,085,188
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	69,961,391	619,991,432
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,036,889	(412,831)
«РЕПО» мәмілелері	233,229	(144,008,161)
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	14,530,658	(943,515,297)
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	130,776,074	931,492,386
Клиенттердің шоттары	33,244,644	128,482,455
Бағалау міндеттемелері	(153,325,937)	-
Басқа да міндеттемелер	32,190,440	(16,368,584)
Алынған пайыздар	611,760,388	375,255,409
Төленген пайыздар	(494,437,940)	(285,350,425)
Алынған дивидендтер	28,726,066	21,242,300
Төленген табыс салығы	(3,163,482)	(900,770)
Операциялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсуі	3,028,044,637	642,319,241
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	(313,462,893)	(261,178,027)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды өтеу	73,665,690	56,261,754
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді сатып алу	(11,014,109)	(18,753,306)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді сатудан түскен түсімдер	8	635,634
Қауымдасқан ұйымдардың капиталына инвестициялар	-	(34,546)
Инвестициялық қызметтегі ақшалай қаражаттың таза пайдаланылуы	(250,811,304)	(223,068,491)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге (қайта есептелді)
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар шығарылымынан түскен түсімдер	32,330,597,237	18,523,513,261
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(33,361,101,647)	(18,165,968,913)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша сыйақы төлеу	(556,401,643)	(323,969,113)
Қаржылық қызметтен/(қызметтегі) ақшалай қаражаттың таза түсуі/(пайдаланылуы)	(1,586,906,053)	33,575,235
Ақшалай қаражаттың және оның баламаларының таза ұлғаюы/(азаюы)	1,190,327,280	452,825,985
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақшалай қаражаттың және оның баламаларының шамасына әсер етуі	(73,865,915)	459,501,080
Жылдың басындағы ақшалай қаражат және оның баламалары (зиян үшін бағалау резервін шегергенге дейін)	2,481,233,202	1,568,906,137
Жылдың соңындағы ақшалай қаражат және оның баламалары (зиян үшін бағалау резервін шегергенге дейін) (13-ескертпе)	3,597,694,567	2,481,233,202

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. М. Сүлейменов
Төраға

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. А. Тайшибаева
Бас бухгалтер

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

32-198-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

мың тенге	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал									
	Жарғылық капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да Резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Қаржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Барлық меншікті капитал
2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	804,355,658	4,032,306	28,458,489	(379,720,336)	8,498,487,049	(4,210,916,307)	4,764,696,859	1,927,350	4,766,624,209
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бір жылдағы зиян	-	-	-	-	-	-	(272,345,718)	(272,345,718)	345,781	(271,999,937)
Басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құн өзгерістерінің резерві (борыштық құралдар):	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	(38,297,576)	-	-	(38,297,576)	-	(38,297,576)
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	-	-	-	-	45,624,077	-	-	45,624,077	-	45,624,077
Әділ құн өзгерістерінің резерві (үлестік құралдар):	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	128,366,919	-	12,199	128,379,118	-	128,379,118
Шетел валютасын және валюталық туынды қаржы құралдарын қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	(37,788,935)	-	(37,788,935)	(1,274)	(37,790,209)
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	1,041,036,966	-	1,041,036,966	-	1,041,036,966
Барлық басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	135,693,420	1,003,248,031	12,199	1,138,953,650	(1,274)	1,138,952,376
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	135,693,420	1,003,248,031	(272,333,519)	866,607,932	344,507	866,952,439
Мүлік құны өсімінің сомасын амортизация және істен шығу нәтижесінде қайта бағалаудан көшіру	-	-	-	(517,201)	-	-	512,007	(5,194)	-	(5,194)
Меншік иелерімен жүргізілген, тікелей меншікті капиталдың құрамында көрсетілген операциялар:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кепілдік берудің арнайы резервін толықтыру	-	165,885,212	-	-	-	-	(165,885,212)	-	-	-
Еншілес ұйымдардың эмиссиялық кірісі	-	-	-	-	-	-	(450)	(450)	-	(450)
Бақыланбайтын үлестің азаюы	-	-	-	-	-	-	-	-	(200)	(200)
ҰҚП-ны резервтерге түзету	-	-	(55,152)	-	-	-	55,152	-	-	-
Меншік иелерімен жүргізілген барлық операциялар	-	165,885,212	(55,152)	-	-	-	(165,830,510)	(450)	(200)	(650)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	970,240,870	3,977,154	27,941,288	(244,026,916)	9,501,735,080	(4,648,568,329)	5,631,299,147	2,271,657	5,633,570,804

* Қайта есептеудің әсері айтарлықтай болғандықтан қайта есептеу тек меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал									
	Жарғылық капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Қаржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Барлық меншікті капитал
мың теңге										
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	685,322,567	4,032,306	28,982,199	(23,584,179)	7,573,609,256	(3,580,710,836)	4,707,651,313	1,558,333	4,709,209,646
Нақты активтердің әділ құнын қайта бағалау нәтижесінде өткен жылғы қайта есептелген бөлінбеген пайда *	-	-	-	-	-	-	26,407,744	26,407,744	-	26,407,744
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қайта есептелген қалдық	20,000,000	685,322,567	4,032,306	28,982,199	(23,584,179)	7,573,609,256	(3,554,303,092)	4,734,059,057	1,558,333	4,735,617,390
Барлық жиынтық зиян	-	-	-	-	-	-	(535,783,126)	(535,783,126)	364,194	(535,418,932)
Бір жылдағы зиян	-	-	-	-	-	-	(535,783,126)	(535,783,126)	364,194	(535,418,932)
Басқа да жиынтық зиян	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құн өзгерістерінің резерві (борыштық құралдар):	-	-	-	-	(217,276,622)	-	-	(217,276,622)	-	(217,276,622)
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	(217,276,622)	-	-	(217,276,622)	-	(217,276,622)
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	-	-	-	-	69,430,973	-	-	69,430,973	-	69,430,973
Әділ құн өзгерістерінің резерві (үлестік құралдар):	-	-	-	-	(208,290,508)	-	(2,365,434)	(210,655,942)	-	(210,655,942)
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	(208,290,508)	-	(2,365,434)	(210,655,942)	-	(210,655,942)
Шетел валютасын және валюталық туынды қаржы құралдарын қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	224,297,418	-	224,297,418	1,586	224,299,004
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	700,580,375	-	700,580,375	-	700,580,375
Барлық басқа да жиынтық зиян	-	-	-	-	(356,136,157)	924,877,793	(2,365,434)	566,376,202	1,586	566,377,788
Бір жылдағы барлық жиынтық зиян	-	-	-	-	(356,136,157)	924,877,793	(538,148,560)	30,593,076	365,780	30,958,856
Амортизациялау және шығынға жазу нәтижесінде қайта бағалаудан түскен мүлік құнының өсім сомасын аудару	-	-	-	(523,710)	-	-	568,743	45,033	3,494	48,527
Меншік иелерімен жүргізілген, тікелей меншікті капиталдың құрамында көрсетілген операциялар:										
Кепілдік берудің арнайы резервін қалыптастыру және қайта бөлу	-	119,033,091	-	-	-	-	(119,033,091)	-	-	-
Еншілес ұйымдарды эмиссиялық кірісі	-	-	-	-	-	-	(564)	(564)	-	(564)
Бақыланбайтын үлесті азайту	-	-	-	-	-	-	257	257	(257)	-
Меншік иелерімен жүргізілген барлық операциялар	-	119,033,091	-	-	-	-	(119,033,398)	(307)	(257)	(564)
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	804,355,658	4,032,306	28,458,489	(379,720,336)	8,498,487,049	(4,210,916,307)	4,764,696,859	1,927,350	4,766,624,209

* Қайта есептеудің әсері айтарлықтай болғандықтан қайта есептеу тек меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР
ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. М. Сүлейменов
Төраға

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. А. Тайшибаева
Бас бухгалтер

2024 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

32-198-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі, «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі – Топ) қаржылық есептілігінен тұрады.

ҚҰБ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 13 сәуірдегі № 2134-ХІІ қаулысына сәйкес құрылған болатын. Осы Қаулыға сәйкес Қазақ КСР-ның Мемлекеттік Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып қайта аталды.

ҚҰБ-ның негізгі мақсаты – Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету. ҚҰБ-ға мынадай міндеттер жүктеледі: мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу; төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету; валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру; қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу; ақша-кредит статистикасы, қаржы нарығының статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласындағы статистикалық қызметті жүзеге асыру; Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер.

Топ өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мынадай негізгі функцияларды орындайды: Қазақстан Республикасының мемлекеттік ақша-кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді; Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарының жалғыз эмитенті болып табылады және Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын ұйымдастырады; Қазақстан Республикасында валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асырады; шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтерді басқаруды қамтамасыз етеді; ҚҰБ мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалатын сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; ҚҰБ мен «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (бұдан әрі – «БЖЗҚ» АҚ) арасында жасалған сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде «БЖЗҚ» АҚ зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Заңда, Қазақстан Республикасының өзге заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

ҚҰБ-ның бас офісі мынадай мекенжай бойынша тіркелген: Астана қаласы, Z05T8F6, Мәңгілік Ел даңғылы, 57А ғимараты. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның Қазақстан Республикасында 21 филиалы, Алматы қаласында 1 Өкілдігі және 12 еншілес ұйымы бар.

ҚҰБ-ның барлық еншілес ұйымдары төменде көрсетілген:

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2023 жыл	2022 жыл
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК	1994	Монеталар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ұлттық төлем корпорациясы» АҚ	1996	Электрондық ақша аударымдары	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» АҚ	1996	Бағдарламалық қамтамасыз етуге қызмет көрсету және әзірлеу	100.00	100.00
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан әрі, «ҚДКҚ» АҚ)	1999	Жеке тұлғалардың депозиттеріне кепілдік беру	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК	2004	Банкноттар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төлем және қаржылық технологияларды дамыту орталығы» АҚ	2007	Төлем және қаржылық технологиялар саласында Ұлттық Банкке ғылыми-зерттеу және кеңес беру қызметтерін көрсету	100.00	100.00

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(a) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2023 жыл	2022 жыл
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін қамтамасыз ету орталығы» АҚ	2011	Көлік қызметі, мүлікті басқару жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыру	100.00	100.00
«Қазақстан Ұлттық Банкінің Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ (бұдан әрі, «ҚҰБ ҰИК» АҚ)	2012	Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін, ҚҰБ алтынвалюта активтерін, зейнетақы активтерін басқару	100.00	100.00
«Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ	2012	Кредиттік тарихты қалыптастыру және кредиттік есептерді беру	100.00	100.00
NICK Master Fund Ltd	2015	ҚҰБ алтынвалюта активтерін басқару	100.00	100.00
«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ (бұдан әрі, «ҚОҚ» АҚ)	2017	Екінші деңгейдегі банктерді және экономиканы қаржылық қолдау арқылы банк секторының қаржылық тұрақтылығына жәрдем беру	100.00	100.00
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	1996	Депозитарлық қызмет	63.24	63.24

2019 жылдан бастап «Қазақстан қор биржасы» АҚ-ның (бұдан әрі – «ҚҚБ») салымдары қауымдасқан ұйымға инвестициялар ретінде жіктелді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

2023 жылы Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 3 наурыздағы № 17 қаулысымен «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорнының «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ұлттық төлем корпорациясы» акционерлік қоғамы болып қайта құрылуы арқылы қайта ұйымдастырылды.

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру талаптары

Топ өз қызметін негізінен Қазақстан аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан Топ дамушы нарықтарға тән өзіндік ерекшеліктерді көрсететін Қазақстан нарықтарында экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды. Нормативтік құқықтық база мен салық заңнамасы пысықталуда, бірақ әртүрлі түсіндірулері болуы ықтимал және жиі енгізілетін өзгерістерге ұшырайды, олар құқықтық және фискалдық жүйелердің басқа да кемшіліктерімен бірге Қазақстанда өз қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін қосымша қиындықтар туғызады.

2023 жылы Қазақстан экономикасына әлемдегі геосаяси шиеленіспен, жаһандық инфляцияның жоғары деңгейіне, тауар-шикізат нарықтарындағы әлемдік бағалардың құбылмалылығымен және сыртқы сауда операциялары сипатының өзгеруімен байланысты сыртқы экономикалық жағдайлар әсер етті.

Қазақстанда инфляция деңгейі 2023 жылғы ақпанда 21.3% мөлшеріндегі шегіне жеткеннен кейін 2023 жылғы желтоқсанда 9.8%-ды құрады. 2023 жылы экономиканың өсуі 5.1% болды және талдаушылардың болжамы бойынша, алдағы үш жылда ұлттық экономиканың өсу қарқыны жылына орта есеппен 4%-дан асады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 АҚШ доллары үшін 454.56 теңгені (2022 жылғы 31 желтоқсан: 1 АҚШ доллары үшін 462.65 теңге) құрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ**(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру талаптары**

Жалпы, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір сипаттамалық ерекшеліктерді көрсетуді жалғастыруда. Мәселен, Қазақстан Республикасында саяси, экономикалық және әлеуметтік өзгерістер орын алуда. Қазақстанның көрші елдердің экономикаларымен интеграциялануының жоғары дәрежесі Қазақстан Республикасы экономикасының халықаралық капитал нарықтарындағы тұрақсыз жағдайдың ықпалына ұшырауын негіздейді.

ҚҰБ баға тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін шаралар қабылдауды жалғастырды. Бұл, ең алдымен, инфляция бойынша 5% орта мерзімді мақсатқа қол жеткізуге бағытталған ақша-кредит саясатын жүргізуді білдіреді. 2023 жылдың екінші жартысында инфляциялық процестердің баяулауы жағдайында базалық мөлшерлеме 15,75% - ға дейін төмендетілді (2022 жылғы желтоқсанда 16,75%).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР,

(а) Қолданылатын стандарттар

Ұсынылған шоғырландырылған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қолданыстағы талаптарының Топ қызметінің нәтижесі мен қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауын көрсетеді. Болашақ шаруашылық жағдайларының нақты әсері олардың басшылығының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы № 2155 Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ өзінің есеп саясатын халықаралық қаржылық есептілік стандарттары (бұдан әрі – «ХҚЕС») ескеріп айқындайды. Дегенмен, ҚҰБ ХҚЕС талаптарын толық орындауға міндетті емес.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын және оның қызметінің нәтижелерін дәйекті көрсету мақсатында, Ұлттық Банктің Директорлар кеңесі 2013 жылғы 27 маусымда мақұлдаған, 2023 жылғы 26 желтоқсандағы өзгерістері мен толықтыруларымен бірге, Топтың орталық банк қызметінің сипатына сәйкес келеді деп қарастыратын ҚҰБ-ның есеп саясатына сәйкес дайындалды. ҚҰБ есеп саясаты Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет (ХҚЕСК) шығарған ХҚЕС-ке және төменде сипатталған маңызды түрлендірулерін қоса алғанда, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (ХҚЕСТК) шығарған түсіндірулерге негізделген:

- алтын және депозиттегі алтын алтынның нарықтық құны негізінде қайта бағаланады; алтынды, шетел валютасымен көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді, туынды құралдарды қайта бағалаудан кіріс капиталдың құрамындағы (қайта бағалау шотында) басқа да жиынтық кіріс ретінде көрсетіледі. Алтынды, шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді, туынды құралдарды қайта бағалаудан болған залалдар капитал құрамындағы басқа жиынтық залал ретінде, олар капиталда жинақталған (қайта бағалау шотында) алдыңғы кезеңдердің таза іске асырылмаған/іске асырылған кірістерінен аспайтын дәрежеде көрсетіледі, ал таза іске асырылмаған/іске асырылған кірістен асып кету пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте шығыстар ретінде тікелей танылады. Бұл есепке алу тәртібі тұтастай алғанда валюталық позицияға қолданылады.

- ҚҰБ сыртқы басқарудағы инвестициялық бағалы қағаздар портфелін осы портфель бойынша өзге бизнес-модельдің сипаттамалары болғанына қарамастан, «басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын» санатына жіктеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(б) Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсететін валюта

Қазақстан теңгесі ҚҰБ-ның және оның еншілес ұйымдарының функционалдық валютасы болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола тұра ҚҰБ жүргізетін операциялардың және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың көпшілігінің экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстан теңгесі осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы да болып табылады.

Жаңадан қабылданған және күшіне енген ХҚЕС стандарттары бойынша Топ қолданған түрлендіру осы бөлімде сипатталады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

(в) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары

Алтынды, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды және қайта бағаланған құны бойынша көрсетілген үйлерді, ғимараттарды, жер учаскелерін және автокөлік құралдарын қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік нақты шығын бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

(і) Еншілес ұйымдар

Топтың бақылауындағы инвестициялар объектілері еншілес ұйымдар болып табылады. Егер Топ инвестициялар объектісінде қатысудан ауыспалы кіріске байланысты тәуекелге ұшыраса, немесе осындай кірісті алуға құқылы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өзінің өкілеттіктерін пайдалану арқылы көрсетілген кірістің шамасына әсер ету қабілеті болса, Топ инвестициялар объектісін бақылайды. Атап айтқанда, Топ өзі шын мәнінде бақылайтын инвестициялар объектілерінің қаржылық есептілігін шоғырландырады. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылауды нақты тоқтату күніне дейін енгізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ**

(в) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары, жалғасы

(ii) Қорларды басқару

ҚҰБ инвесторлардың мүдделері үшін инвестициялық компаниялардың активтерін басқарады. Топ мұндай компанияны бақылайтын жағдайларды қоспағанда, осы компаниялардың қаржылық есептілігі Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілмейді.

(iii) Қауымдасқан ұйымдар

Қаржылық және шаруашылық саясатына Топ айтарлықтай ықпал ететін, бірақ Топ бақыламайтын ұйымдар қауымдасқан ұйымдар болып табылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген айтарлықтай ықпал ету нақты белгіленген күннен бастап айтарлықтай ықпал ету нақты тоқтатылған күнге дейін үлестік қатысу әдісі бойынша есептелген Топтың қауымдасқан ұйымдардың пайдасы мен зиянындағы үлесі туралы деректер кіреді. Қауымдасқан ұйымның зиянындағы Топтың үлесі Топтың қауымдасқан ұйымға қатысу үлесінен (ұзақ мерзімді кредиттерді қоса алғанда) асып кеткен жағдайларда, көрсетілген қатысу үлесі нөлге дейін төмендетіледі және Топтың осы қауымдасқан ұйымға қатысты міндеттемелері болған жағдайларды қоспағанда, кейінгі зиянды көрсету тоқтатылады.

(iv) Шоғырландыру барысында алып тасталатын операциялар

Топ ішіндегі активтер мен міндеттемелер, капитал, кіріс, шығыс және еншілес ұйымдар арасындағы, ҚҰБ мен еншілес ұйымдар арасындағы операцияларға байланысты ақшалай қаражат ағыны шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында толығымен алып тасталады.

(v) Бақыламайтын акционерлердің үлестері

Бақыламайтын акционерлердің үлестері ҚҰБ-ға тікелей немесе жанама тиесілі емес еншілес ұйымдардағы капиталды білдіреді.

Бақыламайтын акционерлердің үлестері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте капиталдың құрамында ҚҰБ меншік иелеріне тиесілі капиталдан бөлек көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(v) Бақыламайтын акционерлердің үлестері, жалғасы

Пайданың немесе зиянның және жалпы жиынтық кірістің құрамындағы бақыламайтын акционерлердің үлестері пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен көрсетіледі.

ҚҰБ Басқармасының шешіміне сәйкес 2023 жылы жеке капитал, жылжымайтын мүлік қорларына және хедж-қорларына, Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына (бұдан әрі – Ұлттық қор) инвестициялайтын, ҚҰБ алтынвалюта активтерінің балама құралдары портфелінің арнайы мақсаттағы компаниялары (special purpose vehicle) акцияларының/үлестерінің 50 пайызын сату бойынша мәміле жүзеге асырылды (27-ескертпе). ҚҰБ кейіннен ҚҰБ-ның алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфелінде ескерілген активтер портфелі түрінде өткізілген үлесі үшін Ұлттық қордан өтемақы алды.

Аталған мәміледен кейін ҚҰБ Ұлттық қордың инвестицияларын басқарушы болып табылатындықтан, компанияларды және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктерді өз бақылауын жоғалтпады. Инвестициялау мақсатында құрылған компаниялардағы және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктегі 50%-дық үлес инвестициялау не акционердің талабы бойынша акцияларды сатып алу мақсатында құрылған компаниялардың және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктердің шектеулі жұмыс істеу мерзімі болуына байланысты міндеттеме ретінде танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****(г) Шетел валютасы**

Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасымен көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Ақшалай активтер мен міндеттемелерді шетел валютасына аудару нәтижесінде туындайтын оң бағамдық айырма басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Ақшалай активтер мен міндеттемелерді қайта бағалау нәтижесінде туындайтын шығын басқа да жиынтық кіріс құрамында тікелей меншікті капиталда көрсетілген құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаю есептен шығарылған жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Шетел валютасымен көрсетілген, әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күні қолданылған валюта бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады.

Шетел валютасында көрсетілген және нақты шығын бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер операция жасалған күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады.

(д) Пайыздық кіріс пен шығыс***Тиімді пайыздық мөлшерлеме***

Пайыздық кіріс пен шығыс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. «Тиімді пайыздық мөлшерлеме» – бұл мыналарды:

- қаржы активінің жалпы баланстық құнына; немесе
- қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнына дейін қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде есептік болашақ ақша төлемдерін немесе түсімдерін дисконттайтын мөлшерлеме.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(д) Пайыздық кіріс пен шығыс, жалғасы

Тиімді пайыздық мөлшерлеме, жалғасы

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде Ұлттық Банк осы қаржы құралының барлық шарттық талаптарын назарға ала отырып, бірақ күтілетін кредиттік шығынды ескермей ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын бағалайды. Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме күтілетін кредиттік шығынды қоса алғанда, ақшалай қаражаттың күтілетін болашақ ағындарының шамасын пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығынды, сондай-ақ сыйақыны және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын, төленген немесе алынған соманы қамтиды. Мәміле бойынша шығын қаржы активін немесе қаржылық міндеттемені иеленуге немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығынды қамтиды.

Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн

Қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің «амортизацияланған құны» – бұл бастапқы тану кезінде қаржы активі немесе қаржылық міндеттеме бағаланатын, борыштың негізгі сомасының есебіне төлемдерді шегергенде, көрсетілген бастапқы сома мен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген өтеу мерзімі басталған кезде төленетін сома арасындағы айырманың жинақталған амортизация шамасын қосқанда немесе алғандағы және шығын үшін бағалау резервін ескере отырып түзетілген қаржы активтеріне қатысты сома.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «қаржы активінің жалпы баланстық құны» – бұл шығын үшін бағалау резервінің шамасына түзетілгенге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құны.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(д) Пайыздық кіріс пен шығыс, жалғасы

Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн, жалғасы

Қаржы активі немесе қаржылық міндеттеме бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржы активін немесе қаржылық міндеттемені бастапқы тану кезінде есептеледі. Пайыздық кіріс пен шығысты есептеген кезде тиімді пайыздық мөлшерлеме активтің жалпы баланстық құнының (актив кредиттік-құнсызданған болмаған кезде) немесе міндеттеменің амортизацияланған құнының шамасына қолданылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісін көрсету мақсатында өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақшалай қаражат ағындарын мерзімді қайта бағалау нәтижесінде қайта қаралады.

Алайда, бастапқы танылғаннан кейін кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс қаржы активінің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржы активі кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, онда пайыздық кірісті есептеу жалпы баланстық құн негізінде қайтадан жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қаржы активінің амортизацияланған құнының шамасына қолдану арқылы есептеледі. Мұндай активтер бойынша пайыздық кіріс тіпті егер олар бойынша кредиттік тәуекел кейіннен азайтылса да, жалпы баланстық құн негізінде есептелмейді.

Ақпарат ұсыну

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірісте:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс;
- басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кіріс қамтылады.

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте берілген пайыздық шығыста амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыс қамтылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(д) Пайыздық кіріс пен шығыс, жалғасы

Ақпарат ұсыну, жалғасы

Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес борыштық қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жасалатын операциялардан түскен таза пайда» бабына қосылады.

(е) Қаржы құралдары

(і) *Қаржы құралдарын сыныптау*

Қаржы активтері

Бастапқы тану кезінде қаржы активі не амортизацияланған құны бойынша, не басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша, не пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталады.

Қаржы активі, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталмаған жағдайда ғана амортизацияланған құны бойынша бағаланады:

- актив мақсаты шартта көзделген ақшалай қаражаттың ағынын алу үшін активтерді ұстау болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және
- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды төлеуді ғана білдіретін ақшалай қаражат ағынының белгіленген мерзімде туындауы көзделген.

Борыш құралы 2(а) ескертпеде сипатталған есеп саясатының модификациясын қоспағанда, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталмаған жағдайда ғана басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады:

- актив мақсатына шартта көзделген ақшалай қаражат ағынын алу арқылы, сол сияқты қаржы активтерін сату арқылы қол жеткізілетін бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) *Қаржы құралдарын сыныптау, жалғасы*

Қаржы активтері, жалғасы

- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздар есебіне төлемдерді ғана білдіретін ақшалай қаражат ағынының көрсетілген күндері алынуы негізделеді.

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша пайда мен зиян амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша сияқты пайда немесе зиян құрамында танылатын мына баптарды қоспағанда, басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс;

- күтілетін кредиттік зиян және құнсызданудан болған зиян сомасын қалпына келтіру.

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржы активін тану тоқтатылған кезде бұрын басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда немесе зиян меншікті капитал құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта сыныпталады.

Саудаға арналмаған инвестицияларды үлестік құралдарға бастапқыда тану кезінде Ұлттық Банк өзінің ұйғаруы бойынша оны кейіннен күшін жою құқығынсыз, басқа да жиынтық кіріс құрамында инвестициялардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін беру туралы шешім қабылдай алады. Бұл таңдау әрбір инвестициялар үшін жеке жүргізіледі.

Осындай үлестік құралдар бойынша пайда және зиян пайда мен зиянның құрамына ешқашан қайта сыныпталмайды және пайда мен зиянның құрамындағы құнсыздану танылмайды.

Дивидендтер инвестициялардың бастапқы құнының бір бөлігін қайтаруды білдіретін жағдайлардан басқа, пайда немесе зиян құрамында танылады және бұл жағдайда дивидендтер басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады. Инвестицияларды шығару кезінде басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда мен зиян бөлінбеген пайданың (жинақталған зиянның) құрамына көшіріледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) *Қаржы құралдарын сыныптау, жалғасы*

Қаржы активтері, жалғасы

Барлық басқа да қаржы активтері әділ құны бойынша бағаланатын пайда немесе зиян арқылы сыныпталады.

Бизнес-модельді бағалау

Ұлттық Банк бизнес-модельдің мақсатын бағалайды, оның шеңберінде актив қаржы құралдары портфелінің деңгейінде ұсталады, себебі бұл бизнесті басқару әдісін және ақпарат басшылыққа қалай ұсынылатынын барынша жақсы етіп көрсетеді. Топ мынадай ақпаратқа талдау жасайды:

- портфельді басқару үшін белгіленген саясат пен мақсат, сондай-ақ көрсетілген саясатты практикада іске асыру. Атап айтқанда, басқару стратегиясы шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржы активтерін өтеу мерзімі осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзіміне сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақшалай қаражаттың ағынын өткізуге бағдарланған ба;

- портфельдің нәтижелілігі қалай бағаланады және осы ақпарат басшылыққа қалай жеткізіледі;

- бизнес-модельдің (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің) нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады;

- портфельді басқаруға жауапты менеджерлерге сыйақы қалай берледі (мысалы, осы сыйақы көрсетілген активтердің әділ құнына немесе олар шартта көзделген активтер бойынша алынған ақша ағынына байланысты ма);

- өткен кезеңдердегі сатудың жиілігі, көлемі мен туындау мерзімі, осындай сату себептері, сондай-ақ сатудың болашақтағы деңгейіне қатысты күтулер. Алайда, сату деңгейі туралы ақпарат бөлек қаралмайды, ҚҰБ мәлімдеген қаржы активтерін басқару мақсатына қалай қол жеткізілетінін және ақшалай қаражат ағыны қалай іске асырылатынын бірыңғай тұтас талдау шеңберінде қаралады.

Алайда, сыртқы басқарудағы инвестициялық бағалы қағаздар портфелі осы портфель бойынша өзге бизнес-модельдің сипаттамалары болғанына қарамастан, «өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын» санатына жіктеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) *Қаржы құралдарын сыныптау, жалғасы*

Қаржы активтері, жалғасы

Шартта көзделген ақшалай қаражат ағынының тек қана негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау

Осы бағалаудың мақсаты үшін «негізгі сома» қаржы активінің оны бастапқы тану кезіндегі әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» белгілі бір кезең ішінде өтелмей қалған негізгі сомаға қатысты ақшаның уақытша құны үшін, кредиттік тәуекел үшін және басқа негізгі тәуекелдер үшін және кредиттеуге байланысты шығынды (мысалы, өтімділік тәуекелі мен әкімшілік шығын) өтеу ретінде анықталады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақшалай қаражат ағынының тек қана негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне («SPPI өлшемшарты») пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау кезінде Ұлттық Банк қаржы құралының шарттық талаптарына талдау жүргізеді. Бұған қаржы активі бойынша шарттың талаптарында шарт бойынша ақшалай қаражат ағынының мерзімін немесе сомасын қаржы активі талданатын талапты қанағаттандыра алмайтындай етіп өзгерте алатын қандай да бір талап көзделгенін бағалау кіреді. Ұлттық Банк бағалау жүргізу кезінде мыналарды назарға алады:

- ақша ағынының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;
- ықпал ету әсері бар талаптар (левередж);
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданыс мерзімін ұзарту туралы талаптар;
- Ұлттық Банктің талаптарын алдын ала келісілген активтерден болған ақша ағынынан шектейтін талаптар (мысалы, регресс құқығынсыз қаржы активтері); және
- ақшаның уақытша құнын өтеуді өзгертуге әкелетін талаптар, мысалы, пайыздық мөлшерлемелерді кезеңдік негізде қайта қарау.

Қайта сыныптау

Қаржы активтерін сыныптау бастапқы танылғаннан кейін Ұлттық Банк қаржы активтерін басқару бойынша өзінің бизнес-моделін өзгерткеннен кейінгі кезеңнен басқа кезеңде өзгертілмейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) **Қаржы құралдары, жалғасы**

(i) *Қаржы құралдарын сыныптау, жалғасы*

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемелерді сыныптау олар бастапқыда танылғаннан кейін өзгертілуге жатпайды.

(ii) *Тануды тоқтату*

Қаржы активтері

Ұлттық Банк қаржы активін тануды шартта көзделген осы активтен ақшалай қаражат ағынына құқықтардың қолданыс мерзімі аяқталған не осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайда іс жүзінде басқа тарапқа берілетін немесе Ұлттық Банк осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайданы бермейтін, сақтамайтын және осы қаржы активіне бақылауды сақтамайтын мәміле нәтижесінде ол осы активтен ақшалай қаражат ағынын алуға құқықты берген кезде тоқтатады.

Қаржы активін тануды тоқтатқан кезде активтің баланстық құны (немесе тануы тоқтатылған активтің бір бөлігіне бөлінген баланстық құны) мен (i) алынған өтемақы сомасы (өзіне қабылдаған жаңа міндеттеменің шамасын шегергенде алынған жаңа активтің шамасын қоса алғанда) және (ii) басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған кез келген жинақталған пайда немесе зиян арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады.

Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныпталған үлестік инвестициялық бағалы қағаздар бойынша басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған пайданың/зиянның кез келген жинақталған сомасы осындай бағалы қағаздарды тануды тоқтату кезінде пайда немесе зиян құрамында қайта сыныптауға жатпайды. Ұлттық Банк құрған немесе оның атында сақталған тануды тоқтату үшін оларға қатысты талаптар сақталатын берілген қаржы активтеріндегі кез келген қатысу үлесі жекелеген актив немесе міндеттеме ретінде танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(ii) *Тануды тоқтату, жалғасы*

Қаржы активтері, жалғасы

Ұлттық Банк талаптары бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған активтерді беру көзделетін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығына байланысты барлық немесе шамамен барлық тәуекелдерді не олардың бір бөлігін өзіне қалдырады. Мұндай жағдайларда берілген активтерді есепке алуда тану тоқтатылмайды. Қарызға бағалы қағаздарды беру және «РЕПО» мәмілелері осындай мәмілелердің мысалы болады.

Қаржылық міндеттемелер

Ұлттық Банк қаржылық міндеттеме бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, жойылған немесе тоқтатылған кезде оны тануды тоқтатады.

(iii) *Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру*

Қаржы активтері

Егер қаржы активінің талаптары өзгертін болса, Ұлттық Банк осындай түрлендірілген актив бойынша ақшалай қаражат ағыны айтарлықтай өзгеше болатынын бағалайды. Егер ақшалай қаражат ағыны айтарлықтай өзгеше болса («талаптарды айтарлықтай түрлендіру»), шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақшалай қаражат ағынына құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылып, жаңа қаржы активі есепте мәміле бойынша тиісті шығынды қосқанда әділ құны бойынша танылады. Түрлендіру шеңберінде туындаған, алынған комиссиялық сыйақы сомасы есепте төмендегідей танылады:

- жаңа активтің әділ құнын айқындау кезінде есепке алынатын комиссиялық сыйақы сомасы, сол сияқты мәміле бойынша тиісті шығынды өтеуді білдіретін комиссиялық сыйақы сомасы осы активтің бастапқы бағасына қосылады; және

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

- комиссиялық сыйақының басқа да сомасы тануды тоқтатудан пайданың немесе зиянның бір бөлігі ретінде пайда немесе зиян құрамында танылады.

Қолда бар қаржы активтері немесе қаржылық міндеттемелер бойынша ақшалай қаражат ағыны шамасының өзгеруі егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болса, талаптардың түрленуі болып саналмайды.

Ұлттық Банк талаптардың түрленуі айтарлықтай болып табылатынына, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақшалай қаражат ағыны және түрлендірілген немесе оны алмастырған қаржы активі бойынша ақшалай қаражат ағынды айтарлықтай өзгеше болатынына сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Ұлттық Банк сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптарды түрлендірудің маңыздылығы тұрғысынан сандық және сапалық бағалау жүргізеді.

Егер ақшалай қаражат ағыны айтарлықтай өзгеше болса, онда шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақшалай қаражат ағынына құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл бағалауды жүргізу кезінде Ұлттық Банк осындай қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Ұлттық Банк талаптарды түрлендіру төмендегі сапалық факторлар негізінде айтарлықтай болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржы активі валютасын өзгерту;
- қамтамасыз ету түрін немесе активтің сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту;
- SPPI өлшемшартына сәйкес келмеуге әкелетін қаржы активінің талаптарын өзгерту (мысалы, конвертация талаптарын қосу).

Егер түрлендіру контрагенттің/эмитенттің қаржылай қиындықтарына байланысты болса, онда осындай түрлендірудің мақсаты, әдетте, бастапқыдан айтарлықтай өзгеше болатын талаптармен жаңа активті құру (беру) емес, шарттың бастапқы талаптарына сәйкес активтің құнын барынша ықтимал сомада өтеу болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ**

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Егер Ұлттық Банк қаржы активін қолданыстағы шартта көзделген ақшалай қаражат ағынының бір бөлігін кешіруге әкелетіндей түрлендіруді жоспарласа, онда ол осы активтің бір бөлігін түрлендіруді жүргізгенге дейін есептен шығару қажеттілігін талдауға тиіс (төмендегі есептен шығаруға қатысты саясатты қараңыз). Бұл тәсіл сандық бағалау нәтижесіне ықпал етеді және осындай жағдайда тиісті қаржы активін тануды тоқтату үшін әдетте өлшемшарттар сақталмауына әкеледі. Ұлттық Банк талаптарды түрлендірудің айтарлықтай болуын сапалық бағалауды да жүргізеді.

Егер амортизациялық құны немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активінің талаптарын түрлендіру осы қаржы активін тануды тоқтатуға әкелмесе, онда Ұлттық Банк осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және туындаған айырманы пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден пайда немесе зиян ретінде таниды. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы активтеріне қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу кезінде ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Осындай түрлендіру шеңберінде туындаған келтірілген шығын немесе төленген комиссиялар мен алынған комиссиялық сыйақылар түрлендірілген қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданыс мерзімі ішінде амортизацияланады.

Егер осындай түрлендіру контрагенттің/эмитенттің қаржылай қиындықтарына байланысты болса, онда тиісті пайда немесе зиян құнсызданудан болған зиян құрамында ұсынылады. Қалған жағдайларда тиісті пайда немесе зиян тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс құрамында ұсынылады (2(д) ескертпені қараңыз).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ**

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) *Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы*

Қаржылық міндеттемелер

Ұлттық Банк қаржылық міндеттемелерді тануды оның талаптары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақшалай қаражат ағынының шамасы айтарлықтай өзгерген кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады.

Алдыңғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады. Егер ондай болса, төленген өтемақы берілген қаржылық емес активтерді және жаңа түрлендірілген қаржылық міндеттемені қоса алғанда, қабылданған міндеттемелерді камтиды.

Ұлттық Банк сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптардың елеулі түрленуі тұрғысынан сандық және сапалық бағалау жүргізеді.

Ұлттық Банк мына сапалық факторлардың:

- қаржылық міндеттеменің валютасын өзгерту;
- конвертациялау талабын қосу негізінде талаптарды түрлендіру айтарлықтай болып табылады деген қорытындыға келеді.

Егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталып, алынған комиссиялық сыйқақыны шегергенде комиссиялық сыйақыны төлеуді қоса, жаңа талаптарға сәйкес ақшалай қаражат ағынының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақшалай қаражат ағынының дисконтталып келтірілген құнынан кем дегенде 10%-ға ерекшеленетін болса, сандық бағалауды жүргізу мақсаты үшін талаптар айтарлықтай өзгеше деп саналады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) *Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы*

Қаржылық міндеттемелер, жалғасы

Егер қаржылық міндеттеменің талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкелмесе, онда міндеттеменің амортизацияланған құны бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша ақшалай қаражаттың түрлендірілген ағынын дисконттау арқылы қайта есептеледі және нәтижесінде туындаған айырма пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден болған пайда немесе зиян ретінде танылады. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржылық міндеттемелерге қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу кезінде ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Түрлендіру шеңберінде туындаған келтірілген шығын немесе төленген комиссиялар міндеттеменің баланстық құнын түзету ретінде танылады және құрал бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептеу арқылы түрлендірілген қаржылық міндеттеменің қалған қолданыс мерзімі бойы амортизацияланады.

(iv) *Құнсыздану*

3-ескертпені де қараңыз.

Ұлттық Банк күтілетін кредиттік зиянға арналған бағаланатын резервті пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын төмендегі қаржы құралдары бойынша таниды:

- борыштық құралдар болып табылатын қаржы активтері;
- қаржылық кепілдіктің шығарылған шарттары.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан болатын зиян танылмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****(е) Қаржы құралдары, жалғасы****(iv) Құнсыздану, жалғасы**

Ұлттық Банк зиянға арналған резервтерді бүкіл мерзімдегі ККЗ-ға тең сомада бағалайды, оған танылатын резерв сомасы 12 айлық күтілетін кредиттік зиянға тең болатын мына құралдар:

- есепті күнгі жағдай бойынша төмен кредиттік тәуекелі бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; және
- кредиттік тәуекелі оларды бастапқы тану кезінен бастап айтарлықтай көтерілмеген өзге қаржы құралдары (3-ескертпені қараңыз) қосылмайды.

Егер кредиттік рейтингі әлемде жалпы қабылданған «инвестициялық сапа» рейтингі анықтамасына сәйкес келсе, Ұлттық Банк борыштық инвестициялық бағалы қағазда төмен кредиттік тәуекел бар деп санайды.

12 айлық күтілетін кредиттік зиян – есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде ықтималды қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасы салдарынан болатын күтілетін кредиттік зиянның бір бөлігі. 12 айлық күтілетін кредиттік зиян танылатын қаржы құралдары «1-сатыдағы» қаржы құралдарына жатқызылады.

Толық мерзім бойынша күтілетін кредиттік зиян («Бүкіл мерзім үшін ККЗ») қолданысының күтілетін бүкіл мерзімі ішінде қаржы құралы бойынша ықтималды барлық дефолт оқиғалары нәтижесінде ККЗ ретінде айқындалады.

Толық мерзім ішінде ККЗ танылатын қаржы құралдары «2-саты» (егер қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел оны бастапқы тану кезінен бастап айтарлықтай көтерілсе, қаржы құралы кредиттік құнсызданған болып табылмайды) және «3-саты» (егер қаржы құралы кредиттік құнсызданған болып табылған жағдайда) қаржы құралдарына жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

Күтілетін кредиттік зиян дефолттың туындау ықтималдығы деңгейі бойынша сараланған кредиттік зиянды есептік бағалауды білдіреді. Олар мынадай бағаланады:

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік құнсызданған болып табылмайтын қаржы активтеріне қатысты: барлық күтілетін толық алынбаған ақшалай қаражаттың келтірілген құны ретінде (яғни шартқа сәйкес Ұлттық Банкке тиесілі ақша ағындары мен Ұлттық Банк алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырма);

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты: активтердің жалпы баланстық құны мен есептік болашақтағы ақша ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма; және

- қаржы кепілінің шарттарына қатысты: Ұлттық Банк өтеу үшін күтіп отырған сомаларды шегере отырып оларға келтірілген кредиттік зиянды өтеу үшін шарт ұстаушысына күтілетін төлемдердің келтірілген құны ретінде.

Сонымен бірге 3-ескертпені қараңыз.

Қайта құрылымдалған қаржы активтері

Тараптардың келісімі бойынша қаржы активінің талаптарын немесе қаржы активі талаптарын түрлендіруді қайта қараған немесе контрагенттің/эмитенттің қаржы қиындықтары себепті қолданыстағы қаржы активін жаңасына ауыстырған жағдайда осы қаржы активін тануды тоқтату қажеттілігі мәніне қатысты бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік зиян былайша бағаланады:

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелмесе, түрлендірілген қаржы активі бойынша ақшалай қаражаттың күтілетін ағындары қолда бар актив бойынша ақшалай қаражаттың толық алынбаған сомасының есебіне енгізіледі (3-ескертпені қараңыз);

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қайта құрылымдалған қаржы активтері, жалғасы

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті тануды тоқтатуға алып келсе, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оның пайда болуын тоқтату кезінде қолданыстағы актив бойынша ақшалай қаражаттың түпкілікті ағыны ретінде қаралады. Бұл сома қолданыстағы қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолда бар қаржы активі бойынша ақшалай қаражатты толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге Ұлттық Банк амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын борыштық қаржы активтерін олардың кредиттік құнсыздануы тұрғысынан бағалауды жүргізеді. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша ақшалай қаражаттың болашақ есептік ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиға болған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Атап айтқанда, мына байқалатын деректер:

- контрагенттің немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- дефолт немесе төлем мерзімін өткізіп алу сияқты шарт талаптарын бұзу;
- Ұлттық Банктің қарызды немесе аванстық төлемді Ұлттық Банк өзге жағдайларда қарамайтын талаптармен қайта құрылымдауы;
- контрагенттің ықтималды банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылуы туындауы; немесе
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың болмауы қаржы активінің кредиттік құнсыздануының растауы болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері, жалғасы

Егер шартта көзделген ақшалай қаражат ағындарын алмау тәуекелі айтарлықтай төмендеу және құнсызданудың басқа белгілері жоқтығы айғағы болмаса ғана қарыз алушының қаржылық жай-күйі нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған кредит кредиттік-құнсызданған болып есептеледі. Бұдан басқа 90 күн немесе одан көп мерзімге мерзімі өткен кредиттер кредиттік-құнсызданған болып есептеледі.

Мемлекет борышкер болып табылатын мемлекеттік облигацияларға (өзге қаржы активтеріне) инвестицияларды кредиттік құнсыздану тұрғысынан бағалау кезінде Ұлттық Банк мына факторларды:

- облигациялардың кірістілігінде көрсетілген кредитке төлем жасау қабілетін нарықтық бағалауды;
- рейтингтік агенттіктер орындаған кредитке төлем жасау қабілетін бағалауды;
- елдің жаңа борышты шығару үшін капитал нарығына қолжеткізу қабілетін;
- ұстаушылар борышты ерікті немесе мәжбүрлі кешіру нәтижесінде зиян шегуіне әкелетін борышты қайта құрылымдау ықтималдығын;
- осындай елге «соңғы сатыдағы кредитор» ретінде қажетті қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін халықаралық қолдау көрсету тетіктерінің болуын, сондай-ақ жария мәлімдемелерінде мемлекеттік органдар мен ведомстволардың осы тетіктерді пайдалану ниетін қарайды. Бұл аталған тетіктер қолданысының тиімділігін және саяси ниетке қарамастан, талап етілетін өлшемшарттарға сәйкес келу қабілеті болуын бағалауды қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ**

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

*Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте күтілетін
кредиттік зиянға бағалау резервін ұсыну*

Күтілетін кредиттік зиянға арналған бағалау резервінің сомасы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мынадай түрде берілген:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері: осы активтердің жалпы баланстық құнының азаюы ретінде;
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар: зиянға арналған бағалау резерві қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, өйткені осы активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда зиянға арналған бағалау резервінің шамасы әділ құнның өзгерістері резервінің құрамында ашылады және танылады.

Есептен шығару

Қарыздар мен борыштық бағалы қағаздар қаржы активін толық сомада немесе оның бір бөлігін өтеудің негізделген күтулері болмаған кезде есептен шығарылуға (ішінара немесе толық сомада) жатады. Әдетте, бұл Ұлттық Банк контрагентте есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақшалай қаражат ағындарын жинақтайтын активтер немесе кіріс көздері жоқ деп анықтаған жағдай. Бұл бағалау әрбір актив үшін жеке орындалады.

Бұрын есептен шығарылған сомаларды өтеу пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «Өзге де операциялық кіріс» бабында көрсетіледі.

Есептен шығарылған қаржы активтеріне қатысты Ұлттық Банк тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қаржылық активтің ажырамас бөлігі болып табылмайтын қаржылық кепілдік шарттары

Екінші деңгейдегі банкті депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қосу шарты «Қаржы құралдары» ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес қаржылық кепілдік шарты ретінде, сондай-ақ «Қаржы құралдары: ақпарат ұсыну» ХҚЕС (IAS) 32 қолдану саласына жататын деп танылады.

Қаржылық кепілдік шарты – шығарған тарап борышқор борыш құралының бастапқы немесе қайта қаралған талаптарында белгіленген мерзімде төлем жасай алмауы нәтижесінде борышкер ұшыраған зиянды өтеу үшін борышкердің шартында көрсетілген контрагентке белгілі бір төлемдер жасауға міндетті болатын шарт. Осылайша, қатысушы банктің депозиторларына оның дефолты нәтижесінде кепілді өтемақы сомасын төлеу жөніндегі шартты міндеттемелер қаржылық кепілдік шарты болып табылады.

Бастапқы танылғаннан кейін қаржылық кепілдік шарты кейіннен мыналардың:

1) зиянға арналған бағалау резервінің сомасының және,

2) орынды болған жағдайда, «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ХҚЕС (IAS) 15-тің қағидаттарына сәйкес танылған кірістің жалпы сомасы шегеріп, бастапқы танылған соманың ең үлкен шамасы бойынша бағаланады.

Кепілді өтемақыны төлеу кепілдік берілетін қосылу шартының талаптарына сәйкес қатысушы банктің дефолты басталған кезде ғана жүзеге асырылады.

Күтілетін кредиттік зиян қаржылық жағдай туралы есепте міндеттемелердің тиісті шоттарындағы танылады. Кейіннен кез келген түзетулер пайда немесе зиянның құрамында танылады.

Қатысушы банктің дефолты басталған кезде таратылатын банк бойынша қаржылық кепілдіктерді өтеу үшін есептелген резервтер сомасы жеткіліктілігі жағдайында кепілді өтемақыны төлеу жөніндегі міндеттемелердің шотына қайта сыныпталады. Жеткіліксіз болған жағдайда, қаржылық кепілдікті өтеу үшін резервтер шотына қосымша есептеледі, содан кейін кепілді өтемақыны төлеу жөніндегі міндеттемелер шотына қайта сыныпталады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****(e) Қаржы құралдары, жалғасы****(v) «РЕПО» және «кері РЕПО» мәмілелері**

Кері сатып алу міндеттемесімен сату туралы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар (бұдан әрі – «РЕПО» мәмілелері») бағалы қағаздар кепілімен қамтамасыз етілген қаржыландыруды тарту бойынша операциялар ретінде көрсетіледі, бұл ретте бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрініс табады, ал контрагенттер алдындағы міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолмен «РЕПО» мәмілесі ретінде көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық шығыс болып табылады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, «РЕПО» мәмілесінің қолданылу кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар (бұдан әрі – «кері РЕПО» мәмілелері) қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолмен «кері РЕПО» мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, «кері РЕПО» мәмілесінің қолданылу кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

(vi) Туынды құралдар

Туынды құралдар «СВОП» мәмілелерін, форвардтық келісімшарттар мен фьючерстік мәмілелерді және пайыздық мөлшерлемелерге, шетел валютасына, бағалы металдар мен бағалы қағаздарға опцион мәмілелерін, сондай-ақ бұрын аталған құралдардың кез келген үйлесімін қамтиды.

Туынды құралдар бастапқыда мәміле жасалған күнгі әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды құралдар, егер олардың әділ құны оң болса, активтер ретінде және олардың әділ құны теріс болса, міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілетін шетел валюталары базалық активтері болып табылатын туынды құралдардың әділ құнының өзгерістерін қоспағанда, туынды құралдардың әділ құнының өзгерістері пайда немесе зиян құрамында тез арада көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(vi) Туынды құралдар, жалғасы

Базалық активтері шетел валюталары болып табылатын туынды құралдарды қайта бағалаудан түсетін кірістер тікелей басқа жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Осы туынды құралдарды қайта бағалаудан болған зияндар алдыңғы кезеңдердің таза іске асырылмаған пайдасынан асатын бөлігінде пайда немесе зиян құрамында танылады, басқа жағдайда олар тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кірісті азайтады. Базалық активтері шетел валюталары болып табылатын туынды құралдарды қайта бағалау пайда немесе зиян құрамына аударылмайды.

Ұлттық Банк тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды құралдармен сауда операцияларын жүзеге асыратынына қарамастан, көрсетілген операциялар хеджирлеу операцияларын есепке алу қағидаларын қолдану үшін өлшемшарттарға жауап бермейді.

(vii) *Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу*

Ұлттық Банктің қаржы активтері мен міндеттемелері, егер бұл үшін заңдық негіздер болса және тараптардың өзара есеп айырысу арқылы берешекті реттеу немесе активті сату және міндеттемені бірмезгілде орындау ниеттері болған жағдайда, өзара есепке алынады және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте салыстырылған түрде көрсетіледі.

(ж) Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің «Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» бабында:

- банктерге берілген қарыздар, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын банктердегі шоттар мен депозиттер (2(e)(i) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда әділ құны бойынша плюс мәміле бойынша қосымша тікелей шығын және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

- SPPI өлшемшартына сәйкес келмеу себебі бойынша пайда немесе зиян арқылы міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын банктерге берілген қарыздардың (2(e)(i) ескертпені қараңыз) өзгерістері пайда немесе зиян құрамында дереу танылатын әділ құны бойынша бағаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****(з) Инвестициялық бағалы қағаздар**

«Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы бағаланатын қаржы құралдары», «Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар», «Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар» баптарында ұсынылған инвестициялық бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мыналарды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздарды (2(ж)(і) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда әділ құны бойынша плюс мәміле бойынша қосымша тікелей шығындар және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

- пайда немесе зиян арқылы міндетті түрде әділ құн бойынша бағаланатын немесе Ұлттық Банктің қалауы бойынша осы санатқа сыныпталатын борыштық және үлестік инвестициялық бағалы қағаздарды (2(ж)(і) және (ж)(v) ескертпелерді қараңыз); олар өзгерістері пайда немесе зиян құрамында дереу танылатын әділ құн бойынша бағаланады;

- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды (2(ж)(і) ескертпені қараңыз); және

- Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныпталатын үлестік инвестициялық бағалы қағаздарды (2(ж)(і) ескертпені қараңыз) білдіреді.

(и) Банктердің және басқа да қаржы институттарының депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Банктердің және өзге де қаржы институттарының депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар бастапқыда мәміле бойынша тиісті шығындар шегеріле отырып, әділ құны бойынша және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мәміле жасалған күні бухгалтерлік есепте танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(к) Кепілдік берудің арнайы резерві

2015 жылғы 24 қарашадағы жағдай бойынша түзетулерімен қоса «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ еншілес ұйымы, «ҚДКБҚ» АҚ қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда, қатысушы банктердің салымшыларына белгілі бір деңгейге дейін соманы өтеуге міндетті. Ұлттық Банк депозиттерге кепілдік беру жоспарына қатысатын банктердің жарналарын жинақтау мақсатында арнайы кепілдік беру резервін құрады. Бұл жеткіліксіз болған жағдайда Қор банктерді қосымша жарналар енгізуге шақырады.

(л) Басқарудағы активтер

Ұлттық Банк активтерді басқару бойынша қызметтерді және кастодиандық қызметтерді ұсынады, оның нәтижесінде үшінші тараптардың атынан активтерді иеленеді. Аталған активтер мен олар бойынша кіріс шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмеді, себебі бұл активтер Ұлттық Банкке тиесілі емес. Қызметтің осы түрінен алынатын комиссиялық сыйақылар пайда немесе зиян құрамындағы комиссиялық кіріс құрамында берілді.

(м) Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер

Ағымдағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру барысында Ұлттық Банк аккредитивтер мен кепілдіктерді қамтитын кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерді өзіне қабылдайды.

Қаржылық кепілдіктер – бұл Ұлттық Банкті белгілі бір төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін, белгілі бір дебитордың борыштық құралдың шарттарымен белгіленген мерзімдерде төлем жасай алмауы салдарынан болған шығындардың орнын толтыратын шарттар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(н) Салық салу

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығы мен қосылған құн салығын төлеуден босатылған.

ҚҰБ-ның еншілес және қауымдасқан ұйымдары салықтың барлық түрі бойынша салық төлеушілер болып табылады.

Табыс салығының сомасы ағымдағы салық сомасын және кейінге қалдырылған салық сомасын қамтиды. Табыс салығы өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше өзге жиынтық кіріс құрамында немесе тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілетін тікелей капитал шоттарында көрсетілетін меншік иелерімен жасалатын операцияларға жататын сомаларды қоспағанда, пайданың немесе зиянның құрамында толық көлемде көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыста болған табыс салығы бойынша мөлшерлемелерді, сондай-ақ өткен есепті жылдардағы табыс салығының сомасын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелердің сомасын ескере отырып, бір жылдағы салық салынатын пайданың болжамды мөлшері негізге алына отырып есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақыт айырмаларына қатысты: шоғырландырылған қаржылық есептілікте гудвилді көрсетуге байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмалар, бастапқы көрсету фактісі бухгалтерлікке де, сол сияқты салық салынатын пайдаға да әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмалар; сондай-ақ еншілес ұйымдарға инвестицияларға байланысты уақытша айырмалар, негізгі кәсіпорынның көрсетілген айырмалардың орын алу уақытын бақылау мүмкіндігі болған және осы уақыт айырмалары таяу болашақта орын алмайтынына сенімділік болған жағдайда танылмайды.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеу Ұлттық Банк есепті кезеңнің соңында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеуді немесе орнын толтыруды жоспарлайтын тәсілге байланысты салықтық салдарды көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(н) Салық салу, жалғасы

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып, уақытша айырмаларды қалпына келтіру кезінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелеріне сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта уақытша айырмашылықтарды жабу үшін жеткілікті салық салынатын пайда алу ықтималдығы бар шамада көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтерінің мөлшері шегерілетін уақытша айырмашылықтарды пайдалануға болатын салық салынатын пайданы алу ықтималдығы жоқ дәрежеде азаяды.

(о) Бағалау міндеттемелері

Бағалау міндеттемелері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте алдағы шығыстар резервтерін есепке алу шотында Ұлттық Банкте орын алған оқиға нәтижесінде заңды немесе негізді міндеттеме туындаған жағдайда және осы міндеттемені орындау үшін қаражат аударуды талап ету ықтималы болған кезде көрсетіледі. Бағалау міндеттемелерін тану кезінде бағалау міндеттемелерінің шамасы басқа да операциялық шығыстарына жатқызылады.

Бағалау міндеттемесі – орындау мерзімі белгісіз міндеттеме немесе шамасы белгісіз міндеттеме.

(п) Бағалау мен пайымдауларды пайдалану

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау басшылықтан есеп саясатының қолданылатын қағидаттарына және активтердің, міндеттемелердің, кіріс пен шығыстың көрсетілетін сомасына әсер ететін кәсіби пайымдауды, есептік бағалауды мен болжамды пайдалануды талап етеді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалаудан ерекшеленуі мүмкін.

Бағалау мен олардың негізінде жатқан болжам тұрақты негізде қайта қаралады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалау қайта қаралған есепті кезеңде және олар қозғайтын кез келген кейінгі кезеңдерде танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

(п) Бағалау мен пайымдауларды пайдалану, жалғасы

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған, шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылған шамаларға неғұрлым елеулі әсер еткен пайымдау мен бағалау туралы ақпарат мына ескертпелерде ашылған:

Қаржы активтерін сыныптау: шеңберінде қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау

Бизнес-модельді бағалау

Бизнес-модельдерді бағалау қаржы активтері болып табылатын алтынвалюта активтерінің (бұдан әрі – АВА) бір бөлігі үшін және ұлттық валютадағы (ішкі портфель) активтер үшін жүргізіледі. ҚҰБ қаржы активтерін басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модель активтердің тиісті портфельдері мен қосалқы портфельдерінің ерекшеліктері негізінде айқындалады.

АВА-ны басқарумен байланысты стратегиялық мақсаттар мен шектеулер ҚҰБ АВА басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясында айқындалған, оған сәйкес АВА өтімділік портфелінен, инвестициялық портфельден, стратегиялық портфельден, дамушы нарықтар портфелінен және балама құралдар портфелінен тұрады.

Осы портфельдердің әрқайсысының өз мақсаты бар, олар қаржы активтері нәтижелілігінің, кірістілігінің, нәтижелілікке әсер ететін тәуекелдердің қалай бағаланатынын және менеджерлерге сыйақының қалай берілетінін айқындайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ **2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН** **ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ **МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ**

Қаржы активтерін сыныптау: шеңберінде қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Ішкі портфель ұлттық валютадағы ҚҰБ активтерінен тұрады, олармен операциялар ҚҰБ басқарушы органдарының шешімдері шеңберінде және (немесе) түрлі қаржы ұйымдарымен, оның ішінде халықаралық қаржы ұйымдарымен келісімдердің талаптарын орындау шеңберінде жүзеге асырылады.

АВА портфельдерінің және ішкі портфельдің мақсаты төмендегі кестеде көрсетілген.

Портфель	Мақсаты
АВА портфельдері	
Өтімділік портфелі	Ақша-кредит саясатын іске асыру, өтімділік пен сақтаудың жоғары деңгейін ұстап тұру және валютаға қысқа мерзімді сұранысты қанағаттандыру және сыртқы мемлекеттік борышқа қызмет көрсету мақсатында операциялар жүргізу. Үстеме кірістілік алу өтімділік портфелінің активтерін басқарудың мақсаты болып табылмайды.
Инвестициялық портфель	Қысқа мерзімді және орта мерзімді перспективада активтер кірістілігін сақтау және ұлғайту.
Стратегиялық портфель	Орта мерзімді және ұзақ мерзімді перспективада активтер кірістілігін қамтамасыз ету және АВА-ны әртараптандыру.
Дамушы нарықтар портфелі	Шетел мемлекеттерінің орталық банктерімен тиісті келісімдердің талаптарына сәйкес олардың жергілікті валюталарын және Қазақстан теңгесін сатып алу/сату (айырбастау) бойынша мәмілелерді жүргізу үшін
Балама құралдар портфелі	Ұзақ мерзімді перспективада активтердің кірістілігін қамтамасыз ету және АВА-ны әртараптандыру.
Ішкі портфель	
Ішкі портфель	Ақша-кредит саясатын іске асыру үшін ұлттық валютадағы операциялар және монетарлық операцияларды жүргізу. Кірістілікті алу ҚҰБ ішкі портфелінің мақсаты емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтерін сыныптау: шеңберінде қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Топ портфеліне еншілес ұйымдардың портфельдері – «ҚОҚ» АҚ бағалы қағаздар (облигациялар) портфелі, «ҚОҚ» АҚ 1 және 2-салымдар портфелі, «ҚОҚ» АҚ талап ету құқықтары, «ҚОҚ» АҚ реттелген облигациялары, «ҚДКҚ» АҚ Бағалы қағаздар (облигациялар) портфелі де кіреді.

Өтімділік портфелінің, инвестициялық портфельдің, баламалы құралдар портфелінің (жеке капитал қорларына, жылжымайтын мүлік қорларына, хедж-қорларға және басқа қорына инвестицияларды қоспағанда) және ішкі портфельдің стратегиялық мақсаттарын, сондай-ақ сатылым көлемі бойынша жиі және үлкен ықтималдығын ескере отырып, осы портфельдер (қосалқы портфельдер) үшін мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату жолымен қол жеткізілетін бизнес-модель қолданылады.

Дамушы нарықтар портфелінің стратегиялық мақсаттарын, осы портфель бойынша сатудың төмен жиілігі мен көлемін ескере отырып, осы портфель үшін мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап тұру болатын бизнес-модель қолданылады.

Бағалы қағаздар (облигациялар) портфелі, «ҚОҚ» АҚ 1-салымдар портфелі, қарыздар бойынша талап ету құқықтары үшін мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру шеңберінде ақшаны нысаналы орналастыру, кірістілікке/ үстеме кірістілікке қол жеткізгені үшін қосымша сыйақының болмауы, сондай-ақ болашақ сатылымдардан төмен күту негізгі міндет екенін ескере отырып, осы портфельдер үшін мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап тұру болатын бизнес-модель қолданылады.

«ҚОҚ» АҚ-ның 2-салымдар портфелінің және реттелген облигациялар портфелінің қаржы активтері пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланады. Мұндай инвестициялар SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмейді (тек қана негізгі соманы және пайыздарды төлеу).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтерін сыныптау: шеңберінде қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

«ҚДКҚ» АҚ бағалы қағаздарының елеулі сатылуына байланысты 2022 жылы Топ «ҚДКҚ» АҚ бағалы қағаздарының бүкіл портфелі бойынша бизнес-модельді «шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалудан» «шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активтерді ұстап қалуға» өзгерту туралы шешім қабылдады. Осыған байланысты, Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі деңгейінде, 2023 жылғы 1 қаңтарда бұл портфель амортизацияланған құны бойынша бағаланатын портфельден басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын портфельге қайта жіктелді (17-Ескертпе). 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта жіктелген активтердің баланстық құны 1,212,700,341 мың теңгені құрайды.

Жоғарыда көрсетілген портфельдер бойынша кірістілікке/ артық кірістілікке қол жеткізгені үшін қосымша сыйақы жоқ немесе маңызды фактор болып табылмайды.

Сондай-ақ, жоғарыда аталған портфельдер шеңберінде топтың ақшалай қаражаттары мен олардың баламалары, банктердегі және басқа қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер, кері РЕПО мәмілелері және басқа да қаржы активтері бар, олардың мақсаты, егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, шартта көзделген ақша қаражаттарының ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-модельге жатқызылады.

Баламалы құралдардың әділ құнын анықтау

Жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар әдетте бақыланатын деректер негізінде бағаланбайтын құралдарға қатысты. Топтың баламалы құралдар портфелінің әділ құнын бағалауы дербес жасалмайды, оны есепті күнге осы қорлардың басқарушылары ұсынады және олардың базалық инвестициялардың таза активтерінің әділ құнын бағалауына негізделеді. Өз кезегінде қор менеджерлері бұл инвестицияларды бағалау үшін әртүрлі әдістерді пайдаланады. Әдістеме дисконтталған ақша ағындарын, бірнеше талдауды, салыстырмалы активтерді талдауды, үшінші тарап бағалауын, үшінші тарап бағасын, СВОП-тарға немесе басқа қолданылатын индекстерге спрэдтерді қолдануды және т.б. қамтуы мүмкін,

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Баламалы құралдардың әділ құнын анықтау, жалғасы
бірақ олармен шектелмейді. Әрбір инвестицияның ерекше сипаттамалары, соның ішінде: кредиттік рейтингтер, өтеуге дейінгі қалған жылдар саны, несиелік маржа, СВОП мөлшерлемелері, несиелік құрылымдағы еңбек өтілі және т.б. осы әдістемелерде пайдаланылатын деректер болып табылады.

Сегментті есептілік

Топ қызметі «Операциялық сегменттер» 8 ХҚЕС (IFRS) мақсаты үшін бір операциялық сегментті білдіреді. Операциялық сегмент Топ кіріс алатын не шығысқа (Ұлттық Банктің басқа да компоненттерімен операцияларға қатысты кіріс пен шығысты қоса алғанда) ұшырайтын коммерциялық қызметке тартылған, қызметінің нәтижелерін сегменттер арасында ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға үнемі талдайтын және оған қатысты қаржылық ақпарат қолжетімді болатын Топ құрауышын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістер

2023 жылдан бастап 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте, көрсетілген күнге аяқталған жылдағы пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жылдағы ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте кейбір баптар бөлінді немесе біріктірілді. Қажет болған жағдайда салыстырмалы деректер ағымдағы жылдың нәтижелерін ұсынуға сәйкес келтіру үшін түзетілді. Сонымен қатар, төменде Топ 2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепке ұсынымдағы өзгерістің ықпал ету әсерін ұсынды.

Қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістердің тиісті көрсеткіштерге әсер ету нәтижесі төмендегі кестеде келтірілген:

мың теңге	Бұрын берілген деректер	Берудегі өзгерістің әсері	Қайта есептелген деректер
2022 жылғы 1 қаңтар жағдай бойынша қаржылық салым туралы шоғырландырылған есеп			
Активтер			
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	112,430,324	1,451,364,155	1,563,794,479
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	3,195,568,022	(902,201,803)	2,293,366,219
«Кері РЕПО» мәмілелері	549,162,352	(549,162,352)	-
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	80,626,994	(80,626,994)	-
Негізгі құрал-жабдықтар	-	72,916,158	72,916,158
Материалдық емес активтер	-	7,710,836	7,710,836
Активтердің барлығы	20,842,299,357	-	20,842,299,357

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістер, жалғасы

мың теңге	Бұрын берілген деректер	Берудегі өзгерістің әсері	Қайта есептелген деректер
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық салым туралы шоғырландырылған есеп			
Активтер			
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	129,948,570	2,350,772,444	2,480,721,014
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	4,242,201,137	(2,077,438,661)	2,164,762,476
«Кері РЕПО» мәмілелері	273,333,783	(273,333,783)	-
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	87,457,720	(87,457,720)	-
Негізгі құрал-жабдықтар	-	77,886,265	77,886,265
Материалдық емес активтер	-	9,571,455	9,571,455
Активтердің барлығы	22,823,711,010	-	22,823,711,010

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық есептілікті ұсынуудағы өзгерістер, жалғасы

мың теңге	<u>Бұрын берілген деректер</u>	<u>Берудегі өзгерістің әсері</u>	<u>Қайта есептелген деректер</u>
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп			
Басқа да операциялық (шығыс)/ кіріс, нетто	(145,625,495)	145,625,495	-
Басқа да операциялық кіріс	-	66,407,777	66,407,777
Басқа да операциялық шығыс	-	(212,033,272)	(212,033,272)
Бір жылғы зиян	(535,418,932)	-	(535,418,932)
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақшалай қаражат қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп			
<i>Түзетулер:</i>			
Амортизация және тозу	10,897,763	(3,934,411)	6,963,352
Пайыздық шығыс	328,701,949	314,516,322	643,218,271
Қаржы активтері бойынша сыйлықақы мен дисконт амортизациясы	(8,807,769)	8,807,769	-
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кіріс	-	(453,488,189)	(453,488,189)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша іске асырылмаған зиян /(пайда)	85,468,391	(142,544,155)	(57,075,764)
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы			
Алтын	1,430,001,433	294,361	1,430,295,794
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	134,906,891	(11,223,833)	123,683,058
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(120,484,059)	121,218,240	734,181
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	(1,537,827,136)	57,429,270	(1,480,397,866)
Басқа да активтер	(252,020,683)	4,297,025	(247,723,658)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістер, жалғасы	Бұрын берілген	Берудегі	Қайта
мың теңге	деректер	өзгерістің	есептелген
Операциялық міндеттемелердің		әсері	деректер
ұлғаюы/(азаюы)			
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	626,541,864	(6,550,432)	619,991,432
«РЕПО» мәмілелері	(144,038,910)	30,749	(144,008,161)
Алынған пайыздар	-	375,255,409	375,255,409
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздарды қоспағанда төленген пайыздар	-	(285,350,425)	(285,350,425)
Алынған дивидендтер	-	21,242,300	21,242,300
Жыл аяғындағы ақша қаражаты және олардың баламалары (шығындарға бағалау резервін шегергенге дейін)	2,481,233,202	-	2,481,233,202

Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсініктемелерге көшу

Бірқатар жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулер мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2023 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енді. Алайда ҚҰБ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Төменде аталған қайта қаралған стандарттар 2023 жылғы 1 қаңтардан кейін күшіне енді:

- «Сақтандыру шарттары» ХҚЕС (IFRS) 17 (2017 жылғы 18 мамырда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- ХҚЕС (IFRS) 17-ге түзетулер және ХҚЕС (IFRS) 4-ке түзетулер (2022 жылғы 25 маусымда шығарылды және 2023 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- ХҚЕС (IFRS) 17 қолданудағы сақтандырушылар үшін өтпелі опция – ХҚЕС (IFRS) 17 түзетулер (2021 жылғы 9 желтоқсанда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістер, жалғасы

Егер ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары» қолданылса, ол осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер етпес еді;

- ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС 2 бойынша Практикалық нұсқаулыққа түзетулер: Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу (2021 жылғы 12 ақпанда шығарылды және 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады);

- «Бухгалтерлік бағалауды анықтау» ХҚЕС (IAS) 8 түзету (2023 жылғы 12 ақпанда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- Бір мәміледен туындайтын активтер мен міндеттемелерге жататын кейінге қалдырылған салықтар – ХҚЕС (IAS) 12 түзету (2021 жылғы 7 мамырда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- Халықаралық салық реформасы – Екінші құрауыштың модельдік қағидалары – ХҚЕС (IAS) 12 «Пайдаға салынатын салықтар» түзетулері (2023 жылғы 23 мамырда шығарылған).

Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, жоғарыда көрсетілген түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ
МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Жаңа есептік қағидалар

2024 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін міндетті болып табылатын және Топ әлі мерзімінен бұрын қабылдамаған бірқатар жаңа стандарттар мен түсіндірмелер жарияланды:

- «Жалдау: кері жалдау арқылы сату кезінде жалдау бойынша міндеттемелер» ХҚЕС (IFRS) 16 (2022 жылғы 22 қыркүйекте шығарылған және 2024 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде сыныптау – ХБЕС 1-ге түзетулер (бастапқыда 2020 жылғы 23 қаңтарда шығарылды және кейіннен 2020 жылғы 15 шілдеде және 2022 жылғы 31 қазанда өзгертілді, соңында 2024 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- «Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы есеп» ХҚЕС (IAS) 7 және «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу: жеткізушілерді қаржыландыру тетіктері» ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері (2023 жылғы 25 мамырда шығарылған);

- «Өзара ауыстырудың болмауы» ХҚЕС (IAS) 21-ге түзетулер (2023 жылғы 15 тамызда шығарылды).

Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, жаңа стандарттар мен интерпретациялар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер етеді деп күтілмейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ

Осы ескертпеде Топтың қаржылық тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы ақпарат берілген. Топ қолданатын қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты туралы ақпарат 30-ескертпеде берілген.

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы

Құнсыздануды бағалау үшін пайдаланылған бастапқы деректер, болжамдар мен әдістер

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған кезінен бері айтарлықтай артуы орын алу-алмағанын бағалау кезінде Топ шамадан тыс шығынсыз немесе күш-жігерсіз орынды және қолжетімді негізделген және расталған ақпаратты қарайды. Бағалауда сандық сияқты сапалы ақпарат та, сондай-ақ Топтың тарихи тәжірибесіне, кредиттік сапа мен болжамды ақпаратты сараптамалық бағалауға негізделген талдау қамтылады.

Кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияға қатысты кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алу-алмағанын мыналарды:

- есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын; және
- кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияны бастапқы тану кезінде айқындалған уақыттың осы кезіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын салыстыру арқылы анықтау бағалаудың мақсаты болып табылады.

Қаржы құралын бастапқы тану кезінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір артуын бағалау құралды бастапқы тану күнін айқындауды талап етеді.

Топ кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алу-алмағанын анықтау үшін екі негізгі өлшемшартты пайдаланады:

- сандық өлшемшарттар;
- сапалық белгілер.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы

Кредиттік тәуекелді бөлу деңгейлері (рейтингтері)

Топ кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позицияны дефолт тәуекелін болжау үшін айқындалатын әртүрлі деректер негізінде, сондай-ақ кредит бойынша сараптамалық пайымдауды қолдану арқылы кредиттік тәуекел деңгейлері арасында бөледі. Топ ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін анықтау үшін кредиттік тәуекелдің осы деңгейлерін пайдаланатын болады. Кредиттік тәуекел деңгейлері дефолт тәуекелін көрсететін сапалық және сандық факторларды пайдалана отырып анықталады. Бұл факторлар кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның сипатына және контрагенттің типіне байланысты өзгеруі мүмкін.

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекел нашарлауына қарай экспонент бойынша дефолттың басталу тәуекелі өсетіндей етіп айқындалады және түрленеді – мәселен, кредиттік тәуекелдің 1 және 2-рейтингтерінің арасындағы айырма кредиттік тәуекелдің 2 және 3-рейтингтерінің арасындағы айырмаға қарағанда аз болады.

Кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позиция қолда бар ақпарат пен халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректері бойынша берілген сыртқы рейтинг негізінде бастапқы тану күні кредиттік тәуекелдің белгілі бір деңгейіне жатады. Кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар тұрақты мониторингке жатады, бұл бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекел рейтингінен өзгеше рейтинг позициясын беруге әкелуі мүмкін. Мониторингте әдетте мына деректерді:

- кредиттік рейтингтік агенттіктердің деректерін, баспасөздегі жарияланымдарды, сыртқы кредиттік рейтингтердің өзгеруі туралы ақпаратты;
- контрагенттер туралы ақпаратты мерзімдік негізде талдау нәтижесінде алынған ақпаратты – мысалы, аудиттелген қаржылық есептілікті, басқарушылық есептілікті, бюджеттерді, болжамдар мен жоспарларды;
- мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпаратты қоса алғанда, төлемдер туралы ақпаратты;
- егер осы ақпарат қолжетімді болса, эмитенттер облигацияларының және кредиттік дефолт СВОПтарының баға белгілеулерін;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы

Кредиттік тәуекелді бөлу деңгейлері (рейтингтері), жалғасы

- қаржылық, экономикалық талаптардың және қызметті жүзеге асыру талаптарының ағымдағы және болжамды өзгерістерін;
- контрагент қызметін немесе оның шаруашылық қызметін жүзеге асырудың саяси, нормативтік және технологиялық ортасында нақты және күтілетін елеулі өзгерістерін талдау көзделеді.

Дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар үшін дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру кезінде негізгі бастапқы деректер болып табылады. Топ өңірдің, контрагенттің түріне байланысты, сондай-ақ кредиттік тәуекелдің рейтингісіне байланысты талданатын берешекке қызмет көрсету сапасы мен кредиттік тәуекелге ұшырағыш позицияларға қатысты дефолт деңгейі туралы мәліметтерді жинайды. Топ, негізінен, сыртқы кредиттік рейтингтік агенттіктерден алынған ақпаратты пайдаланады.

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі орын алғанын-алмаған айқындау

Әрбір есепті күні Топ бастапқы тану кезінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алғанын бағалайды. Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы мәнін бағалау қаржы құралының сипаттамаларына, қарыз алушының типіне және географиялық аймаққа байланысты.

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы – қаржы активін бастапқы тану күні кредиттік рейтингтің деңгейіне қатысты қаржы активінің кредиттік рейтингі екі сатыға өзгеруі және (немесе) шарт талаптарының бұзылу фактілерін анықтау және (немесе) Топ алдындағы міндеттемелерді орындау мерзімі күнтізбелік отыз күннен бастап сексен тоғыз күнге дейінгі мерзімді құрайтын мерзімі өткен төлемдердің болуы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы

«Дефолт» ұғымын айқындау

Топ қаржы активін мына:

- контрагенттің/эмитенттің Ұлттық Банк алдындағы кредиттік міндеттемелері Ұлттық Банктің қамтамасыз етуді (ол бар болса) іске асыру сияқты іс-әрекеттерді қолданусыз толық көлемде өтелетіні күмәнді;
- Топтың елеулі кредиттік міндеттемелерінің кез келгені бойынша контрагенттің берешегі 90 күннен астам мерзімі өткен жағдайларда дефолт оқиғасы басталған қаржы активтеріне жатқызады.

Контрагенттің/эмитенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезінде Топ мына факторларды:

- сапалық – мысалы, шарттың шектеу талаптарын бұзуды («ковенанттар»);
- сандық – мысалы, мерзімі өткен берешек мәртебесі және сол эмитенттің Топ алдындағы басқа міндеттемелер бойынша төлеме жасамауы; сондай-ақ
- жеке және сыртқы дереккөздерден алынған өзге де ақпаратты ескереді.

Қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезіндегі бастапқы деректер және олардың маңыздылығы мән-жайлардағы өзгерістерді көрсету үшін уақыт өте келе өзгеруі мүмкін.

Болжамды ақпаратты қосу

Топ болжамды ақпаратты қаржы құралын бастапқы тану кезінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір өсуі тұрғысынан бағалауға да және күтілетін кредиттік зиянды бағалауға да қосады.

Топ контрәріптестердің/бағалы қағаздар эмитентінің ағымдағы рейтингіне негізделген PD болжамды мәнін түзетуді есептеу кезінде қаржы активінің әрбір елі бойынша макроэкономикалық талдауды және халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Rating Outlook) болжамын пайдалана отырып, кредиттік тәуекелді және кредиттік зиянды бағалауға әсер ететін негізгі факторлардың тізбесін айқындайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы

Болжамды ақпаратты қосу, жалғасы

Макроэкономикалық талдау жұмыссыздықтың, елдің жалпы ішкі кірісінің өзгеру болжамдары туралы деректердің, энергетикалық және энергетикалыққа жатпайтын индекстердің, елдер акциялары индексінің және Топтың қаржы активтерінің жалпы портфелінде кредиттік рейтингі төмендетілген қаржы активтерінің үлесі өзгеруінің деректері негізінде жүзеге асырылады.

Қаржы активтердің әрбір елі бойынша макроэкономикалық талдау ТТС (Through-the-Cycle PD) дефолт ықтималдығының көрсеткіштерін PIT (Point-in-Time PD) дефолт ықтималдығының көрсеткіштеріне трансформациялау кезінде ескеріледі. PD дефолт ықтималдығы автоматты түрде S&P жеткізушісінің Overlay PD модулінің көмегімен кредиттік рейтингтер бөлігінде анықталады.

Мемлекет/Көрсеткіш	Дереккөзі	2024 жыл	2025 жыл	2026 жыл	2027 жыл	2028 жыл
Қазақстан						
ЖІӨ-нің өсуі	IMF	4,40%	4,50%	3,40%	2,70%	2,70%
	Standard and Poor's	4,10%	3,60%	3,80%	3,80%	3,80%
	World Bank	4,00%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Жұмыссыздықтың өсуі	IMF	-2,04%	-	-	-	-
	Standard and Poor's	-	-	-	-	-
Басқа елдер						
ЖІӨ-нің өсуі	IMF	-2,30%- дан	0,60%- дан	0,80%- дан	0,50%- дан	0,40%- дан
		6,20%-ға дейін	6,80%-ға дейін	6,80%-ға дейін	6,50%-ға дейін	6,50%-ға дейін
	Standard and Poor's	-2,00%- дан	1,00%- дан	0,28%- дан	0,28%- дан	0,28%- дан
		6,00%-ға дейін	6,90%-ға дейін	6,90%-ға дейін	6,90%-ға дейін	6,90%-ға дейін
	World Bank	-2,00%- дан	1,60%- дан	1,60%- дан	1,60%- дан	1,60%- дан
		7,10%-ға дейін	6,50%-ға дейін	6,50%-ға дейін	6,50%-ға дейін	6,50%-ға дейін
Жұмыссыздықтың өсуі	IMF	-11,11%- дан	-9,30%- дан	-14,00%- дан	-11,29%- дан	-12,73%- дан
		26,32%- ға дейін	17,39%- ға дейін	7,14%-ға дейін	4,76%-ға дейін	4,55%-ға дейін
	Standard and Poor's	-20,35%- дан	-12,35%- дан	-16,89%- дан	-	-
		33,33%- ға дейін	11,54%- ға дейін	9,88%-ға дейін	-	-
			2024	2025	2026	2027
			жыл	жыл	жыл	жыл
Барлық елдер үшін пайдаланылатын көрсеткіштер						
Энергетикалық индекстің өзгеруі	World Bank	56,39%	-12,72%	-13,71%	-13,71%	-13,71%
Энергетикалық емес индекстің өзгеруі	World Bank	8,63%	-9,65%	-2,36%	-2,36%	-2,36%

Жоғарыдағы кестедегі сызықша «-» деректер жоқ дегенді білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы **Түрлендірілген қаржы активтері**

Шартта көзделген қарыз бойынша талаптар нарықтық жағдайлардың өзгеруін және контрагенттің кредитті төлеу қабілеттілігінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауына байланысты емес басқа да факторларды қоса алғанда, бірқатар себептер бойынша түрленуі мүмкін. Талаптары түрлендірілген қазіргі қарызды есепке алуды тану тоқтатылуы және есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша түрлендірілген талаптары бар жаңа қарызды есепке алуда тану көрсетілуі мүмкін.

Егер қаржы активінің талаптары өзгерсе және талаптардың түрленуі қаржы активін тануды тоқтатуға әкелмесе, қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алған-алмағанын анықтау мыналарды:

- шарттың түрлендірілген талаптары негізінде есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын; және
- шарттың бастапқы талаптары негізінде қаржы активін бастапқы тану кезінде дәл осы уақытқа қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын салыстыру арқылы жүргізіледі.

Қарыз талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкеп соққан кезде жаңа танылған қарыз 1-сатыға жатады (ол тану күні кредиттік құнсызданған қарыз болып табылмайтын жағдайда).

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау кезінде мына айнымалы шамалардың:

- дефолт ықтималдығының (PD);
 - дефолт жағдайындағы зиянның шамасы (LGD); және
 - дефолт жағдайындағы тәуекел сомасының (EAD) уақытша құрылымы
- негізгі бастапқы деректер болып табылады.

Дефолт ықтималдығын (PD) бағалау Standard and Poor's рейтингтік агенттіктің және эмитенттің/контрәріптестің экономика секторының және Standard and Poor's Global Market Intellegence LLC сатып алынған кредиттік рейтингтер беру моделінің ақпараты негізінде есептелетін белгілі бір күнгі бағаларды білдіреді. Егер контрагент немесе кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция рейтинг деңгейлері арасында ауысатын болса, бұл дефолттың тиісті ықтималдығын бағалауда өзгерістерге алып келеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ **2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН** **ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

3. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау, жалғасы

Дефолт жағдайындағы зиянның шамасы (LGD) дефолт жағдайындағы ықтимал зиянның шамасын білдіреді. Топ LGD көрсеткіштерін «Bloomberg» жүйесінің және Standard and Poor's Global Market Intelligence LLC сатып алынған дефолт кезінде күтілетін шығын мәндерін беру моделінің ақпаратына қарай бағалайды.

Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтерді есептеу мақсаты үшін Standard and Poor's рейтингтік агенттіктің консервативтік рейтингтік бағасы пайдаланылады. Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зиян күтілетін кредиттік зиянның болжамды модельдері негізінде айқындалады.

Дефолт тәуекеліне ұшыраған талаптар шамасы (EAD) дефолт күніне өтелмеген талаптардың оң баланстық құнын білдіреді.

Ұлттық Банк бұл көрсеткішті ағымдағы EAD шамасын және оның шарт бойынша жол берілетін оның ықтимал өзгеруіне қарай есептейтін болады. Дефолт жағдайында жалпы баланстық құн қаржы активі үшін EAD шамасы болып табылады.

Бірінші себеттегі қаржы активтері үшін PD көрсеткіштері 12 айға есептеледі.

Екінші себеттегі қаржы активтері үшін PD және LGD көрсеткіштерін бағалау мақсатында қаржы активінің бүкіл мерзіміне PD мәні пайдаланылады.

Үшінші себеттегі қаржы активтері үшін PD көрсеткіштері 100%-дық мәнге теңестіріледі.

Кредиттік сапаны талдау

15, 17, 18 және 19-ескертпелерде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздар мен депозиттердің, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың, амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың, сатып алынған қарыздар бойынша талаптардың кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген. Егер өзгеше көрсетілмесе, ескертпелерде қаржы активтері бойынша сома жалпы баланстық құнның шамасын көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ ЗИЯН

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Тиімді мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, есептелген пайыздық кіріс		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс:		
- Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	253,453,020	189,359,839
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	111,606,917	121,270,175
- Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	49,005,031	44,311,640
- «Кері РЕПО» мәмілелері	6,749,405	16,112,039
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кіріс		
- Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	208,186,318	82,434,495
Тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, есептелген пайыздық кірістің барлығы	629,000,691	453,488,188
Пайыздық шығыс		
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыс:		
- Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(578,927,316)	(329,107,821)
- Банктер мен басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(474,706,543)	(294,818,060)
- «РЕПО» мәмілелері	(22,985,350)	(15,746,424)
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің депозиттік шоттары	(5,685,614)	(3,545,966)
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстың барлығы	(1,082,304,823) (453,304,132)	(643,218,271) (189,730,083)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН ЖҮРГІЗІЛЕТІН
ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСЕТІН ТАЗА ПАЙДА

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер – әділ құны өзгеруі	40,446,684	(49,453,214)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер – басқа да пайыздық кіріс	39,595,280	38,003,394
Сыртқы басқарудағы активтер	75,431,992	(23,578,609)
Басқа да туынды қаржы құралдары	5,441,685	92,104,193
	160,915,641	57,075,764

Реттелген облигациялардың әділ құны өзгеруінен түсетін пайда 29,933,204 мың теңгеге тең және әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі депозиттерден түскен пайда 10,513,480 мың теңгеге тең (15-ескертпе) (2022 жылы: тиісінше 59,197,088 мың теңге зиян және 9,743,874 мың теңге пайда).

Басқа да пайыздық кіріс әділ құны бойынша бағаланатын реттелген облигациялар мен банктердегі депозиттер бойынша тиісінше 36,872,081 мың теңге және 2,723,199 мың теңге (2022 жылы: тиісінше 34,636,991 мың теңге және 3,366,403 мың теңге) мөлшеріндегі пайыздық кірістен тұрады (15-ескертпе).

6. БАНК СЕКТОРЫН ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАНЫ ҚАЛПЫНА
КЕЛТІРУ КІРІСТЕР/(ШЫҒЫНДАР)

2023 жыл ішінде «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасын іске асыру шеңберінде «ҚОҚ» АҚ Екінші деңгейдегі банктің 9,339,855 мың теңге сомасына, жылдық 17.5% пайыздық мөлшерлемен, 9 жыл өтеу міндеттемесімен купондық облигацияларын сатып алды. Топ аталған облигацияларды жылдық 14.69% - дан 14.72% - ға дейінгі бағаланған нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолдана отырып есептелген бастапқы тану кезінде әділ құны бойынша көрсетті. Бастапқы тану күніндегі номиналды құн мен әділ құн арасындағы айырмашылық 1,022,831 мың теңге 2023 жылы пайда немесе залал құрамындағы банк секторы мен экономиканы сауықтыру бойынша кірістер ретінде көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

6. БАНК СЕКТОРЫН ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАНЫ ҚАЛПЫНА
КЕЛТІРУ КІРІСТЕР/(ШЫҒЫНДАР), ЖАЛҒАСЫ

2022 жылғы желтоқсанда «ҚОҚ» АҚ сатып алған «ПҚҚ» АҚ облигациялары 2020 және 2021 жылдары қайта құрылымдалып, өтеусіз негізде Үкіметтік ұйымға берілді. Қайта құрылымдау нәтижесінде берілген күні 163,404,124 мың теңге мөлшеріндегі облигациялардың әділ құны пайда немесе зиян құрамында банк секторы мен экономиканы қалпына келтіру бойынша шығыс ретінде танылды.

7. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІС

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Ипотекалық қарыздарды қаржылық тұрақтылықты арттыру бағдарламасы бойынша салымды ішінара өтеу	54,150,331	-
Кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналары	50,111,968	42,573,427
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы (26-ескертпе)	14,641,014	-
Баспа өнімдерін өткізу	8,212,185	5,493,289
Медальдарды, белгішелерді және зергерлік бұйымдарды өткізу	3,953,310	4,358,088
Коллекциялық монеталарды өткізу және өлшеуіш құймаларды сатып алу	3,291,338	2,719,181
Бағалау міндеттемелері бойынша резервтерді қалпына келтіру (26-ескертпе)	1,597,045	3,196,108
Негізгі құрал-жабдықтарды жалға алу	6,991	4,747
Басқа да кіріс	15,393,485	8,062,937
	151,357,667	66,407,777

2023 жыл ішінде «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Қаржылық тұрақтылықты арттыру бағдарламасы бойынша 68,405,014 мың теңге мөлшерінде салымды ішінара өтеуді жүргізді, нәтижесінде 54,150,331 мың теңге бастапқы тану сәтінде ескерілген дисконтпен берілген ұзақ мерзімді активті тануды мерзімінен бұрын тоқтатудан түскен табыс деп танылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

7. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІС, ЖАЛҒАСЫ

2007 жылғы 1 қаңтардан бастап «ҚДКҚ» АҚ сараланған мөлшерлеме жүйесін енгізді, онда қатысушы банктер санаттар бойынша сыныпталады және оларға бағаланған тәуекел дәрежесі мен қаржылық орнықтылыққа байланысты рейтингтер беріледі. Рейтингі төмен қатысушы банктер көбірек мөлшерде жарна аударады, өйткені оларға тәуекелдің мейлінше жоғары деңгейі тән. Тәуекел деңгейі төмен қатысушы банктер жарналарды азайтылған мөлшерде аударады. «ҚДКҚ» АҚ № 18 қағидаларға сәйкес тәуекелді бағалайды және рейтинг береді. № 18 қағидалар қатысушы банктердің қаржылық жай-күйін бағалаудың жаңа моделін ескере отырып, жаңа редакцияда бекітілді және 1 жылға өтпелі кезеңмен 2021 жылғы 1 қыркүйектен бастап қолданысқа енгізілді. 2022 жылғы қыркүйекте өтпелі кезең аяқталып, осы кезеңнен бастап қатысушы банктер жарналарды олар үшін белгіленген сыныптау топтары мен жарна мөлшерлемелеріне сәйкес төлейді.

Қатысушы банктердің қаржылық жай-күйін бағалаудың жаңа моделінде келесі негізгі жаңалықтар қамтылады:

- проблемалық кредиттердің кеңейтілген ұғымы: ХҚЕС 9-ға сәйкес 3-сатыдағы қарыздар мен кем алынған пайыздық кіріс арасындағы барынша жоғары мән қолданылады;
- ақша ағынын талдау: банктің меншікті капиталды/салымшылардың ақшасын қаншалықты «ысырап ететінін» анықтауға мүмкіндік береді;
- стресс-тест қолданыла отырып, капиталдың барабарлығын тексеру, яғни 50%-дық қамту деңгейінде проблемалық қарыздар бойынша кем құрылған провизиялар сомасына негізгі капиталды түзетуді ескере отырып, капиталдың жеткіліктілігі бойынша көрсеткішті қайта есептеу – банк қабылдаған тәуекелдің нақты көлемін бағалау.

Міндетті күнтізбелік жарналар бойынша кірісті бастапқыда «ҚДКҚ» АҚ дербес жүргізілген тоқсан сайынғы есептік бағалау мөлшерінде таниды, алдыңғы тоқсандағы қатысушы банктердің тиісті жарналарының сомасы оны есептеуге негіз болады.

2023 жылы нетто кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналарына қатысушы банктердің жарналарынан «ҚДКҚ» АҚ кірісі, тұрақсыздық айыбы және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан 50,111,968 мың теңге мөлшерінде түсім кіреді (2022 жыл: қатысушы банктердің жарналарынан, тұрақсыздық айыбынан және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін түсімнен 42,573,427 мың теңге мөлшерінде).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

8. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫС

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша салымдар	17,511,275	25,027,807
Сатылған баспа өнімінің өзіндік құны	4,829,803	3,671,444
Балама активтердің бөлігін сатып алудан шығыс (27-ескертпе)	4,446,163	-
Өткізілген медальдардың, төсбелгілердің және зергерлік бұйымдардың өзіндік құны	4,245,389	4,026,398
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы (26-ескертпе)	-	167,962,452
Басқа да шығыс	15,742,456	11,345,171
	46,775,086	212,033,272

Осы Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы шеңберінде 30 жылға дейінгі мерзімге жылдық 0.10% және 2.99% пайыздық мөлшерлемелермен екінші деңгейдегі банктерде салымдарды нысаналы орналастыру қамтамасыз етіледі.

2023 жылы жаңа салымдар бойынша 16,702,774 мың теңге мөлшерінде жылдық 12.24%-дан 18.59%-ға дейінгі (2022 жылы: 14,871,685 мың теңге мөлшерінде жылдық 10.87%-дан 15.00%-ға дейінгі) нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолдана отырып есептелген, салымдарды бастапқы тану күні номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма бойынша зиян танылды.

Жалпы сомасы 17,511,275 мың теңгеге (2022 жылы: 25,027,807 мың теңге) 808,501 мың теңге (2022 жылы: 10,156,122 мың теңге) мөлшеріндегі валюталық проблемалық қарыздарды қайта қаржыландыруға байланысты қарыз алушылардың қарыздары бойынша сотқа берілген шағым-талаптардан төленген мемлекеттік баж сомасы бойынша екінші деңгейдегі банктердің шығынын өтеу сомасы, сондай-ақ шаруашылық қызметке байланысты басқа да шығыс қосылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

9. ДАЙЫНДАЛҒАН БАНКНОТТАР МЕН МОНЕТАЛАРДЫҢ
ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Банкноттар дайындау	9,757,994	11,635,257
Монеталар дайындау	5,444,987	5,888,364
Басқалары	229,147	217,745
	15,432,128	17,741,366

Банкноттар мен монеталарды шығару шығысына күзет, тасымалдау, сақтандыру шығысы және басқа шығыс кіреді. Банкноттар мен монеталарды шығару шығысы олардың резервтік қорларға есепке жатқызылуына қарай танылады және пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте жеке бапта көрсетіледі.

10. ПЕРСОНАЛҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫС

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Жалақы	28,552,128	20,040,241
Сыйлықақылар	13,737,141	6,141,238
Әлеуметтік салық	3,074,807	1,611,273
Сақтандыру	446,200	486,195
Оқыту	380,457	278,533
Басқалары	2,543,086	94,508
	48,733,819	28,651,988

2023 жыл ішінде 4,501,587 мың теңге (2022 жыл: 2,849,895 мың теңге) мөлшерінде зейнетақы аударымдары жүзеге асырылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

11. БАСҚА ДА ЖАЛПЫ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫС

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Ақпараттық және басқа да қызметтер	4,573,813	7,215,825
Табыс салығынан басқа салықтар	2,521,877	2,024,085
Байланыс шығысы	2,490,925	2,245,918
Негізгі құрал-жабдықтарды жөндеу және ұстау	1,397,828	1,057,106
Күзет	1,194,417	729,413
Жалдау шығысы	962,869	421,097
Іс-сапар шығысы	773,428	526,389
Негізгі құрал-жабдықтар мен қорлар	622,645	472,887
Өкілдік шығыс	603,772	376,013
Мүлікті өтеусіз беру	538,715	1,149,971
Коммуналдық төлемдер	426,105	391,375
Көлік шығысы	183,983	216,858
Негізгі құрал-жабдықтарды сақтандыру	62,538	64,019
БАҚ-тағы жарнама, хабарландыру және сөз сөйлеу шығысы	60,395	40,409
Басқалары	1,826,289	221,027
	18,239,599	17,152,392

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығын төлеуден босатылған. ҚҰБ-ның еншілес және қауымдасқан ұйымдарының пайдасына табыс салығы салынады.

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	(2,354,379)	(1,364,281)
Уақытша айырмалардың туындауы және қалпына келуі салдарынан кейінге қалдырылған салықтық активтер шамасының өзгеруі	(31,914,131)	(1,459,303)
Табыс салығы бойынша барлық шығыс	(34,268,510)	(2,823,584)

2023 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20%-ды (2022 жылы: 20%-ды) құрайды.

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені есептеу:

	2023 жыл мың теңге	%	2022 жыл мың теңге	%
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян	(237,731,427)		(532,595,348)	
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	47,546,285	(20.00)	106,519,070	(20.00)
ҚҰБ салық салынбайтын операцияларының нәтижесі	(129,821,513)	54.61	(115,272,135)	21.64
Бағалы қағаздардан салық салынбайтын кіріс	8,419,183	(3.54)	(19,109,790)	3.59
Арнайы резервтік активтерден салық салынбайтын табыс	32,245,014	(13.56)	24,733,121	(4.64)
Басқа да салық салынбайтын кіріс	7,342,521	(3.09)	306,150	(0.06)
	(34,268,510)	14.41	(2,823,584)	0.53

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің құны және салық салынатын базаны есептеу мақсаты үшін пайдаланылатын сома арасында туындайтын уақыт айырмасы 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салықтық активтердің және кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелердің туындауына әкеледі. Егер ҚҰБ-ның еншілес ұйымдары пайдаланылмаған салық зиянын есебіне алуға болатын салық салынатын пайда алған және егер Қазақстан Республикасының заңнамасында ҚҰБ-ның еншілес ұйымдарының көрсетілген жеңілдіктерді болашақ кезеңдерде пайдалану мүмкіндігіне теріс әсер ететін өзгерістер болмаған жағдайда ғана болашақтағы салық жеңілдіктері алынуы мүмкін.

Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын уақыт айырмасын пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасында шектелмеген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

2023 және 2022 жылдары уақыт айырмашылығы шамасының өзгеруі былай көрсетілуі мүмкін:

	2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілді	2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық
мың теңге				
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	344,980,474	(32,807,309)	-	312,173,165
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(3,146,127)	111,898	(5,817)	(3,040,046)
Басқа да активтер	(136,127)	368,454	-	232,327
Басқа да міндеттемелер	482,388	65,327	(348)	547,367
Танылған кейінге қалдырылған салықтық активтер	342,180,608	(32,261,630)	(6,165)	309,912,813
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	345,284,882	(32,675,070)	(450)	312,609,362
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	(3,104,274)	413,440	(5,715)	(2,696,549)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

	2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілді	2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық
мың теңге				
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	345,985,952	(1,005,478)	-	344,980,474
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(2,893,158)	(223,949)	(29,020)	(3,146,127)
Басқа да активтер	(119,145)	(18,463)	1,481	(136,127)
Басқа да міндеттемелер	407,652	56,150	18,586	482,388
Болашақ кезеңдерге ауыстырылатын салық зияны	267,563	(267,563)	-	-
Танылған кейінге қалдырылған салықтық активтер	343,648,864	(1,459,303)	(8,953)	342,180,608
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	346,258,930	(1,016,395)	42,347	345,284,882
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	(2,610,066)	(442,908)	(51,300)	(3,104,274)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 312,173,165 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 344,980,474 мың теңге) мөлшеріндегі кейінге қалдырылған салықтық активтерді ҚҰБ-ның еншілес ұйымы «ҚОҚ» АҚ таныды. «ҚОҚ» АҚ басшылығы кейінге қалдырылған салықтық активтерді өтеу ықтималдығын бағалап, «ҚОҚ» АҚ шегерілетін уақыт айырмашылығын назарға ала отырып, жеткілікті салық салынатын кіріске ие болады және кейінге қалдырылған салықтық активтерді тану негізді деген қорытынды жасады. Кейінге қалдырылған салықтық активті қалпына келтіру пайыздық кірісті түзету арқылы осы инвестициялар бойынша дисконт амортизациясы кезінде орын алатын болады. Кейінге қалдырылған салықтық активтің баланстық құны әрбір есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша қайта бағалауға жатады. «ҚОҚ» АҚ қажет болған жағдайда кейінге қалдырылған салықтық активтің баланстық құнын азайтатын болады. Осылайша, есепті күнге кейінге қалдырылған салықтық активті бастапқы тануды түзетуді және осы айырманың кейінгі амортизациясын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

13. АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Шетелдік банктердегі «ностро» түріндегі шоттар	2,933,471,544	1,987,400,466
Кассадағы шетел валютасындағы ақшалай қаражат	137,853,027	129,948,570
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз кері РЕПО операциялары	504,299,189	273,333,783
Қазақстан банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз теңгедегі депозиттер	16,074,452	-
Қазақстан банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	2,308,855	1,087,155
Шетелдік банктердегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер	-	779,329
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	3,687,500	88,683,899
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв шегерілгенге дейін ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген барлық ақшалай қаражат пен оның баламалары	3,597,694,567	2,481,233,202
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенде, ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген барлық ақшалай қаражат пен оның баламалары	(503,583)	(512,188)
	3,597,190,984	2,480,721,014

Ақшалай қаражат пен оның баламаларына қолма-қол банкноттар мен монеталар, басқа да банктердегі бос қалдықтар («ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнының өзгеру тәуекелі әсер етпейтін және Ұлттық Банк қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз өтімділігі жоғары қаржы активтері кіреді.

2023 жылы берілген кредиттік рейтингі жоқ 504,299,189 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 273,333,783 мың теңге) сомасындағы «кері РЕПО» мәмілелері «ҚҚБ» АҚ автоРЕПО нарығында жасалды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «кері РЕПО» келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданған қаржы активтері «ҚОҚ» АҚ борыштық бағалы қағаздарымен, Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигацияларымен және Еуразиялық даму банкінің облигацияларымен ұсынылды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы қаржы активтерінің әділ құны 503,761,088 мың теңгені (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 273,067,981 мың теңге) құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

14. АЛТЫН

	2023 ЖЫЛҒЫ 31 желтоқсан мың теңге	2022 ЖЫЛҒЫ 31 желтоқсан мың теңге
ҚҰБ сақтау орнындағы құйма алтын	3,515,964,915	7,329,833,253
Шетелдік банктердің депозиттеріндегі алтын:		
- «АА-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	37,502,142	-
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	1,107,540,310	419,589,510
Шетелдік банктердің депозиттеріндегі барлық алтын	1,145,042,452	419,589,510
Шетелдік банктердің сақтау орындарындағы құйма алтын:		
- «ААА» кредиттік рейтингі бар	845,293,993	756,028,740
- «А+» кредиттік рейтингі бар	3,467,451,089	1,020,086,726
Шетелдік банктердің сақтау орындарындағы барлық құйма алтын	4,312,745,082	1,776,115,466
	8,973,752,449	9,525,538,229

Алтын шетелдік банктердің депозиттеріндегі, сондай-ақ аллокирленбеген шоттарындағы алтыннан және сақтау орындарындағы құйма алтыннан тұрады. Алтын шоғырландырылған қаржылық есептілікте есепті күнгі нарықтық құны бойынша ескеріледі. Нарықтық құны Лондонның бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген таңертеңгі фиксинг негізінде белгіленеді. Алтынды қайта бағалаудан болған залалдар капиталда (қайта бағалау шоты) жинақталған алдыңғы кезеңдердің таза іске асырылмаған кірістерінен аспайтын дәрежеде капитал құрамындағы (қайта бағалау шоты) Өзге жиынтық залал ретінде көрсетіледі. Алтыннан іске асырылған пайда капитал шоттарында (қайта бағалау шоттарында) көрсетіледі.

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің немесе соған ұқсас басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің стандарттарына сәйкес берілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы амортизацияланған құны бойынша есептелетін қарыздар мен депозиттер	1,952,488,945	1,916,980,446
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздар мен депозиттер	277,172,381	247,782,030
	2,229,661,326	2,164,762,476

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиынтығы 2023 жыл
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША ЕСЕПТЕЛЕТІНДЕР				
Шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар*				
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	62,105,801	-	-	62,105,801
«ХВҚ» ҚҰБ квотасы	706,473,408	-	-	706,473,408
Шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттардың барлығы	768,579,209	-	-	768,579,209
Банктердегі қарыздар мен депозиттер және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі				
Банктердегі депозиттер				
- «ВВВ»-дан бастап кредиттік рейтингі бар	29,141	-	-	29,141
- «ВВ»-тен «ВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	62,700,931	-	-	62,700,931
- «В»-тен «В»-ге дейін кредиттік рейтингі бар	923,575	6,967	-	930,542
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	971,252	419	28,379	1,000,050
Банктердегі депозиттердің барлығы	64,624,899	7,386	28,379	64,660,664
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(165,183)	(2,104)	(28,379)	(195,666)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі банктердегі депозиттердің барлығы	64,459,716	5,282	-	64,464,998

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиынтығы 2023 жыл
Берілген қарыздар**				
- «BBB-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	935,259,278	-	-	935,259,278
- «BB-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	170,796,503	-	-	170,796,503
- «B-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	5,062,336	-	-	5,062,336
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	-	-	19,555,382	19,555,382
Берілген қарыздардың барлығы	1,111,118,117	-	19,555,382	1,130,673,499
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(1,562,661)	-	(19,555,382)	(21,118,043)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі берілген қарыздардың барлығы	1,109,555,456	-	-	1,109,555,456
Басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі				
«БЖЗҚ» АҚ-ның дебиторлық берешегі	4,885,494	-	-	4,885,494
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің дебиторлық берешегі	5,003,788	-	-	5,003,788
Басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	9,889,282	-	-	9,889,282
Банктердегі қарыздар мен депозиттердің және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	1,183,904,454	5,282	-	1,183,909,736
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша есептелетін банктердегі шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	1,954,211,507	7,386	19,583,761	1,973,802,654
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің барлығы	(1,727,844)	(2,104)	(19,583,761)	(21,313,709)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі амортизацияланған құны бойынша есептелетін банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	1,952,483,663	5,282	-	1,952,488,945

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиынтығы 2022 жыл
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ				
БОЙЫНША ЕСЕПТЕЛЕТІНДЕР				
Шетелдік банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы басқа да шоттар*				
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	8,927,292	-	-	8,927,292
- «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	32,514,200	-	-	32,514,200
- «BB-»-тен «BB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	54	-	-	54
«ХВҚ» ҚҰБ квотасы	713,238,464	-	-	713,238,464
Шетел валютасындағы операциялар бойынша дебиторлық берешек	27,357,573	-	-	27,357,573
Шетелдік банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы басқа да шоттардың барлығы	782,037,583	-	-	782,037,583
Банктердегі қарыздар мен депозиттер және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі				
Банктердегі депозиттер				
- «BB-»-тен «BB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	64,393,686	-	-	64,393,686
- «B-»-тен «B+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	3,501,595	6,228	-	3,507,823
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	921,546	164,151	28,420	1,114,117
Банктердегі депозиттердің барлығы	68,816,827	170,379	28,420	69,015,626
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(175,916)	(71,286)	(28,420)	(275,622)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі банктердегі депозиттердің барлығы	68,640,911	99,093	-	68,740,004

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Берілген қарыздар**

- «BBB»-тен «BBB»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	901,429,045	-	-	901,429,045
- «B»-тен «B+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	162,119,059	-	-	162,119,059
- берілген кредиттік рейтингі жоқ		-	35,586,922	35,586,922
Берілген қарыздардың барлығы	1,063,548,104	-	35,586,922	1,099,135,026
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(2,298,566)	-	(35,586,922)	(37,885,488)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі берілген қарыздардың барлығы	1,061,249,538	-	-	1,061,249,538
Басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі				
«БЖЗҚ» АҚ-ның дебиторлық берешегі	1,453,210	-	-	1,453,210
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің дебиторлық берешегі	3,500,111	-	-	3,500,111
Басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	4,953,321	-	-	4,953,321
Банктердегі қарыздар мен депозиттердің және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	1,134,843,770	99,093	-	1,134,942,863
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша есептелетін банктердегі шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	1,919,355,835	170,379	35,615,342	1,955,141,556
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің барлығы	(2,474,482)	(71,286)	(35,615,342)	(38,161,110)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі амортизацияланған құны бойынша есептелетін банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	1,916,881,353	99,093	-	1,916,980,446

* 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетелдік банктер мен қаржы институттарындағы басқа да шоттар ақшалай баламалардың құрамына енгізілмеген, 26,963,126 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсан: 38,754,218 мың теңге) мөлшерінде пайдаланылуы шектелген Топтың басқаруындағы инвестицияланбаған ақшалай қаражатты қамтиды.

** Амортизацияланған құны бойынша есептелетін берілген қарыздар екінші деңгейдегі банктер мен квазимемлекеттік сектор ұйымдарының купондық облигацияларын қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫНДАР		
Банктердегі депозиттер*		
- «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	20,733,036	20,853,224
- «В-»-тен «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	330,607	4,632,784
Банктердегі депозиттердің барлығы	21,063,643	25,486,008
Берілген қарыздар **		
- «ВВВ-»-тен «ВВВ»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	475,639	616,998
- «ВВ-» кредиттік рейтингі бар	236,999,968	-
- «В-»-тен «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	18,633,131	221,679,024
Берілген қарыздардың барлығы	256,108,738	222,296,022
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы әділ құны бойынша бағаланатын шоттар, қарыздар мен депозиттер барлығы	277,172,381	247,782,030

* Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі депозиттер ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша банк салымдарына инвестицияларды қамтиды. Мұндай инвестициялар SPPI критерийіне (тек негізгі соманы және пайыздарды төлеу) сәйкес келмейді, өйткені ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша банк салымдары бойынша сыйақы банктердің көрсетілген бағдарлама шеңберінде қайта қаржыландырылған әрбір ипотекалық қарыз бойынша мемлекеттік баж және бағамдық айырма бойынша шығындарды жабу үшін сыйақыны ішінара немесе толық ұстап қалуына байланысты белгіленбейді.

** Берілген, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздар банк секторын қаржылай қолдау бағдарламасы шеңберінде сатып алынған банктердің реттелген облигацияларын білдіреді. ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес реттелген облигациялар банктердің қаржылық жағдайы нашарлаған және активтерді шығару фактілері анықталған жағдайда, банктің жай акцияларына реттелген борышты айырбастаудың көзделген тетігі болуы салдарынан SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмеуіне байланысты міндетті түрде пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын облигациялар ретінде сыныпталды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2023 және 2022 жылдардағы банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер бойынша зиянға арналған бағалау резервінің өзгеруі мынадай түрде көрсетілген:

мың теңге	2023 жыл				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Барлығы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер					
1 қаңтардағы қалдық	2,474,103	71,665	35,615,342	-	38,161,110
1-кезеңге аудару	69,835	(69,835)	-	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(889,197)	274	(5,000,041)	(2,977,619)	(8,866,583)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері *	73,103	-	-	-	73,103
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	-	-	(11,031,540)		(11,031,540)
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша қалпына келтіру				2,977,619	2,977,619
31 желтоқсандағы қалдық	1,727,844	2,104	19,583,761	-	21,313,709

* кезеңдер арасындағы осы активтердің аударымдарын қоса алғанда, жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау, жалғасы

мың теңге	2022 жыл				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Барлығы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер					
1 қаңтардағы қалдық	8,126,473	-	41,324,717	-	49,451,190
2-кезеңге аудару	(379)	379	-	-	-
3-кезеңге аудару	(2,732,227)	-	2,732,227	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(3,224,188)	71,286	(5,709,375)	1,465,655	(7,396,622)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері*	304,764	-	-	-	304,764
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(340)	-	-	-	(340)
Есептен шығару	-	-	(2,732,227)	(1,465,655)	(4,197,882)
31 желтоқсандағы қалдық	2,474,103	71,665	35,615,342	-	38,161,110

* аталған активтерді кезеңдер арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржы активтерін қамтиды.

2023 жылы ДСФК АҚК ЖШС облигациялары бойынша зиянға арналған бағалау резерві жалпы сомасы 2,977,619 мың теңгеге қалпына келтірілді (2022 жылы: жалпы сомасы 1,465,655 мың теңгеге есептен шығарылды және қалпына келтірілді).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау, жалғасы

2023 жылы 16,031,540 мың теңге мөлшеріндегі мерзімі өткен қарыздарды ішінара өтеу зиян бойынша бағалау резервінің 16,031,540 мың теңге сомасына азаюына алып келді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 19,555,382 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 35,586,922 мың теңге) сомасындағы қарыздар 90 күннен астам мерзімге кешіктірілді және олар бойынша 100% мөлшерінде резервтер құрылды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ Халықаралық Валюта Қорында (бұдан әрі – «ХВҚ») шоты бар, шот бойынша қалдығы капиталдың 10%-дан астамын құрайтын бір қарсы агенті болады. Көрсетілген контрагенттің шоты бойынша қалдық көлемі 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 706,473,408 мың теңгені (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 713,238,464 мың теңге) құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ

Өзгерістері пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарында 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мыналар қамтылды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Активтер		
Сыртқы басқарудағы активтер		
Жеке капитал қорларына инвестициялар	814,812,176	785,919,977
Хедж-қорларына инвестициялар	270,668,196	239,088,677
Жылжымайтын мүлік қорына инвестициялар	82,309,027	65,902,980
Басқа қорына инвестициялар	30,665,464	17,066,293
Фьючерстер	1,124,763	1,458,112
Форвардтар	647,909	801,912
Меншікті басқарудағы активтер		
Форвардтар	276,834	-
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының барлығы	1,200,504,369	1,110,237,951
Міндеттемелер		
Сыртқы басқарудағы міндеттемелер		
Форвардтар	(457,684)	(59,491)
Фьючерстер	(2,116,905)	(1,701,281)
Меншікті басқарудағы міндеттемелер		
СВОП	(37,327)	(10,168)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдарының барлығы	(2,611,916)	(1,770,940)

Балама құралдарға инвестициялар Алтынвалюта активтерінің инвестициялық стратегиясына және ҚҰБ Басқармасының 2018 жылғы 28 мамырдағы № 100 қаулысымен бекітілген ҚҰБ алтынвалюта активтерінің балама құралдарының портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына сәйкес хедж-қорларға, жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Хедж-қорларға инвестициялар

Топтың басқаруындағы хедж-қорларға (бұдан әрі «хедж-қорларға инвестициялар портфелі») инвестициялар қорлар қорының құрылымы арқылы әр түрлі нарықтардағы белгілі бір инвестициялық стратегияларға сәйкес инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында құрылған әр түрлі инвестициялық қорларға және қаржы құралдарының әр түрлі типтеріне инвестицияларын білдіреді. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялар портфелін хедж-қорларға географиялық тұрғыдан бөлгенде, негізінен Солтүстік Америка мен Еуропаға келеді. Хедж-қорларға инвестициялау валютасы – АҚШ доллары. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылған. Өз кезегінде аталған инвестициялық қорлар позицияларының едәуір бөлігін белгіленетін нарықтық құны бойынша бағаланатын өтімділігі жоғары бағалы қағаздар мен туынды қаржы құралдарында, сондай-ақ әділ құны бойынша бағаланатын өтімділігі төмен бағалы қағаздар мен туынды қаржы құралдарында ұстайды (35-ескертпе).

Жеке капитал қорларына инвестициялар

Топтың басқаруындағы жеке капитал қорларына инвестициялар акционерлік капиталға немесе инвестицияланатын компаниялардың бағалы қағаздарына инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында жүзеге асырылатын қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға инвестицияларды және қорлармен бірлескен инвестицияларды білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жеке капитал портфеліне әр түрлі секторлар мен өңірлерге инвестициялайтын қорлар кіреді. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақпараттық технологиялар секторына, тұтынушылық тауарлар мен көрсетілетін қызметтер секторына, денсаулық сақтау, индустрия және қаржы секторларына тікелей инвестицияларға қатысу портфельдің ең көп бөлігін құрайды. Инвестициялардың негізгі бөлігі Солтүстік Америкаға және Батыс Еуропаға келеді. Қорларға инвестициялаудың негізгі валютасы – АҚШ доллары, сондай-ақ еуромен, австралиялық доллар және фунт стерлингпен де инвестициялар бар (35-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар

Топтың басқаруындағы жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар (бұдан әрі «жылжымайтын мүлік портфелі») жалдау ақысынан және/немесе жылжымайтын мүлік құнының өсуінен кіріс алу мақсатында жүзеге асырылатын, қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға инвестицияларды білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жылжымайтын мүлікке инвестициялау портфеліне әр түрлі өңірлердегі ғимараттардың әр түрлі типтеріне инвестициялайтын қорлар кіреді. Жылжымайтын мүлікке инвестициялау 2018 жылы басталды. 2023 жылғы 31 желтоқсанда және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша портфельдің ең көп бөлігін Солтүстік Америкадағы, Еуропадағы, сондай-ақ Азиядағы жылжымайтын мүлік объектілері құрайды. Жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялаудың негізгі валютасы – АҚШ доллары, сондай-ақ еуро, австралиялық доллар мен жапон иенасында да инвестициялар бар (35-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Төмендегі кестеде негізгі валюталар бойынша 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттарға сәйкес мәміленің орташа өлшемді валюта бағамдарын және өтелгенге дейінгі қалған мерзімдерін көрсете отырып, туынды құралдармен операциялардан Топтың өтелмеген қалдықтарының шарттық сомасы көрсетіледі.

	Шарт бойынша сомасы / мәміленің шартты сомасы мың теңге				Мәміленің орташа өлшемді фьючерстік бағалары / валюта бағамдары	
	2023 жыл		2022 жыл		2023 жыл	2022 жыл
СВОП						
үш айдан аз кезеңдегі						
KZT-ға USD сатып алу	115,912,800	(115,950,127)	-	-	454.71	-
USD-ге KZT сатып алу	-	-	78,394,202	(78,404,370)	-	462.59
Форвардтар						
үш айдан аз кезеңдегі						
JPY-ға USD сатып алу	45,639,320	(45,362,486)	-	-	0,0071	-
CAD-ге USD сатып алу	16,053,044	(16,462,161)	17,734,696	(17,534,915)	1.35	1.34
USD-ге EUR сатып алу	11,601,905	(11,455,100)	2,162,731	(2,144,045)	1.09	1.05
USD-ге EUR сатып алу	5,493,139	(5,465,065)	2,274,202	(2,251,931)	1.10	0.95
USD-ге CHF сатып алу	5,187,914	(5,006,679)	4,887,496	(4,821,666)	1.15	1.06
USD-ге CAD сатып алу	2,725,491	(2,646,957)	3,573,468	(3,616,767)	0.74	0.74
USD-ге AUD сатып алу	1,824,148	(1,770,541)	218,842	(220,574)	0.66	0.68
USD-ге JPY сатып алу	1,667,459	(1,592,992)	3,871,010	(3,847,605)	0.0068	0.0074
GBP-ге USD сатып алу	1,557,133	(1,564,092)	1,377,082	(1,374,021)	0.79	0.83
USD-ге AUD сатып алу	1,291,383	(1,257,439)	971,541	(963,113)	0.66	0.67
USD-ге JPY сатып алу	1,279,576	(1,228,333)	1,618,207	(1,570,611)	0.0068	0.0072
CHF-ге USD сатып алу	1,055,437	(1,094,876)	903,710	(918,170)	0.87	0.94
GBP-ге USD сатып алу	287,577	(289,746)	3,558,660	(3,508,366)	0.79	0.82
JPY-ға USD сатып алу	-	-	2,472,793	(2,110,234)	-	114.20
Жиынтығы	95,663,526	(95,196,467)	45,624,438	(44,882,018)		
Фьючерс						
негізгі активтер						
облигациялар болып						
табылатын үш айдан аз						
мерзімдегі						
USD-дегі келісімшарт	80,554,252	(81,517,702)	119,889,736	(119,716,044)	-	-
EUR-ғы келісімшарт	49,287,943	(49,223,638)	30,494,723	(31,016,341)	-	-
JPY-ғы келісімшарт	-	-	502,064	(512,146)	-	-
GBP-дегі келісімшарт	4,321,786	(4,084,490)	4,516,665	(4,635,297)	-	-
CAD-дегі келісімшарт	9,507,064	(9,846,864)	9,707,107	(9,473,636)	-	-
AUD-дегі келісімшарт	961,154	(951,647)	980,853	(980,853)	-	-
Жиынтығы	144,632,199	(145,624,341)	166,091,148	(166,334,317)		
Барлығы	356,208,525	(356,770,935)	290,109,788	(289,620,705)		

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ
БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

	2023 жылғы 31 желтоқсан		
	1-кезең	2-кезең	Жиынтығы
<i>Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>			
<i>Борыштық құралдар</i>			
<i>Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар</i>			
<i>Мемлекеттік облигациялар</i>	2,310,557,833	-	2,310,557,833
AAA кредиттік рейтингі бар	118,029,331	-	118,029,331
AA- бастап AA+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,717,551,340	-	1,717,551,340
A- бастап A+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	128,722,168	-	128,722,168
BBB- бастап BBB+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	332,702,148	-	332,702,148
BB- бастап BB+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	13,552,846	-	13,552,846
<i>Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары</i>	909,997,286	936,712	910,933,998
AAA кредиттік рейтингі бар	55,645,639	-	55,645,639
AA+ бастап AA- дейінгі кредиттік рейтингі бар	65,793,948	-	65,793,948
A+ бастап A- дейінгі кредиттік рейтингі бар	313,572,074	338,993	313,911,067
BBB+ бастап BBB- дейінгі кредиттік рейтингі бар	411,191,663	388,655	411,580,318
BB+ бастап BB- дейінгі кредиттік рейтингі бар	41,801,842	209,064	42,010,906
Кредиттік рейтингі жоқ	21,992,120	-	21,992,120
<i>Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары</i>	309,315,799	-	309,315,799
AAA кредиттік рейтингі бар	207,770,858	-	207,770,858
AA+тен AA- ке кредиттік рейтингі бар	82,645,750	-	82,645,750
A+ бастап A- дейінгі кредиттік рейтингі бар	17,636,196	-	17,636,196
BBB+ бастап BBB- дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,262,995	-	1,262,995
<i>Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы</i>	3,529,870,918	936,712	3,530,807,630
<i>Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>			
BBB- кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынған	1,290,698,773	-	1,290,698,773
BBB- кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	6,007,596	-	6,007,596
<i>Қазақстан эмитенттерінің корпоративтік облигациялары</i>			
BBB+ бастап BBB- дейінгі кредиттік рейтингі бар	43,253,323	-	43,253,323
BB+ бастап BB- дейінгі кредиттік рейтингі бар	68,077,844	-	68,077,844
<i>Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы</i>	1,408,037,536	-	1,408,037,536
<i>Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервін шегергенге дейінгі борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы</i>	4,937,908,454	936,712	4,938,845,166
Зиянға арналған бағалау резерві	(2,031,110)	(33,577)	(2,064,687)
<i>Борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы</i>	4,935,877,344	903,135	4,936,780,479

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ
БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ
ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

	2022 жылғы 31 желтоқсанға мың теңге		
	1-кезең	2-кезең	Жиынтығы
<i>Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>			
<i>Борыштық құралдар</i>			
<i>Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар</i>			
<i>Мемлекеттік облигациялар</i>	2,701,477,428	72,764,517	2,774,241,945
AAA кредиттік рейтингі бар	108,466,175	-	108,466,175
AA- бастап AA+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	2,156,911,228	-	2,156,911,228
A- бастап A+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	146,981,527	-	146,981,527
BBB- бастап BBB+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	279,847,655	72,764,517	352,612,172
BB- бастап BB+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	9,270,843	-	9,270,843
<i>Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары</i>	647,829,439	19,317,173	667,146,612
AAA кредиттік рейтингі бар	3,444,976	-	3,444,976
AA+ бастап AA- дейінгі кредиттік рейтингі бар	46,803,654	2,460,567	49,264,221
A+ бастап A- дейінгі кредиттік рейтингі бар	262,285,780	12,838,304	275,124,084
BBB+ бастап BBB- дейінгі кредиттік рейтингі бар	330,835,323	4,018,302	334,853,625
BB+ бастап BB+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,459,706	-	4,459,706
<i>Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары</i>	126,939,432	1,317,656	128,257,088
AAA кредиттік рейтингі бар	42,817,363	-	42,817,363
AA+тен AA- ке кредиттік рейтингі бар	50,243,904	-	50,243,904
A+ бастап A- дейінгі кредиттік рейтингі бар	29,146,401	1,317,656	30,464,057
BBB+ бастап BBB- дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,731,764	-	4,731,764
<i>Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы</i>	3,476,246,299	93,399,346	3,569,645,645
<i>Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар</i>			
BBB- кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	439,008,363	-	439,008,363
<i>«РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынған</i>			
BBB- кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	5,775,086	-	5,775,086
<i>Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы</i>	444,783,449	-	444,783,449
<i>Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейінгі борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы</i>	3,921,029,748	93,399,346	4,014,429,094
Зиянға арналған бағалау резерві	(403,512)	(303,943)	(707,455)
<i>Борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы</i>	3,920,626,236	93,095,403	4,013,721,639

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ
БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ
ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Үлестік құралдар		
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ акциялары	670,379,136	541,967,520
Корпоративтік акциялар	379,380	2,046,286
Үлестік құралдарға инвестициялардың барлығы	670,758,516	544,013,806
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы*	5,609,603,682	4,558,442,900

* Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша көрсетіледі, ал зиянға арналған бағалау резерві басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады.

Үлестік құралдар

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарға 2023 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ 670,379,136 мың теңге (2022 жылы 541,967,520 мың теңге) сомасындағы жай акциялары кіреді. 2021 жылы көрсетілген акциялар номиналды құны бойынша есепке алынды, олардың әділ құнын жеткілікті сенімділік деңгейімен бағалау мүмкін емес. 2022 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Қазақстан Республикасының жергілікті биржаларында листингпен IPO өткізді. Осыған байланысты қазіргі уақытта аталған акциялар осы биржаларды пайдалана отырып, күн сайын қайта бағаланады. Есепті күнгі жергілікті биржа бойынша баға белгілеуді пайдалана отырып, ҚҰБ осы үлестік құралдарды қайта бағалады. 2023 жылы қайта бағалаудан болған 128,411,616 мың теңге кіріс басқа жиынтық кірісте танылды (2022 жылы: шығын 208,032,480 мың теңге).

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің соған ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық құны 6,007,596 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 5,775,086 мың теңге) болатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ретінде белгіленді.

2023 жыл 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың бір бөлігі шетелдік активтерді басқарумен айналысатын алты (2022 жылғы 31 желтоқсанда: алты) шетелдік ұйымның басқаруында болды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ
БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ
ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Сыртқы басқарудағы активтер портфелінің мынадай инвестициялық стратегиялары бар:

Басқарушы	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Стратегия	Индекс
«ҚҰБ Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ	112,151,558	114,110,875	Баламалы құралдар	MSCI ACWI Investable Market Net Total Return Index (M1WDIM) - 80% Barclays Global Aggregate Bond Index (LEGATRUH) - 20%
Amundi Corporate Bonds	121,426,656	114,229,400	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index
Nomura Asset Management U.K. Limited	370,752,982	338,847,947	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index
Wellington	118,766,788	109,060,452	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index
Aviva Investors Global Services Limited	409,077,681	379,284,163	Дамушы нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары	ICE BofAML Q846 Custom Index
Deutsche Asset Management International GmbH	335,627,244	325,662,207	Дамушы нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары	ICE BofAML Q846 Custom Index
Басқарудағы активтердің барлығы	1,467,802,909	1,381,195,044		

2023 жыл 31 желтоқсанда сыртқы басқарудағы портфельдерге кіретін 86,047,937 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 85,857,318 мың теңге) сомасындағы инвестицияланбаған қалдықтар «Ақшалай қаражат және оның баламалары» бабында берілген (13-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ
БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ
ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің өзгеруі мынадай түрде көрсетілген:

	2023 год		
	1-кезең	2-кезең	Барлығы
мың теңге			
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар			
1-қаңтардағы қалдық	403,512	303,943	707,455
- 2-кезеңге аудару	(23,619)	23,619	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(242,922)	(275,650)	(518,572)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	1,983,988	24,751	2,008,739
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(85,201)	(35,059)	(120,260)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	(4,648)	(8,027)	(12,675)
31 желтоқсандағы қалдық	2,031,110	33,577	2,064,687

	2022 год		
	1-кезең	2-кезең	Барлығы
мың теңге			
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар			
1-қаңтардағы қалдық	280,376	581,549	861,925
- 2-кезеңге аудару	(64,860)	64,860	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	201,069	(210,468)	(9,399)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	70,777	97,939	168,716
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(92,456)	(271,508)	(363,964)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	8,606	41,571	50,177
31 желтоқсандағы қалдық	403,512	303,943	707,455

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
A+ кредиттік рейтингі бар мемлекеттік облигациялар	93,566,646	95,191,916
A+ кредиттік рейтингі бар агенттік облигациялар	7,896,936	8,241,545
AAA кредиттік рейтингі бар еурооблигациялар	-	50,066,147
AAA кредиттік рейтингі бар корпоративтік облигациялар	-	4,481,882
	101,463,582	157,981,490
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(193)	(37,687)
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың баланстық құны	101,463,389	157,943,803
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің BBВ- кредиттік рейтингі бар облигациялары	196,533,305	1,098,743,044
Екінші деңгейдегі банктердің және басқа ұйымдардың бағалы қағаздары	-	149,563,551
	196,533,305	1,248,306,595
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(135,853)	(215,800)
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың баланстық құны	196,397,452	1,248,090,795
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы	297,996,887	1,406,288,085
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(136,046)	(253,487)
Инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы*	297,860,841	1,406,034,598

* Бағалы қағаздарға барлық инвестициялар кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады.

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2023 және 2022 жылдардағы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік зиян резервінің өзгеруі мынадай түрде көрсетілген:

	2023 год тыс. тенге	2022 год тыс. тенге
	1-кезең	1-кезең
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар		
1 қаңтардағы қалдық	253,487	224,026
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	299,429	29,448
Жаңа құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	45,035	26
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(461,896)	(26)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	(9)	13
31 желтоқсандағы қалдық	136,046	253,487

2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша зиянға арналған бағалау резервін 12 айлық күтілетін кредиттік зиянға тең сомада таниды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	1,130,129,827	1,064,140,851
Басқа да дебиторлық берешек	22,818,244	19,668,751
Зиянға арналған бағалау резервін шегергенге дейін басқа да қаржы активтерінің барлығы	1,152,948,071	1,083,809,602
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(15,799)	(57,639)
Басқа да қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(1,017,584)	(934,820)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(1,033,383)	(992,459)
Басқа да қаржы активтерінің барлығы	1,151,914,688	1,082,817,143
Қорлар	21,965,151	24,614,292
Аффинирленген және аффинирленбеген бағалы металдар мен асыл тастар	7,154,009	5,731,482
Негізгі құрал-жабдықтарға алдын ала төлемдер	22,963,864	14,105,588
Банкноттар мен монеталар жасауға алдын ала төлемдер	-	183,846
Басқалары*	2,314,715	1,174,862
Басқа да қаржылық емес активтердің барлығы	54,397,739	45,810,070
Басқа да активтердің барлығы	1,206,312,427	1,128,627,213

* 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «PricewaterhouseCoopers» ЖШС дебиторлық берешегі Топтың 2023 жылға арналған қаржылық есептілігінің аудиті бойынша қызметтер құнының 30%-ы мөлшерінде 32,782 мың теңге сомасында алдын ала төлемге көрсетіледі.

	2023 жылғы 31 желтоқсан			
мың теңге	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
BBB кредиттік рейтингі бар	13,938,462	55,077	-	13,993,539
BB+ кредиттік рейтингі бар	104,810,615	305,404	6,137	105,122,156
BB кредиттік рейтингі бар	313,322,254	1,671,618	12,887	315,006,759
BB- кредиттік рейтингі бар	469,808,665	1,094,941	23,707	470,927,313
B кредиттік рейтингі бар	224,567,248	512,812	-	225,080,060
Жалпы баланстық құн	1,126,447,244	3,639,852	42,731	1,130,129,827
Зиянға бағалау резерві	(15,362)	(413)	(24)	(15,799)
Баланстық құн	1,126,431,882	3,639,439	42,707	1,130,114,028

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Барлығы
<i>Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар</i>				
BB+ кредиттік рейтингі бар	107,075,555	251,941	-	107,327,496
BB- кредиттік рейтингі бар	2,487,409	-	-	2,487,409
B+ кредиттік рейтингі бар	416,318,919	708,470	61,265	417,088,654
B кредиттік рейтингі бар	32,742,550	223,460	-	32,966,010
B- кредиттік рейтингі бар	147,930,113	147,646	-	148,077,759
Кредиттік рейтингі жоқ**	355,231,595	882,988	78,940	356,193,523
Жалпы баланстық құн	1,061,786,141	2,214,505	140,205	1,064,140,851
Зиянға бағалау резерві	(52,616)	(683)	(4,340)	(57,639)
Баланстық құн	1,061,733,525	2,213,822	135,865	1,064,083,212

** Кредиттік рейтингі жоқ сатып алынған қарыздар бойынша талаптардың құрамына берілген сыртқы кредиттік рейтингі жоқ «Bereke Bank» АҚ-тың сатып алынған қарыздар бойынша талаптары енгізілген. 2022 жылы «Сбербанк» АҚ ЕБ ресми түрде атауы «Bereke Bank» АҚ болып өзгертілді.

Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар теңгедегі ипотекалық қарыздар бойынша сатып алынған талап ету құқықтары үшін коммерциялық әріптес банктерден алынуы тиіс соманы қамтиды.

«ҚОҚ» АҚ «7-20-25. Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру» және «Баспана хит» деген ипотекалық тұрғын үй кредиттеудің екі әлеуметтік маңызы бар бағдарламасының операторы болып табылады. «Баспана хит» бағдарламасы (банктік қарыз шартын жасау) 2021 жылдың соңына дейін қолданыста болды. 2023 жылы «ҚОҚ» АҚ екінші деңгейдегі тоғыз банктен ипотекалық кредиттер портфелін сатып алды (2022 жылы: «ҚОҚ» АҚ екінші деңгейдегі тоғыз банктен ипотекалық кредиттер портфелін сатып алды).

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алынған қарыздар бойынша талаптар көлемі 130,129,827 мың теңге (2022 жылы: 1,064,140,851 мың теңге) болды. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алынған қарыздар бойынша талаптар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв 15,799 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсан: 57,639 мың теңге) болды.

Әріптес банктермен жасалған келісімдердің талаптарына сәйкес банктер негізгі борыш пен сыйақыны төлеу бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен болса қарыздар бойынша талап ету құқықтарын кері сатып алуға міндетті.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2023 және 2022 жылдардағы сатып алынған қарыздар бойынша талаптар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің өзгеруі мынадай түрде көрсетілген:

мың теңге	2023 жыл			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
1 қаңтардағы қалдық	52,616	683	4,340	57,639
1-кезеңге аудару	343	(343)	-	-
2-кезеңге аудару	(230)	230	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(37,719)	111	(969)	(38,577)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	2,917	40	-	2,957
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(2,565)	(308)	(3,347)	(6,220)
31 желтоқсандағы қалдық	15,362	413	24	15,799

мың теңге	2022 жыл			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
1 қаңтардағы қалдық	11,249	136	9,837	21,222
1-кезеңге аудару	1,155	(49)	(1,106)	-
2-кезеңге аудару	(22)	22	-	-
3-кезеңге аудару	(1)	-	1	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	28,308	522	1,544	30,374
Жаңа құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	12,783	126	-	12,909
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(856)	(74)	(5,936)	(6,866)
31 желтоқсандағы қалдық	52,616	683	4,340	57,639

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2023 және 2022 жылдардағы басқа қаржылық активтер бойынша талаптар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің өзгеруі мынадай түрде көрсетілген:

мың теңге	2023 жыл			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Барлығы
Басқа қаржылық активтер				
1 қаңтардағы қалдық	410,205	1,176	523,439	934,820
Жаңа құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	38,602	-	-	38,602
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(16,616)	-	-	(16,616)
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(186,303)	48,184	255,883	117,764
Есептен шығару	(10,392)	-	(43,297)	(53,689)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	-	-	(3,297)	(3,297)
31 желтоқсандағы қалдық	235,496	49,360	732,728	1,017,584

мың теңге	2022 жыл			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Барлығы
Басқа қаржылық активтер				
1 қаңтардағы қалдық	357,856	1,088	448,786	807,730
1-кезеңге аудару	(8,991)	8,991	-	-
2-кезеңге аудару	-	(8,991)	8,991	-
Жаңа құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	243,537	-	128,319	371,856
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(15,721)	-	(42,503)	(58,224)
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(112,741)	88	(13,471)	(126,124)
Есептен шығару	(53,735)	-	(8,406)	(62,141)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	-	-	1,723	1,723
31 желтоқсандағы қалдық	410,205	1,176	523,439	934,820

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

20. АЙНАЛЫСТАҒЫ АҚША

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Айналыстағы банкноттар мен монеталар	4,111,979,762	3,825,808,192
Кассадағы банкноттар мен монеталарды шегергенде	(1,618,690)	(1,502,886)
	4,110,361,072	3,824,305,306

Айналыстағы ақша олардың номиналдық құны бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Айналыстағы ақшаны ҚҰБ коммерциялық банктерге берген кезде олар міндеттемелер ретінде ескеріледі. Сақтау орындары мен кассадағы ұлттық валютадағы банкноттар мен монеталар айналыстағы ақша құрамына енгізілмеген.

**21. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ**

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Шетелдік банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
Халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттары	585,619,262	591,226,976
ЭБДҰ құрамына кіретін елдердің банктері	25,370	25,873
Басқа да шетелдік банктер	118,956,033	64,120,138
Шетелдік банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттерінің барлығы	704,600,665	655,372,987
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
«Лоро» түріндегі шоттар		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	1,242,042,445	1,740,345,445
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	751,470,631	875,658,046
Депозиттер		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	2,662,184,935	3,673,546,431
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	2,869,278,417	1,320,135,657
Қазақстан банктерінің шоттары мен депозиттерінің барлығы	7,524,976,428	7,609,685,579
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттерінің барлығы	8,229,577,093	8,265,058,566

* 2023 жылғы 31 желтоқсандағы активтердің жиынтық көлемі бойынша.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

21. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың төрт контрагенті (2022 жылғы 31 желтоқсанда: бес контрагент) бар, олардың шоттары мен депозиттері бойынша қалдық капиталдың 10%-нан астамын құрайды. 2023 жыл 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген контрагенттердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтың жиынтық көлемі 3,340,743,350 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 4,202,658,543 мың теңге) болды.

2023 жыл 31 желтоқсандағы жағдай бойынша халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттарына Қазақстан Республикасының «ХВҚ» мүшелігі үшін 585,612,421 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 591,220,135 мың теңге) мөлшеріндегі жарнасы кіреді. Арнайы қарыз алу құқықтарында (бұдан әрі «АҚҚ») көрсетілген ХВҚ-дағы мүшелігі үшін жарна ХВҚ-ның әрбір мүшесі үшін белгіленеді. ҚҰБ ХВҚ үшін жарнаға тең сомаға (960,225 мың АҚҚ) борыштық міндеттемелерді шығарды.

22. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҚОРЫНЫҢ
АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

Ұлттық қордың ағымдағы шоттарындағы қаражат 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 133,146,046 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 118,615,388 мың теңге) болды.

2023 және 2022 жылдары Топ Ұлттық қордың активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырды. Ұлттық қордың ҚҰБ ағымдағы шоттарын және Ұлттық қордың алдындағы ҚҰБ міндеттемелерін қоспағанда (27-ескертпе), Ұлттық қордың активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржы есептілігіне енгізілмеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

23. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚАРЖЫ МИНИСТРЛІГІНІҢ
АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Ұлттық валютада	1,931,097,223	1,641,506,949
Шетел валютасында	1,762,171	174,160,746
	1,932,859,394	1,815,667,695

24. КЛИЕНТТЕРДІҢ ШОТТАРЫ

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Ұлттық валютада	368,602,194	335,214,384
Шетел валютасында	131,916	224,738
	368,734,110	335,439,122

2023 жылы және 2022 жылы ҚҰБ клиенттердің шоттарына ұлттық және шетел валюталарында қызмет көрсетті. ҚҰБ клиенттерінің салалық қатыстылығы – ол мемлекеттік басқару; ҚҰБ еншілес ұйымдары клиенттерінің салалық қатыстылығы – қаржылық делдалдық, сақтандыру және банктерді тарату.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің шоттарында баланстық құны меншікті капиталдың 2%-нан астам болатын клиенттің шоттары жоқ (меншікті капиталдың 2% - дан астамын құрайтын баланстық құны бар бір клиент).

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW100014098	604,528,608	11.12.2023	10.01.2024	15.15
KZW100014106	597,948,053	25.12.2023	10.01.2024	14.70
	1,202,476,661			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚОҚ» АҚ шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00006476	5,133,576	10.04.2020	10.04.2025	11.52
KZ2C00006476	6,679,381	15.05.2020	10.04.2025	11.44
KZ2C00006476	3,084,293	22.05.2020	10.04.2025	11.39
KZ2C00006476	5,140,817	05.06.2020	10.04.2025	11.37
KZ2C00006476	3,085,641	19.06.2020	10.04.2025	11.35
KZ2C00006476	3,086,199	26.06.2020	10.04.2025	11.33
KZ2C00006476	5,144,383	10.07.2020	10.04.2025	11.32
KZ2C00006476	515,083	24.07.2020	10.04.2025	11.20
KZ2C00006476	5,151,572	30.07.2020	10.04.2025	11.19
KZ2C00006476	3,094,526	04.09.2020	10.04.2025	11.09
KZ2C00006476	11,344,890	02.10.2020	10.04.2025	11.10
KZ2C00006955	6,889,393	11.09.2020	11.09.2025	11.24
KZ2C00006955	6,888,541	18.09.2020	11.09.2025	11.29
KZ2C00006955	15,753,002	25.09.2020	11.09.2025	11.25
KZ2C00006906	204,687,237	21.10.2020	21.10.2032	11.91
KZ2C00007136	9,355,115	20.11.2020	20.11.2030	11.11
KZ2C00007110	4,898,343	11.12.2020	11.12.2025	11.02
KZ2C00007110	9,804,026	25.12.2020	11.12.2025	10.98
KZ2C00007110	9,387,113	15.01.2021	11.12.2025	10.72
KZ2C00007110	4,742,584	25.11.2022	11.12.2025	17.76
KZ2C00007128	14,349,630	14.12.2020	14.12.2027	11.05
KZ2C00007318	42,729,489	14.12.2020	22.01.2026	10.65
KZ2C00007318	10,696,007	05.02.2021	22.01.2026	10.60
KZ2C00007318	9,858,657	23.09.2022	22.01.2026	15.75
KZ2C00007318	9,858,592	07.10.2022	22.01.2026	15.75
KZ2C00007318	28,684,739	11.11.2022	22.01.2026	17.71
KZ2C00007300	10,862,744	29.01.2021	29.01.2024	10.32

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00007300	5,431,638	05.02.2021	29.01.2024	10.26
KZ2C00007300	10,863,890	12.02.2021	29.01.2024	10.19
KZ2C00007300	10,864,676	19.02.2021	29.01.2024	10.10
KZ2C00007300	21,634,492	30.09.2022	29.01.2024	15.78
KZ2C00007300	16,225,797	21.10.2022	29.01.2024	15.78
KZ2C00007300	10,803,603	04.11.2022	29.01.2024	17.42
KZ2C00007300	2,808,914	11.11.2022	29.01.2024	17.43
KZ2C00007300	14,044,654	18.11.2022	29.01.2024	17.43
KZ2C00007326	31,524,475	12.02.2021	12.02.2028	10.53
KZ2C00007326	21,079,544	05.03.2021	12.02.2028	10.42
KZ2C00007334	15,451,513	05.03.2021	05.03.2031	10.47
KZ2C00007573	10,460,061	18.06.2021	18.06.2024	10.10
KZ2C00007581	10,418,989	02.07.2021	02.07.2024	10.14
KZ2C00007524	9,802,931	23.09.2022	23.09.2024	16.08
KZ2C00008910	10,476,638	29.09.2022	29.09.2025	19.15
KZ2C00008910	10,436,628	20.10.2022	29.09.2025	19.43
KZ2C00008910	3,120,605	04.11.2022	29.09.2025	19.67
KZ2C00008910	3,305,969	11.11.2022	29.09.2025	20.19
KZ2C00008910	10,323,638	25.11.2022	29.09.2025	20.23
KZ2C00008910	3,813,949	20.01.2023	29.09.2025	20.23
KZ2C00007532	9,105,169	04.11.2022	04.11.2024	17.59
KZ2C00007540	9,442,303	25.11.2022	25.11.2024	17.74
KZ2C00008928	10,190,162	25.11.2022	25.11.2027	20.33
KZ2C00008928	20,327,144	02.12.2022	25.11.2027	20.43
KZ2C00008928	10,136,672	09.12.2022	25.11.2027	20.54
KZ2C00008951	10,190,496	25.11.2022	25.11.2029	20.43
KZ2C00008951	20,311,332	02.12.2022	25.11.2029	20.53
KZ2C00008951	10,086,456	09.12.2022	25.11.2029	20.74
KZ2C00007557	9,428,472	02.12.2022	02.12.2024	17.55
KZ2C00008902	20,308,535	02.12.2022	02.12.2025	19.63
KZ2C00008902	10,137,177	12.12.2022	02.12.2025	19.74
KZ2C00008902	10,137,246	15.12.2022	02.12.2025	19.73
KZ2C00008936	10,903,123	20.01.2023	20.01.2028	20.30
KZ2C00008936	10,904,226	27.01.2023	20.01.2028	20.30
KZ2C00008936	7,091,053	03.02.2023	20.01.2028	20.28
KZ2C00008936	9,304,098	24.02.2023	20.01.2028	20.14
KZ2C00008936	5,484,233	03.03.2023	20.01.2028	20.08
KZ2C00008944	10,911,554	20.01.2023	20.01.2030	20.50
KZ2C00008944	10,912,614	27.01.2023	20.01.2030	20.49
KZ2C00008944	3,314,161	10.03.2023	20.01.2030	20.10
KZ2C00008944	11,054,210	17.03.2023	20.01.2030	20.08
KZ2C00008944	7,789,981	07.04.2023	20.01.2030	19.86
KZ2C00008720	21,431,262	17.02.2023	17.02.2024	17.03
KZ2C00008720	21,438,379	24.02.2023	17.02.2024	16.87

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00008738	5,326,850	03.03.2023	03.03.2024	16.15
KZ2C00008738	5,331,645	19.05.2023	03.03.2024	15.58
KZ2C00008738	6,398,569	26.05.2023	03.03.2024	15.54
KZ2C00008738	5,333,081	02.06.2023	03.03.2024	15.45
KZ2C00008738	5,333,777	09.06.2023	03.03.2024	15.35
KZ2C00008738	5,334,349	16.06.2023	03.03.2024	15.31
KZ2C00008738	5,335,190	23.06.2023	03.03.2024	15.25
KZ2C00008738	2,134,339	30.06.2023	03.03.2024	15.09
KZ2C00009462	5,237,758	31.03.2023	31.03.2026	19.55
KZ2C00009462	7,358,298	14.04.2023	31.03.2026	19.31
KZ2C00009462	6,320,316	21.04.2023	31.03.2026	19.22
KZ2C00009462	5,279,143	28.04.2023	31.03.2026	19.08
KZ2C00009462	9,533,062	05.05.2023	31.03.2026	18.91
KZ2C00009462	5,293,348	19.05.2023	31.03.2026	18.92
KZ2C00009462	3,177,202	23.06.2023	31.03.2026	18.90
KZ2C00009371	5,196,338	14.07.2023	14.07.2024	15.38
KZ2C00009371	5,198,493	21.07.2023	14.07.2024	15.30
KZ2C00009371	10,399,737	28.07.2023	14.07.2024	15.24
KZ2C00009371	9,889,765	04.08.2023	14.07.2024	15.20
KZ2C00009371	1,040,648	25.08.2023	14.07.2024	15.12
KZ2C00009371	9,887,848	22.09.2023	14.07.2024	14.95
KZ2C00009470	5,417,422	14.07.2023	14.07.2026	18.30
KZ2C00007565	9,604,873	11.08.2023	11.08.2025	15.05
KZ2C00009447	10,095,015	18.08.2023	18.08.2025	15.05
KZ2C00009447	9,086,729	25.08.2023	18.08.2025	15.04
KZ2C00009447	15,150,120	08.09.2023	18.08.2025	15.01
KZ2C00009447	6,062,478	15.09.2023	18.08.2025	14.98
KZ2C00009389	1,796,279	18.08.2023	18.08.2024	15.23
KZ2C00009389	3,085,608	06.10.2023	18.08.2024	14.87
KZ2C00009389	2,673,508	13.10.2023	18.08.2024	14.79
KZ2C00009389	4,531,148	20.10.2023	18.08.2024	14.73
KZ2C00009389	15,453,146	03.11.2023	18.08.2024	14.59
KZ2C00009389	10,352,326	15.12.2023	18.08.2024	13.72
KZ2C00009454	6,967,651	29.09.2023	29.09.2025	14.92
KZ2C00009454	5,008,143	10.11.2023	29.09.2025	14.48
KZ2C00009454	10,040,120	17.11.2023	29.09.2025	14.31
KZ2C00009454	10,063,760	24.11.2023	29.09.2025	14.16
«ҚОҚ» АҚ бойынша	1,213,866,317			
жиынтығы				
Барлығы	2,416,342,978			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ шығарған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW100013819	1,079,194,364	12.12.2022	11.01.2023	16.71
KZW100013827	1,165,943,383	26.12.2022	25.01.2023	16.73
ҚҰБ бойынша жиынтығы	2,245,137,747			

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚОҚ» АҚ шығарған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00006484	15,122,562	27.02.2020	27.02.2023	10.75
KZ2C00006484	6,616,382	05.03.2020	27.02.2023	10.75
KZ2C00006484	15,591,067	10.04.2020	27.02.2023	11.50
KZ2C00006484	2,131,693	24.04.2020	27.02.2023	11.55
KZ2C00006484	7,068,147	15.05.2020	27.02.2023	11.45
KZ2C00006484	7,462,534	22.05.2020	27.02.2023	11.43
KZ2C00006484	5,330,642	05.06.2020	27.02.2023	11.37
KZ2C00006484	2,132,365	19.06.2020	27.02.2023	11.35
KZ2C00006484	6,397,446	26.06.2020	27.02.2023	11.32
KZ2C00006484	5,331,260	03.07.2020	27.02.2023	11.29
KZ2C00006484	5,331,265	10.07.2020	27.02.2023	11.30
KZ2C00006484	3,199,946	24.07.2020	27.02.2023	11.06
KZ2C00006484	6,399,865	30.07.2020	27.02.2023	11.06
KZ2C00006484	5,333,396	07.08.2020	27.02.2023	11.03
KZ2C00006484	10,666,704	21.08.2020	27.02.2023	11.05
KZ2C00006484	2,529,869	28.08.2020	27.02.2023	11.05
KZ2C00006476	5,015,900	10.04.2020	10.04.2025	11.52
KZ2C00006476	6,530,221	15.05.2020	10.04.2025	11.44
KZ2C00006476	3,016,452	22.05.2020	10.04.2025	11.39
KZ2C00006476	5,027,969	05.06.2020	10.04.2025	11.37
KZ2C00006476	3,018,701	19.06.2020	10.04.2025	11.35
KZ2C00006476	3,019,631	26.06.2020	10.04.2025	11.33
KZ2C00006476	5,033,917	10.07.2020	10.04.2025	11.32
KZ2C00006476	504,469	24.07.2020	10.04.2025	11.20

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00006476	5,045,920	30.07.2020	10.04.2025	11.19
KZ2C00006476	3,033,540	04.09.2020	10.04.2025	11.08
KZ2C00006476	11,120,128	02.10.2020	10.04.2025	11.10
KZ2C00006955	6,743,520	11.09.2020	11.09.2025	11.22
KZ2C00006955	6,742,246	18.09.2020	11.09.2025	11.29
KZ2C00006955	15,422,420	25.09.2020	11.09.2025	11.25
KZ2C00006906	204,701,745	21.10.2020	21.10.2032	11.91
KZ2C00007136	9,284,925	20.11.2020	20.11.2030	11.11
KZ2C00007110	4,842,521	11.12.2020	11.12.2025	11.02
KZ2C00007110	9,695,542	25.12.2020	11.12.2025	10.98
KZ2C00007110	9,299,761	15.01.2021	11.12.2025	10.72
KZ2C00007110	4,466,999	25.11.2022	11.12.2025	17.76
KZ2C00007128	14,211,155	14.12.2020	14.12.2027	11.05
KZ2C00007318	42,381,379	22.01.2021	22.01.2026	10.63
KZ2C00007318	10,614,541	05.02.2021	22.01.2026	10.60
KZ2C00007318	9,458,921	23.09.2022	22.01.2026	15.75
KZ2C00007318	9,458,833	07.10.2022	22.01.2026	15.75
KZ2C00007318	27,181,973	11.11.2022	22.01.2026	17.72
KZ2C00007300	10,792,174	29.01.2021	29.01.2024	10.32
KZ2C00007300	5,399,160	05.02.2021	29.01.2024	10.26
KZ2C00007300	10,805,429	12.02.2021	29.01.2024	10.18
KZ2C00007300	10,814,545	19.02.2021	29.01.2024	10.10
KZ2C00007300	20,579,520	30.09.2022	29.01.2024	15.78
KZ2C00007300	15,433,881	21.10.2022	29.01.2024	15.78
KZ2C00007300	10,147,753	04.11.2022	29.01.2024	17.42
KZ2C00007300	2,638,178	11.11.2022	29.01.2024	17.43
KZ2C00007300	13,191,772	18.11.2022	29.01.2024	17.43
KZ2C00007326	31,340,069	12.02.2021	12.02.2028	10.53
KZ2C00007326	20,968,139	05.03.2021	12.02.2028	10.42
KZ2C00007334	15,387,063	05.03.2021	05.03.2031	10.47
KZ2C00007573	10,420,264	18.06.2021	18.06.2024	10.10
KZ2C00007516	10,464,234	18.06.2021	18.06.2023	10.01
KZ2C00007581	10,376,048	02.07.2021	02.07.2024	10.14
KZ2C00008019	1,971,559	21.01.2022	21.01.2023	10.48
KZ2C00008019	21,943,142	20.05.2022	21.01.2023	14.55
KZ2C00008001	10,300,360	03.06.2022	03.06.2023	14.93
KZ2C00008001	15,453,176	17.06.2022	03.06.2023	14.89
KZ2C00008001	5,151,463	24.06.2022	03.06.2023	14.87
KZ2C00007995	10,244,840	17.06.2022	17.06.2023	14.93

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00007995	10,247,303	04.07.2022	17.06.2023	14.86
KZ2C00007995	10,248,604	08.07.2022	17.06.2023	14.84
KZ2C00008670	10,137,541	15.07.2022	15.07.2023	14.87
KZ2C00008670	3,852,568	22.07.2022	15.07.2023	14.88
KZ2C00008670	9,096,252	26.08.2022	15.07.2023	15.48
KZ2C00008670	10,108,260	09.09.2022	15.07.2023	15.47
KZ2C00008688	9,974,625	19.08.2022	19.08.2023	15.44
KZ2C00008688	9,969,041	09.09.2022	19.08.2023	15.54
KZ2C00008688	15,538,269	16.09.2022	19.08.2023	15.54
KZ2C00008696	9,845,366	16.09.2022	16.09.2023	15.84
KZ2C00008696	7,483,666	23.09.2022	16.09.2023	15.81
KZ2C00008696	7,388,059	07.10.2022	16.09.2023	15.75
KZ2C00008696	2,462,688	21.10.2022	16.09.2023	15.75
KZ2C00008696	12,093,814	25.11.2022	16.09.2023	17.32
KZ2C00007524	9,315,618	23.09.2022	23.09.2024	16.08
KZ2C00007532	6,268,159	04.11.2022	04.11.2024	17.58
KZ2C00007532	2,279,596	18.11.2022	04.11.2024	17.59
KZ2C00008704	2,388,515	04.11.2022	04.11.2023	17.36
KZ2C00008704	9,545,265	02.12.2022	04.11.2023	17.46
KZ2C00008704	9,506,019	09.12.2022	04.11.2023	18.01
KZ2C00008704	16,649,811	15.12.2022	04.11.2023	17.94
KZ2C00008712	8,383,562	11.11.2022	11.11.2023	17.35
KZ2C00008712	4,765,742	18.11.2022	11.11.2023	17.26
KZ2C00007540	8,848,873	25.11.2022	25.11.2024	17.76
KZ2C00007557	8,846,901	02.12.2022	02.12.2024	17.55
KZ2C00008910	10,414,210	29.09.2022	29.09.2025	16.26
KZ2C00008910	10,356,290	20.10.2022	29.09.2025	16.53
KZ2C00008910	3,091,884	04.11.2022	29.09.2025	16.76
KZ2C00008910	3,265,010	11.11.2022	29.09.2025	17.27
KZ2C00008910	10,193,450	25.11.2022	29.09.2025	17.30
KZ2C00008928	10,170,670	25.11.2022	25.11.2027	17.59
KZ2C00008928	20,279,699	02.12.2022	25.11.2027	17.80

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00008928	10,108,700	09.12.2022	25.11.2027	18.70
KZ2C00008951	10,171,563	25.11.2022	25.11.2029	17.68
KZ2C00008951	20,267,627	02.12.2022	25.11.2029	17.90
KZ2C00008951	10,058,833	09.12.2022	25.11.2029	18.90
KZ2C00008902	20,275,929	02.12.2022	02.12.2025	14.66
KZ2C00008902	10,114,155	12.12.2022	02.12.2025	19.13
KZ2C00008902	10,114,251	15.12.2022	02.12.2025	19.01
«ҚОҚ» АҚ бойынша жиынтығы	1,179,467,629			
ЖАЛҒАСЫ	3,424,605,376			

Шығарылған борыштық бағалы қағаздардағы және қаржылық қызметтен түскен ақша ағынындағы өзгерістерді салыстырып тексеру

2023 және 2022 жылдары шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша өзгерістер мынадай:

	2023 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	3,424,605,376
Ақшамен төленген, шығарылған ноттар	32,330,597,237
Төленген сыйақы	(556,401,643)
Өтелген номиналды құны	(33,361,101,647)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты барлық өзгерістер	(1,586,906,053)
Есептелген сыйақы	578,643,655
Жыл аяғындағы шамасы	2,416,342,978
	2022 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	3,062,328,192
Ақшамен төленген, шығарылған ноттар	18,523,513,261
Төленген сыйақы	(323,969,113)
Өтелген номиналды құны	(18,165,968,913)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты барлық өзгерістер	33,575,235
Есептелген сыйақы	328,701,949
Жыл аяғындағы шамасы	3,424,605,376

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалау міндеттемелері мынадай түрде берілген:

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Кепілдіктерді өтеуге арналған резерв	56,337,341	57,934,385
Жеке тұлғалардың ұлттық валютада орналастырылған депозиттері бойынша өтемақылар (сыйлықақылар)	-	167,962,452
	56,337,341	225,896,837

Депозиттерге кепілдік беру резерві Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте капитал құрамында «Кепіл берудің арнайы резерві» ретінде көрсетіліп, 970,240,870 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсан: 804,355,658 мың теңге) болады (28-ескертпе).

Төменде 2023 жылғы 31 желтоқсанда және 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін кепілдіктерді өтеуге арналған резерв өзгерістерінің талдауы ұсынылған:

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
1 қаңтарға кепілдікті өтеуге арналған резерв	57,934,385	61,130,493
<i>Бағалау міндеттемелері бойынша резервке аударымдарға әсер ететін өзгерістер</i>		
Тәуекелдің параметрлеріндегі өзгеріс	(20,104,885)	(10,400,787)
Депозиттер бойынша кепілді өтемақы сомасының өзгеруі	18,507,841	7,204,679
Бір жыл ішінде пайда немесе зиянның құрамында көрсетілген барлық шығыс	(1,597,044)	(3,196,108)
31 желтоқсанға кепілдіктерді өтеуге арналған резерв	56,337,341	57,934,385

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Кепілдік резервін талдау

2023 және 2022 жылдардағы кепілдік резервінің өзгеруі былайша көрсетілген:

мың теңге	2023 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Кепілдік резерві				
1 қаңтардағы қалдық	57,934,385			57,934,385
Резервтің таза өзгеруі	(1,597,044)			(1,597,044)
31 желтоқсандағы қалдық	56,337,341			56,337,341

мың теңге	2022 год			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Кепілдік резерві				
1 қаңтардағы қалдық	61,130,493	-	-	61,130,493
Резервтің таза өзгеруі	(3,196,108)	-	-	(3,196,108)
31 желтоқсандағы қалдық	57,934,385	-	-	57,934,385

2022 және 2023 жылдары бұрын құрылған резервтер есебінен депозиторларға кепілдік берілген өтемақы болған жоқ.

Теңгедегі салымдарды қорғау бағдарламасы шеңберінде «Жеке тұлғалардың ұлттық валютада (теңгемен) орналастырылған депозиттері бойынша өтемақы (сыйлықақы) төлеу тетігін іске асырудың кейбір мәселелері туралы» Топ Басқармасының 2022 жылғы 19 желтоқсандағы № 121 қаулысы қабылданды, оған сәйкес Топ Басқармасы жеке тұлғалардың екінші деңгейдегі банктерде теңгемен ашылған және бірқатар талаптарға сәйкес келетін депозиттері бойынша жалпы өтемақының 50%-нан аспайтын төлемді Топтың монетарлық қызметінің мақсаты үшін пайдаланылатын қаражат есебінен жүзеге асыруды мақұлдауды қаулы етті.

Өтемақы төлеу туралы растамалар, сондай-ақ төлемдердің тәртібі мен талаптары бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланды және 2023 жылғы 1 қаңтарға дейін өз салымшыларынан өтемақы алуға тиісті өтініштер қабылдаған екінші деңгейдегі банктерге жіберілді.

Жоғарыда баяндалғанға байланысты және екінші деңгейдегі банктер мен «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы ұсынған жеке тұлғалардың арнайы шоттарындағы сома қалдықтары жөніндегі мәліметтер негізінде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 167,962,452 мың теңге сомасында бағалау міндеттемесі танылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Кепілдік резервін талдау, жалғасы

«ҚОҚ» АҚ-ның ағымдағы шотына 153,325,937 мың теңге мөлшерінде ақшалай қаражат аударылуына байланысты 2023 жыл ішінде жеке тұлғалардың ұлттық валютада (теңгемен) орналастырылған депозиттері бойынша өтемақы (сыйлықақы) төлеу шеңберінде құрылған міндеттеме орындалды.

Аударылған ақшалай қаражаты мен бұрын танылған бағалау міндеттемелері арасындағы 14,636,515 мың теңге мөлшеріндегі және 2023 жыл ішінде қайтарылған 4,499 мың теңге мөлшеріндегі ақшалай қаражаты арасындағы айырма пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «Басқа да операциялық кіріс» (7-ескертпе) бабында көрсетілген.

27. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Ұлттық қор алдындағы міндеттемелер	591,657,087	-
Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар	35,508,034	23,543,252
Банктік қызмет бойынша басқа да кредиторлар	1,978,227	1,807,281
Басқа да	399	415
Басқа да қаржылық міндеттемелердің барлығы	629,143,747	25,350,948
Жалақы бойынша кредиторлық берешек	12,115,890	9,077,892
Салықтар бойынша кредиторлық берешек (корпоративтік табыс салығын қоспағанда)	2,807,134	1,540,523
Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу бойынша кредиторлық берешек	364,894	357,477
Алынған басқа да алдын ала төлемдер	771,300	230,360
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің барлығы	16,059,218	11,206,252
Басқа да міндеттемелердің барлығы	645,202,965	36,557,200

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар» бабының құрамында контрәріптестерден алтын сатып алғаны үшін 22,661,576 мың теңге мөлшерінде төлеу бойынша міндеттемелер бар (2022 жылғы 31 желтоқсан: 15,488,421 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

27. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

ҚҰБ Басқармасының шешіміне сәйкес 2023 жылы жеке капитал, жылжымайтын мүлік қорларына және хедж-қорларға, Ұлттық қорға (бұдан әрі – Ұлттық қор) инвестициялайтын, ҚҰБ алтын-валюта активтерінің балама құралдары портфелінің арнайы мақсаттағы компаниялары акцияларының/үлестерінің 50 пайызын сату бойынша мәміле жүзеге асырылды. Ұлттық қордан ҚҰБ алтын-валюта активтерінің баламалы құралдарының портфеліне алынған активтер ҚҰБ алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфеліне ауыстырылды.

ҚҰБ алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфеліне алынған активтер мен Ұлттық қор алдындағы міндеттемелер арасындағы айырмасы 4,446,163 мың теңгені құрады және «Басқа да операциялық шығыс» 8-ескертпе бабында пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте көрсетілді.

Көрсетілген мәміледен кейін ҚҰБ Ұлттық қордың инвестициялық басқарушысы бола отырып, өз бақылауын жоғалтқан жоқ. Инвестициялау мақсатында құрылған арнайы мақсаттағы компаниялардағы және/немесе әріптестіктердегі 50% үлесі акционердің талабы бойынша акцияларды инвестициялау не сатып алу мақсатында құрылған арнайы мақсаттағы компаниялардың және/немесе әріптестіктердің жұмыс істеуінің шектеулі мерзімінің болуына байланысты міндеттеме ретінде танылады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке үлестік қорлардың, жылжымайтын мүлік қорларының және хедж-қорлардың қаражаттарына инвестициялау мақсатында құрылған компаниялардағы және/немесе арнайы мақсаттағы серіктестіктердегі таза активтер құнының 50% мөлшерінде Ұлттық қор алдындағы міндеттеме 591 657 087 мың теңгені құрады (2022 жыл: нөл мың теңге). Мәміле күніне алынған ақшалай емес активтер 576,277,714 мың теңгені құрады.

Қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын міндеттемелерді салыстыру: 2023 жылғы 1 қаңтарға Ұлттық қор алдындағы міндеттеме нөл теңгені құрады, 2023 жылы ақшалай қаражатың қозғалысымен байланысты емес міндеттеменің ұлғаюы 591,657,087 мың теңгені құрады. 2023 жылғы 31 желтоқсанда Ұлттық қор алдындағы міндеттеме 591,657,087 мың теңгені құрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

28. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

ҚҰБ-ның жарғылық капиталын қалыптастыру кейінгі өзгерістерімен және толықтыруларымен Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 30 наурыздағы Жарлығымен реттеледі. ҚҰБ жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және кем дегенде 20,000,000 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жыл 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ жарғылық капиталы 20,000,000 мың теңгені құрады.

Дивидендер мен резервтік капитал

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк жарғылық капиталдан кем емес мөлшерде резервтік капиталды қалыптастыруға тиіс. Резервтік капитал бөлінбеген таза кіріс есебінен толықтырылады және ҚҰБ Басқармасы белгілеген тәртіппен жүргізілген операциялар бойынша шығынды өтеуге және зиянның орнын толтыруға ғана арналады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтік капитал нөл теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: нөл теңге). Дивидендтер мемлекеттік бюджетке төленбеді.

Кепілдік берудің арнайы резерві

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттеріне міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес кепілдік берілген өтемақыны төлеуге байланысты қызметті жүзеге асыру үшін «ҚДКҚ» АҚ өзінің бөлінбеген кірісі есебінен «ҚДКҚ» АҚ арнайы кепілдік резервін қалыптастырады. Кепілдік берудің арнайы резерві қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда депозиторларға кепілдік берілген өтемақыны төлеу мақсатында қалыптастырылады.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның арнаулы резервінің нысаналы мөлшері қатысушы банктердегі барлық кепілдік берілген депозиттер сомасының кемінде 5%-ын құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

28. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ

Кепілдік берудің арнайы резерві, жалғасы

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Кепілдік берілген депозиттер жүйесіне қатысушы банктердің күнтізбелік жарналары	343,621,372	298,544,312
Мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясы өтеген сома	65,057,886	60,085,156
Кепілдік берілген депозиттер жүйесіне қатысушы банктердің төлеген өсімпұлдары, айыппұлдары	73,454	66,776
Заңға сәйкес меншікті қаражат есебінен резервті қалыптастыру	55,600,000	55,600,000
Арнайы резервті қалыптастыруға жатқызылған бөлінбеген пайда	505,888,158	390,059,414
Кепілдік берудің арнайы резерві	970,240,870	804,355,658

Капиталды басқару

Бөлінбеген пайда ҚҰБ Басқармасы айқындайтын сомада жарғылық және/немесе резервтік капиталдың құрамына аударылады. Қазақстан Республикасының Президенті Ұлттық Банктің жылдық есебін бекіткеннен кейін бөлінбеген пайданың қалған бөлігі бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болса, онда барлық бөлінбеген таза пайда ҚҰБ қарамағында қалады және ол жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға бағытталады.

29. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ТАЛДАУ

Топтың қызметі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаттары үшін «Операциялық сегмент» ХҚЕС (IFRS) 8 сәйкес бір есептік сегменттен тұрады. Топ орындайтын функцияларға байланысты кіріс немесе шығыс туралы есептерді беру Топтан талап етілмейді, қызметтің аталған түрлері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаты үшін жекелеген операциялық сегменттер ретінде қаралмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері

Тәуекелдерді басқару Топтың функцияларын дұрыс орындау үшін негіз болады және оның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Топ өз қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі негізгі тәуекелдер болып табылады.

Топтың тәуекелдерді басқару саясаты Топ ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдерге шектеулер мен лимиттерді белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейіне және олардың белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкес келуіне тұрақты мониторинг жүргізуге бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтағы жағдайдың, ұсынылатын банк өнімдерінің және қызметтердің өзгерістерін және орын алатын үздік халықаралық практиканы көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

Басқарма, Директорлар кеңесі, комитеттер мен комиссиялар және тиісті жұмыс топтары тұрақты негізде ҚҰБ ақша-кредит және инвестициялық саясатына байланысты мәселелерді қарайды және өз активтерін және клиенттердің активтерін басқару шеңберінде шектеулер мен лимиттерді, сондай-ақ ҚҰБ контрәріптестерін кредиттік бағалау бойынша талаптарды белгілейді.

ҚҰБ Басқармасының 2015 жылғы 17 маусымдағы № 112 қаулысымен бекітілген Банктің алтынвалюта активтерін (бұдан әрі – АВА) басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға (бұдан әрі «АВА инвестициялық стратегиясы») сәйкес ҚҰБ активтерінің өтімділігін және сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ орта және ұзақ мерзімді перспективаларда кірістілікті арттыру басқарудың негізгі мақсаты болып табылады.

ҚҰБ мақсаттары мен функцияларын орындауға сәйкес ҚҰБ алтынвалюта активтері мынадай портфельдерге бөлінді: өтімділік портфелі, инвестициялық портфель, стратегиялық портфель, алтын портфелі, дамушы нарықтар портфелі және балама құралдар портфелі, бизнес-модельді бағалау 2-ескертпеде көрсетілген.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарық факторлары мен конъюнктураның өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша ақшалай қаражат құнының немесе болашақ ағынының өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарық бағаларының құбылмалылық деңгейі мен валюталардың айырбастау бағамы өзгерістерінің ықпалына ұшырайтын пайыздық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшырау қолайлы параметрлер шеңберінен аспайтындай етіп басқару және бақылау нарықтық тәуекелді басқару міндеті болып табылады.

Үстеме кірістілікке қол жеткізу мақсатында АВА портфельін басқару бекітілген эталондық портфельдерге сәйкес индексті басқаруды көздейді. Нақты портфельдің эталондық портфельден ауытқу тәуекелін бақылау мақсатында «Tracking Error» («Портфель кірістілігі ауытқуының құбылмалылығы») көрсеткіші пайдаланылады.

Бұл ретте, АВА портфельдеріне пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне ұшыраған борыштық құралдар кіреді, оларды бағалау үшін дюрация көрсеткіші пайдаланылады.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі – бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағынының өзгеру тәуекелі. ҚҰБ қаржылық жағдайы мен ақша қаражатының ағындарынан басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуларының әсеріне ұшырағыш. Ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін жоғарылатуы да мүмкін, бірақ оны төмендетуі де мүмкін немесе пайыздық мөлшерлемелердің күтпеген өзгеруі жағдайында зиянның пайда болуына әкелуі мүмкін.

Нарықтық тәуекелге пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, валюталық тәуекел және басқа да бағалау тәуекелдері де кіреді.

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қараудың мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару қаржы активтері әсерінің мониторингімен толықтырылады. Пайыздық мөлшерлемелердің ұлғаю немесе азаю жағына қарай кірістілік қисығының 100 б.т. қатар жылжуының ықшамдалған сценарийі және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы мен 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер бойынша қайта қаралған позициялар негізінде сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне меншікті капитал әсерін талдау (пайыздық мөлшерлемені қайта қарау тәуекелі) былай көрініс алуы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА инвестициялық портфельінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Қолма-қол валюта мен қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздарды қамтитын өтімділік портфельінің дюрациясы 1 жылдан аспайды.

Бұл ретте портфель активтерінің кемінде 70%-ы «А-»-тен (Standard & Poor's) және/немесе А3 (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар елдердің қолма-қол валютасы мен мемлекеттік борыштық міндеттемелері болуға тиіс:

	2023 жыл		2022 жыл	
	Дюрация	Меншікті капитал мың тенге	Дюрация	Меншікті капитал мың тенге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	0.07	(2,444,955)	0.16	(6,010,999)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	0.07	2,466,444	0.16	6,053,951

Дамыған елдердің жоғары өтімді мемлекеттік облигацияларының кең индексіне (ICE BofA Global Government Index) кіретін бағалы қағаздардан тұратын композиттік индекс алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфельі үшін эталондық портфель болды. Инвестициялық портфельдің эталондық портфельі, оның ішінде оның құрамы мен құрылымы ҚҰБ Төрағасының шешімімен жылына 1 реттен артық емес ҚҰБ Инвестициялық комитетінің ұсынымдары ескеріле отырып айқындалады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Төрағаның шешіміне сәйкес инвестициялық портфельдің эталондық портфельі 1-5 жыл аралығындағы инвестициялық ауқымымен мемлекеттік бағалы қағаздарды қамтиды.

Композиттік индекс мынадай валюта құрылымын қамтиды: USD – 62%, EUR – 12.5%, GBP – 12.5%, AUD – 8%, CAD – 5%.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА инвестициялық портфельінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Бұл ретте инвестициялық портфельдің құрылымына кем дегенде 70% мемлекеттік бағалы қағаздар кіреді, бұл төмен тәуекел дәрежесін және консервативтік басқарудың тәсілін растайды.

Инвестициялық портфельдің дюрациясы эталондық портфель дюрациясынан +30% /-40% шегінде тұрады.

	2023 жыл		2022 жыл	
	Дюрация	Меншікті капитал мың теңге	Дюрация	Меншікті капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	2.54	(38,944,034)	1.31	(9,152,789)
Мөлшерлемелерд ің азаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	2.54	41,014,829	1.31	9,364,139
	2023 жыл		2022 жыл	
	Дюрация	Пайда немесе шығын мың теңге	Дюрация	Пайда немесе шығын мың теңге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	0.2	(6,933)	0.08	(7,263)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	0.2	6,963	0.08	7,284

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА инвестициялық портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Дамушы нарықтар облигацияларының мандаты үшін эталондық портфель – дамушы нарықтар облигацияларының кең индексіне кіретін бағалы қағаздардан тұратын индекс (ICE BofA US Emerging Markets External Sovereign Index, ICE BofA Emerging Markets Corporate Plus Index, ICE BofA US Emerging Markets External Debt Sovereign & Corporate Plus Index).

Конвертациялауда тұрақтылық пен жеңілдікті қамтамасыз ету мақсатында Стратегиялық портфель активтері нақты валютада деноминацияланған.

Дамушы нарықтардың жаһандық корпоративтік бағалы қағаздары мен облигацияларының мандаттарына арналған эталондық портфель, оның ішінде олардың құрамы мен құрылымы Ұлттық Банктің инвестициялық комитетінің ұсынымдары ескеріле отырып, Ұлттық Банк Төрағасының шешімімен жылына 1 реттен асырмай айқындалады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Төрағаның шешіміне сәйкес стратегиялық портфельдің эталондық портфелі мыналарды қамтиды:

- жаһандық корпоративтік бағалы қағаздар мандаты үшін – AAA-дан BB-ға дейінгі рейтингі бар корпоративтік облигациялар;

- дамушы нарықтар облигацияларының мандаты үшін – 80% дамушы нарықтардың мемлекеттік облигациялары және 20% дамушы нарықтардың корпоративтік облигациялары.

	2023 жыл		2022 жыл	
	Дюрация	Меншікті капитал мың тенге	Дюрация	Меншікті капитал мың тенге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	3.72	(51,496,831)	3.63	(47,459,393)
Мөлшерлемелерді ң азаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	3.72	54,371,793	3.63	50,251,538

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА стратегиялық портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

	2023 жыл		2022 жыл	
	Дюрация	Пайда немесе шығын мың теңге	Дюрация	Пайда немесе шығын мың теңге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	2.65	(4,432,805)	2,64	(3,183,557)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 б.т. қатар жылжу	2.65	4,592,368	2.64	3,306,494

АВА дамушы нарықтар портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру қаупі

Портфель активтері ең төменгі кредиттік рейтингі «В-» (Standard&Poor's)/B3 (Moody's) және одан жоғары құралдарға инвестицияланады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дамушы нарықтар портфелінің активтері Қытай облигацияларына инвестицияланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА балама құралдар портфелінің нарықтық тәуекелдері

Баламалы құралдар портфелін (бұдан әрі – АВА БҚ) «ҚҰБ ҰИК» АҚ басқарады. АВА БҚ портфелінің мақсаты – ұзақ мерзімді перспективада активтердің кірістілігін қамтамасыз ету және АВА-ны әртараптандыру.

Ұзақ мерзімді жоғары кірістілік бағдары жоғары тәуекел дәрежесін болжайды. Мысалы, АВА БҚ портфелінің бенчмаркы ретінде 80% жаһандық акциялар индексінен және 20% жаһандық облигациялар индексінен тұратын композиттік индексті білдіретін референс портфель болады. Бұл ретте, балама құралдар портфелі үшін ұзақ мерзімді кірістіліктің ең төменгі деңгейі 5 (бес), 10 (он) және 15 (он бес) жыл мерзімдері бар кезеңдердегі өзгермелі бағалау (rolling window) әдісімен жүргізіледі және US Consumer Price Index (CPI YOY) + 3 (үш) пайыз ретінде есептеледі.

Акциялардың жаһандық индексі ретінде MSCI ACWI Investable Market Net Total Return Index (M1WDIM) қабылданады. Облигациялардың жаһандық индексі ретінде Bloomberg Global Aggregate Total Return Index Value Hedged USD (LEGATRUH) қабылданады.

Баламалы құралдар инвестициялау ерекшелігіне байланысты төмен өтімділікпен сипатталады. Бұл белгілі бір, оның ішінде өтімсіздік үшін тәуекел-сыйлықақыға негізделген үстеме кірістілікті қамтамасыз етеді. Сонымен қатар, инвестициялау ерекшелігі нарықтық тәуекелдерді басқару процесіне әсер етеді. Қоғамдық құралдардан айырмашылығы, жеке капитал, жеке қарыз капиталы, жылжымайтын мүлік қорларының және инфрақұрылымның ашық позицияларын оңай жүзеге асыру мүмкін емес. Инвестициялық процесс инвестициялық кезең ішінде капиталға сұраныс жасалатын инвестициялық міндеттемелерді қабылдауды да көздейді. Ашық позицияларды қайта бағалау жөніндегі ақпарат қолжетімділігінің кезеңділігі де әр түрлі және көп жағдайда қайта бағалау тоқсан сайынғы негізде жүзеге асырылады.

Тиісінше, Топ өтімсіз қосалқы портфельдердегі барлық позицияларды бағалау рәсімін кезең-кезеңімен жүргізу және қосалқы портфельдердің әрқайсысы үшін шектеулер мен лимиттерді белгілеу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады. Бұдан басқа, инвестициялау инвестициялық мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған орта мерзімді инвестициялық жоспарға сәйкес жүзеге асырылады. Инвестициялық комитет және «ҰИК» АҚ Директорлар кеңесі жыл сайын лимиттер мен инвестициялық жоспарды жаңартады. Инвестициялық жоспарды жаңарту шеңберінде әділ құн мен болашақ ақша ағынының ауытқуы тұрғысынан АВА БҚ портфелін стресс-тестілеу жүзеге асырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА балама құралдар портфельінің нарықтық тәуекелдері, жалғасы

Референс портфель үшін бекітілген индекстерге сәйкес индекстік басқару АВА БҚ өтімді қосалқы портфельдері, облигациялардың қосалқы портфельі және акциялардың қосалқы портфельі үшін қолданылады. Нақты портфельдің референс портфельден ауытқу тәуекелін бақылау мақсатында «Tracking Error» («Портфель кірістілігі ауытқуының құбылмалылығы») көрсеткіші пайдаланылады. Өтімді қосалқы портфельдерді басқару капиталға сұраныстарды қамтамасыз ету мақсатында, сондай-ақ АВА БҚ портфельінің тәуекел-профилін тактикалық теңгерімдеу үшін жүзеге асырылады. Бұл акциялардың немесе облигациялардың қосалқы портфельінің барлық позицияларын толық іске асыру мүмкіндігін болжайды. Мәселен, 2023 жылғы 31 желтоқсанда акциялардың қосалқы портфельі толығымен іске асырылды және оның ашық позициялары болмады.

Облигациялардың қосалқы портфельінде өзінің LEGATRUN бенчмаркы бар. Белсенді тәуекел көрсеткіші 1.31%-ды құрайды. Портфельдің орташа өлшемді ұзақтығы 6.5 жыл болады.

Күтілетін зиянды бағалау мақсаты үшін 95% ықтималдықпен 1 айға тәуекел шамасы (VaR) есептеледі.

Облигациялардың қосалқы портфельін стресс-тестілеу үшін тарихи оқиғалар мен модельденген сценарийлерге негізделген сценарийлік талдау қолданылады.

Сипаттама

Облигациялардың қосалқы портфельдерінің әсері

Тарихи сценарийлік талдау: 1990-1991 жылдардағы рецессия	- 1.44%
Тарихи сценарийлік талдау: 2008 жылғы рецессия.	- 1.38%
Модельденген сценарий Жапонияның 10 жылдық мөлшерлемесін 200 б.т. арттыру	-12.58%
Модельденген сценарий Жапонияның 10 жылдық мөлшерлемесін 50 б.т.арттыру.	-3.14%

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі («ҚОҚ» АҚ)

«ҚОҚ» АҚ нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуының оның қаржылық жағдайына және ақшалай қаражаты ағынына әсерімен байланысты тәуекелді өзіне алады. Мұндай ауытқулар пайыздық маржа деңгейін көтеруі мүмкін, алайда пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жерден өзгерген жағдайда, пайыздық маржа төмендеп, зиян туындауына әкелуі мүмкін.

Егер 2023 жылғы 31 желтоқсанда басқа айнымалылар өзгеріссіз қалғанда, пайыздық мөлшерлемелер 200 пайыздық тармаққа жоғары болса (2022 жылы: 200 б.т. жоғары), онда негізінен активтер бойынша барынша жоғары пайыздық кіріс нәтижесінде бір жылдағы пайда 65,598,738 мың теңгеден (2022 жылы: 66,398,490 мың теңгеге) жоғары сома болар еді.

Егер 2023 жылғы 31 желтоқсанда басқа айнымалылар өзгеріссіз қалғанда, пайыздық мөлшерлемелер 200 пайыздық тармақтан төмен болса (2022 жылы: 200 б.т. жоғары), негізінен активтер бойынша барынша төмен пайыздық кіріс нәтижесінде бір жылдағы пайда 65,598,738 мың теңгеден (2022 жылы: 66,398,490 мың теңгеге) төмен сома болар еді.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі («ҚДКҚ» АҚ)

«ҚДКҚ» АҚ нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуының оның қаржылық жағдайына және ақшалай қаражаты ағынына әсерімен байланысты тәуекелді өзіне алады. Мұндай ауытқулар пайыздық маржа деңгейін көтеруі мүмкін, алайда пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жерден өзгерген жағдайда, пайыздық маржа төмендеп, зиян туындауына әкелуі мүмкін. Басшылық пайыздық мөлшерлемелер сәйкес келмеуінің қолайлы деңгейіне қатысты лимиттерді белгілеп, тұрақты негізде белгіленген лимиттердің сақталуын бақылайды.

«ҚДКҚ» АҚ депозиттер, РЕПО операциялары бойынша пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін және мемлекеттік бағалы қағаздар кірістілігінің қисығы өзгеруін талдау нәтижелерін пайдалана отырып, тұрақты негізде пайыздық тәуекелге мониторинг жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі («ҚДКҚ» АҚ), жалғасы

Қазіргі уақытта «ҚДКҚ» АҚ басшылығының Еуропа қайта құру және даму банкінің өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі бар бағалы қағаздарды қоспағанда, пайыздық мөлшерлеменің тәуекелін шектеуге қатысты тәсілі белгіленген сыйақысы бар өтімділігі жоғары мемлекеттік қаржы құралдарына инвестициялаудан тұрады. Өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі бар қаржы құралдарының үлесі қаржы құралдарының жалпы портфелінде он пайыздан аз.

Пайда немесе зиянның және капиталдың (салықтарды шегергенде) пайыздық мөлшерлемелер өзгеруіне тәуелділігін талдау төменде ұсынылған (теңгемен номинирленген құралдар бойынша +/-3%):

	2023 жылғы 31 желтоқсан		2022 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздың мөлшерлемесі +3%	Пайыздың мөлшерлемесі -3%	Пайыздың мөлшерлемесі +3%	Пайыздың мөлшерлемесі -3%
мың теңге				
Бағалы қағаздар: пайдаға немесе зиянға таза әсері	279,673	(279,673)	279,673	(279,673)
Капиталға таза әсері	279,673	(279,673)	279,673	(279,673)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер

Осыдан кейінгі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер көрсетіледі. Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудегі шамамен алғандағы кірістілікті көрсетеді.

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге Баланстық құны	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге Баланстық құны	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
Пайыздық активтер				
Ақшалай қаражат және оның баламалары				
<i>«Ностро» түріндегі шоттар</i>				
- АҚШ долларында	2,057,518,888	5.30	815,235,819	4.30
- жапон иенасында	249,619,528	1.08	-	-
- рубльде	165,479,344	6.00	182,042,086	4.00
- еуро	94,788,189	3.85	513,911,619	1.83
- фунт стерлингте	628,022	4.50	4,217,749	2.75
- басқа валютада	401,566	0.06	1,204,032	0.78
- Корея вонында	414	0.30	434	0.30
<i>«Кері РЕПО» мәмілелері</i>				
- теңгеде	504,299,189	16.21	273,333,783	17.75
Банктердегі депозиттер				
- теңгеде	16,074,452	14.95	-	-
Алтын				
<i>Шетелдік банктердегі депозиттердегі алтын</i>	1,145,042,452	0.30	419,589,510	0.32
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер				
<i>Банктердегі қарыздар және депозиттер</i>				
- теңгеде	1,451,192,835	5.51	1,377,771,572	5.46

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге Баланстық құны	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге Баланстық құны	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- АҚШ долларында	758,025	11.00	717,390	11.00
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- АҚШ долларында	2,537,022,454	4.38	3,023,855,005	3.70
- теңгеде	1,479,794,237	9.04	444,783,449	10.32
- еуроде	366,958,737	2.79	271,851,660	1.74
- фунт стерлинкте	179,316,738	3.66	114,506,628	2.34
- Канада долларында	99,470,724	4.03	65,973,439	2.69
- Австралия долларында	92,980,663	3.84	57,743,922	2.16
- жапон иенасында	46,520,211	0.62	14,687,218	1.36
- Швейцария франкінде	2,653,101	1.25	2,449,863	1.25

НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ПРИМЕЧАНИЯ К КОНСОЛИДИРОВАННОЙ ФИНАНСОВОЙ
ОТЧЕТНОСТИ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2023 ГОДА

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

*Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы**Орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы*

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге Баланстық құны	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге Баланстық құны	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- теңгеде	196,259,288	8.60	1,302,459,850	9.00
- Қытай юанінде	101,463,388	2.73	103,433,264	2.84
- АҚШ долларында	138,165	3.23	141,484	3.20
Басқа да активтер				
- теңгеде	1,135,590,688	8.20	1,064,823,652	8.49
Пайыздық міндеттемелер				
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар және депозиттер				
<i>Мерзімді депозиттер</i>				
- АҚШ долларында	1,160,959,267	4.91	2,887,178,020	4.24
- теңгеде	4,370,504,085	15.31	2,106,504,067	16.17
<i>Қарыздар</i>				
- АҚШ долларында	5,027,735	4.00	-	-
«РЕПО» мәмілелері				
- теңгеде	6,294,517	14.75	6,058,903	15.75
Бірыңғай Қазынашылық шот				
- теңгеде	1,931,097,223	0.25	1,641,506,949	0.25
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгеде	2,416,342,978	13.86	3,424,605,376	14.71

НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**ПРИМЕЧАНИЯ К КОНСОЛИДИРОВАННОЙ ФИНАНСОВОЙ
ОТЧЕТНОСТИ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2023 ГОДА**

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарықтық тәуекел, жалғасы*****Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы******Орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы***

Тәуелділікті талдау кезінде Топтың активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратыны ескерілмейді. Бұған қоса Топтың қаржылық жағдайы нарықта болып жатқан өзгерістерге байланысты өзгеріске ұшырауы мүмкін. Мысалы, Топтың қаржылық тәуекелдерді басқару саласындағы стратегиясы нарықтың құбылмалылық тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында бағаның күрт теріс ауытқуы жағдайында басшылық АВА инвестициялық стратегиясында көзделген негізгі шектеулер мен лимиттер сақталған жағдайда, қаржы құралдарын сату, инвестициялық портфельдің құрамын өзгерту сияқты әдістерді, сондай-ақ активтердің құнын құлдыраудан қорғаудың өзге де әдістерін қолдануы мүмкін. Сондықтан болжамдағы өзгеріс міндеттемелерге нақты әсер етпеуі мүмкін және нарықтық баға бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте есепке алынатын активтерге айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Бұл жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың әртүрлі әдістері капитал мөлшерінің айтарлықтай ауытқуына әкелуі мүмкін.

Валюталық тәуекел

Топтың бірнеше шетел валютасында және алтында көрсетілген активтері мен міндеттемелері бар.

Валюталық тәуекел – бұл валюталардың нарықтық айырбастау бағамдарының өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақшалай қаражат ағынының өзгеру тәуекелі. Топ өзінің валюталық тәуекелге ұшырағыштығын хеджирлемейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

Топтың 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар тұрғысынан валюталық тәуекелге ұшырауы мынадай болуы мүмкін:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
АКТИВТЕР									
Ақшалай қаражат және оның баламалары	522,784,552	-	2,291,151,060	189,303,809	249,625,869	8,965,641	33,711,725	301,648,328	3,597,190,984
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	-	2,145,296,495	-	-	-	-	-	-	2,145,296,495
ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	-	6,828,455,954	-	-	-	-	-	-	6,828,455,954
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	1,461,082,117	-	47,038,072	7,641,980	634,299	706,473,408	1,151,081	5,640,369	2,229,661,326
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	276,834	-	1,199,036,736	390,326	125,709	-	257,761	417,003	1,200,504,369
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	2,284,301,674	-	2,537,401,834	366,958,737	46,520,211	-	179,316,738	195,104,488	5,609,603,682
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	196,259,288	-	138,165	-	-	-	-	101,463,388	297,860,841
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	12,617,439	-	-	-	-	-	-	-	12,617,439
Басқа да қаржы активтері	1,151,882,042	-	-	32,646	-	-	-	-	1,151,914,688
Барлық қаржы активтермен алтын	5,629,203,946	8,973,752,449	6,074,765,867	564,327,498	296,906,088	715,439,049	214,437,305	604,273,576	23,073,105,778

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	4,110,361,072	-	-	-	-	-	-	-	4,110,361,072
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	5,533,720,448	-	1,435,821,808	176,291,919	199,165,486	585,612,421	26,525,573	272,439,438	8,229,577,093
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	37,327	-	1,545,323	151,141	-	-	29,594	848,531	2,611,916
«РЕПО» мәмілелері	6,294,517	-	-	-	-	-	-	-	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	133,146,046	-	-	-	-	-	-	-	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,931,097,223	-	985,929	-	-	-	-	776,242	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	368,602,194	-	127,552	4,273	-	-	7	84	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,416,342,978	-	-	-	-	-	-	-	2,416,342,978
Бағалау міндеттемелері	56,337,341	-	-	-	-	-	-	-	56,337,341
Басқа да қаржылық міндеттемелер	627,174,727	-	1,968,621	399	-	-	-	-	629,143,747
Барлық қаржы міндеттемелер	15,183,113,873	-	1,440,449,233	176,447,732	199,165,486	585,612,421	26,555,174	274,064,295	17,885,408,214
Таза позиция	(9,553,909,927)	8,973,752,449	4,634,316,634	387,879,766	97,740,602	129,826,628	187,882,131	330,209,281	5,187,697,564
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалы	(115,950,127)	-	149,568,787	16,920,165	(42,267,250)	-	(1,844,710)	(6,426,865)	-
Таза позиция, тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалын ескере отырып	(9,669,860,054)	8,973,752,449	4,783,885,421	404,799,931	55,473,352	129,826,628	186,037,421	323,782,416	5,187,697,564

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

Мына кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құрылымы берілген:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон йенасы	СПЗ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
АКТИВТЕР									
Ақшалай қаражат және оның баламалары	274,420,466	-	1,039,722,229	516,042,962	346,340,287	4,680,290	5,937,198	293,577,582	2,480,721,014
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	-	1,341,065,933	-	-	-	-	-	-	1,341,065,933
ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	-	8,184,472,296	-	-	-	-	-	-	8,184,472,296
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	1,382,724,893	-	42,538,946	16,273,717	1,885,330	713,238,464	5,174,918	2,926,208	2,164,762,476
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	1,108,764,150	390,418	433,560	-	112,691	537,132	1,110,237,951
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	986,750,969	-	3,025,901,291	288,325,422	16,791,366	-	114,506,628	126,167,224	4,558,442,900
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,302,459,850	-	141,484	-	-	-	-	103,433,264	1,406,034,598
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	9,381,975	-	-	-	-	-	-	-	9,381,975
Басқа да қаржы активтері	1,082,805,031	-	-	9,127	-	-	2,985	-	1,082,817,143
Барлық қаржы активтермен алтын	5,038,543,184	9,525,538,229	5,217,068,100	821,041,646	365,450,543	717,918,754	125,734,420	526,641,410	22,337,936,286

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық

тәуекел, жалғасы

мың теңге

МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
Айналыстағы ақша	3,824,305,306	-	-	-	-	-	-	-	3,824,305,306
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	3,057,050,030	-	3,716,203,770	291,732,454	346,193,865	591,220,135	4,026,445	258,631,867	8,265,058,566
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	10,168	-	612,530	871,080	10,082	-	177,968	89,112	1,770,940
«РЕПО» мәмілелері	6,058,903	-	-	-	-	-	-	-	6,058,903
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	118,615,388	-	-	-	-	-	-	-	118,615,388
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,641,506,949	-	1,178,674	170,381,652	-	-	-	2,600,420	1,815,667,695
Клиенттердің шоттары	335,214,384	-	217,951	310	-	-	7	6,470	335,439,122
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,424,605,376	-	-	-	-	-	-	-	3,424,605,376
Бағалау міндеттемелері	225,896,837	-	-	-	-	-	-	-	225,896,837
Басқа да қаржылық міндеттемелер	20,671,435	-	4,679,058	455	-	-	-	-	25,350,948
Барлық қаржы міндеттемелер	12,653,934,776	-	3,722,891,983	462,985,951	346,203,947	591,220,135	4,204,420	261,327,869	18,042,769,081
Таза позиция	(7,615,391,592)	9,525,538,229	1,494,176,117	358,055,695	19,246,596	126,698,619	121,530,000	265,313,541	4,295,167,205
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалы	78,394,202	-	(71,783,571)	4,395,976	2,945,422	-	(4,935,742)	(9,016,287)	-
Таза позиция, тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалын ескере отырып	(7,536,997,390)	9,525,538,229	1,422,392,546	362,451,671	22,192,018	126,698,619	116,594,258	256,297,254	4,295,167,205

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарықтық тәуекел, жалғасы*****Валюталық тәуекел, жалғасы***

Топ басшылығы 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасындағы ағымдағы экономикалық жағдайды ескере отырып, теңгенің АҚШ долларына қатысты валюта бағамының 5%-ға ауытқуы бағамның өзгеруінің нақты дәлізі деп пайымдайды. Тәуелділікті талдауға кезең соңындағы қолда бар валюталық позициялар бойынша сома ғана енгізілген, оларды кезең соңында конвертациялау кезінде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы валюта бағамдарымен салыстырғанда әрбір валютаны нығайту және әлсірету сценарийлерімен берілген бағамдар пайдаланылады.

Теңге бағамының, төмендегі кестеде көрсетілгендей, 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген валюталарға қатысты төмендеуі бұдан әрі сипатталған капиталдың ұлғаюына (азаюына) себеп болар еді. Бұл талдау Топтың көзқарасы бойынша есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша негізді ықтимал талдау болып табылатын валюта бағамдарының өзгеруіне негізделген. Талдау кезінде барлық басқа айнымалылар, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады деп есептеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы
Валюталық тәуекел, жалғасы

	Капитал 2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Капитал 2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
	(+5%/-5%)	(+5%/-5%)
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты өсуі	239,194,271	71,119,627
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(239,194,271)	(71,119,627)
Еуро бағамының теңгеге қатысты өсуі	20,239,997	18,122,584
Еуро бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(20,239,997)	(18,122,584)
алтын трой унциясы бағамының теңгеге қатысты өсуі	448,687,622	476,276,911
алтын трой унциясы бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(448,687,622)	(476,276,911)
жапон йенасы бағамының теңгеге қатысты өсуі	2,773,668	1,109,601
жапон йенасы бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(2,773,668)	(1,109,601)
фунт стерлинг бағамының теңгеге қатысты өсуі	9,301,871	5,829,713
фунт стерлинг бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(9,301,871)	(5,829,713)
ҚАҚ бағамының теңгеге қатысты өсуі	6,491,331	6,334,931
ҚАҚ бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(6,491,331)	(6,334,931)
басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты өсуі	16,189,121	12,814,863
басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(16,189,121)	(12,814,863)

Тәуелділікті талдаудың шектеулері

Жоғарыда келтірілген кестелерде теңге бағамының өзгеруі туралы негізгі болжамда тіркелген кірістілігі бар қаржы құралдары құнының өзгеру әсері басқа да тең жағдайларда көрсетілген. Іс жүзінде болжам жасалатын фактор мен талдауда ескерілмеген басқа да факторлардың арасында өзара байланыс болуы мүмкін. Сонымен қатар, тәуелділіктің бағаланған көрсеткіштері сызықтық емес, сондықтан көп немесе аз әсерлерді осы нәтижелердің негізінде интерполяциялауға немесе экстраполяциялауға болмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Тәуелділікті талдаудың шектеулері, жалғасы

Жоғарыдағы тәуелділікті талдаудағы басқа шектеулерге Топтың қандай да бір сенімділікпен болжау мүмкін емес нарықтағы болатын өзгерістер туралы күтулеріне негізделген ықтимал тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы гипотетикалық өзгерістерді пайдалану кіреді.

Басқа баға тәуекелдері

Басқа баға тәуекелдері – мұндай өзгерістер белгілі бір құралға немесе оның эмитентіне тән факторларға немесе нарықта айналыстағы барлық ұқсас қаржы құралдарына әсер ететін факторларға байланысты болғанына қарамастан, нарықтық бағалардың өзгеруі (пайыздық мөлшерлеменің немесе валюталық тәуекелдің өзгеру тәуекелінің әсерінен туындаған өзгерістерден басқа) нәтижесінде қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақшалай қаражат ағынының ауытқу тәуекелдері. Басқа баға тәуекелдері Ұлттық Банктің қаржы құралы бойынша ұзақ немесе қысқа позициясы болған кезде пайда болады.

Таза пайда немесе зиян мен капиталдың бағалы қағаздар баға белгілеуінің өзгеруіне тәуелділігін талдау (2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы позициялар және барлық бағалы қағаздардың баға белгілеулерінің 5% төмендеуінің немесе өсуінің жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған) мынадай түрде ұсынылуы мүмкін.

	2023 жыл		2022 жыл	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге
Бағалы қағаздар құнының 5% өсуі	59,922,743	93,460,669	55,398,896	82,599,587
Бағалы қағаздар құнының 5% төмендеуі	(59,922,743)	(93,460,669)	(55,398,896)	(82,599,587)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – бұл қарыз алушының, эмитенттің және/немесе Топ контрагентінің міндеттемелерді орындамауынан туындайтын қаржылық шығын тәуекелі. Топ кредиттік тәуекелді шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау жөніндегі талаптарды қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы, сондай-ақ функцияларына инвестициялық шешімдерді әзірлеу кіретін Инвестициялық комитеттің, Тәуекелдер жөніндегі комитеттің ұсынымдарын іске асыру арқылы кредиттік тәуекелді (танылған қаржы активтері және танылмаған шарттағы міндеттемелер бойынша) басқарады. Кредиттік тәуекелді басқару әдістемесін Басқарма қарайды және бекітеді.

ҚҰБ кредиттік тәуекелдерді басқару саясаты:

- ҚҰБ контрагенттері, клирингтік брокерлері және кастодиандары бойынша тәуекелдің ең жоғары лимитін есептеу және белгілеу әдіснамасын;
- Топтың контрагенттері, клирингтік брокерлері және кастодиандары бойынша тәуекел лимитіне тұрақты мониторинг жүргізу және қайта қарау рәсімдерін белгілейді.

Монетарлық операциялар бөлімшесі халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректерін пайдалана отырып, қаржылық көрсеткіштер мен қаржылық жағдай коэффициенттерін талдауға сүйене отырып, ҚҰБ-ның бекітілген контрәріптестерінің тізбесіне енгізу үшін ұсынылатын жаңа контрәріптестер туралы ақпарат дайындайды. Осы есеп негізінде Инвестициялық комитет жаңа контрәріптесті бекітеді.

ҚҰБ-ның монетарлық операциялар бөлімшесі әрбір жеке контрәріптес, клирингтік брокер және кастодиан үшін белгіленген лимитке күнделікті мониторинг жүргізеді. Жекелеген контрәріптестерді талдаудан басқа, монетарлық операциялар бөлімшесі қаржы құралдарының кредиттік рейтингтерінің белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкестігі тұрғысынан мониторинг жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел («ҚОҚ» АҚ)

Кредиттік тәуекел – «ҚОҚ» АҚ бизнесі үшін бірден-бір маңызды тәуекел. Сондықтан басшылық кредиттік тәуекелді басқаруға ерекше назар аударады.

Тәуекелдерді басқару мақсаты үшін кредиттік тәуекелді бағалау күрделі процесті білдіреді және модельдерді қолдануды қажет етеді, өйткені тәуекел нарықтық жағдайларға, күтілетін ақша ағынына және уақыт өте келе өзгереді. Активтер портфелі бойынша кредиттік тәуекелді бағалау дефолттың басталу ықтималдығына, тиісті шығындылық коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолт корреляциясына қатысты қосымша бағалауды қажет етеді.

Кредиттік тәуекелді бағалау және кредиттік тәуекел деңгейі бойынша қаржы құралдарын сыныптау мақсаты үшін «ҚОҚ» АҚ сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Standard & Poor's «S&P», Fitch, Moody's) рейтингтері жүйелері негізінде тәуекел деңгейлерін бағалауды пайдаланады. Сыртқы рейтингтерді контрагенттерге S&P, Moody's және Fitch сияқты тәуелсіз халықаралық рейтингтік агенттіктер береді. Мұндай рейтингтер мен дефолт ықтималдығының тиісті диапазондары мынадай қаржы құралдары: ақшалай қаражат пен оның баламалары, амортизацияланған құн бойынша депозиттер, борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар, сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар және өзге де қаржы активтері үшін қолданылады.

Кредиттік тәуекел («ҚДКҚ» АҚ)

Тәуекелдерді басқару мақсаты үшін кредиттік тәуекелді бағалау күрделі процесті білдіреді және модельдерді қолдануды қажет етеді, өйткені тәуекел нарықтық жағдайларға, күтілетін ақша ағынына және уақыт өте келе өзгереді. Активтер портфелі бойынша кредиттік тәуекелді және кепілдік беру шарттарын бағалау дефолттың басталу ықтималдығына, тиісті шығындылық коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолт корреляциясына қатысты қосымша бағалауды қажет етеді.

«ҚДКҚ» АҚ амортизацияланған құны бойынша және әділ құны бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы бағаланатын борыштық құралдарға байланысты күтілетін кредиттік шығынды бағалайды. Бағалы қағаздарға және банктердегі қаражатқа орналастырылған қаржы активтерінде халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Standard & Poor's) сыртқы рейтингтері берілетін контрагенттердің қаржылық активтері болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел, жалғасы

Есепті күндегі жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелеріне қатысты кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейі мынадай түрде көрсетілуі мүмкін:

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
АКТИВТЕР		
Ақшалай қаражат және олардың баламалары		
шетелдік және қазақстандық банктердегі «ностро» түріндегі шоттар	2,938,999,854	2,076,659,331
«кері РЕПО» мәмілелері және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем шетелдік банктердегі депозиттер	520,338,103	274,113,113
кассадағы шетел валютасындағы ақшалай қаражат	137,853,027	129,948,570
Алтын		
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	2,145,296,495	1,341,065,933
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер		
шетел банктеріндегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар	768,579,209	782,037,582
банктердегі депозиттер	85,528,640	94,226,012
берілген қарыздар	1,365,664,195	1,283,545,560
басқа қаржы институттарының дебиторлық берешегі	9,889,282	4,953,322
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары		
Туынды активтер	2,049,506	2,260,023
Хэдж қорлары	270,668,196	239,088,677
Жеке капитал қорлары	814,812,176	785,919,977
Жылжымайтын мүлік қоры	82,309,027	65,902,980
Басқа қорына инвестициялар	30,665,464	17,066,293
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар		
Шетелдік эмитенттердің мемлекеттік облигациялары	2,310,557,833	2,774,241,945
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	910,933,998	656,219,857
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдары	309,315,799	139,183,844
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	1,296,706,369	444,783,449
Қазақстандық эмитенттердің корпоративтік облигациялары	111,331,167	-
Корпоративтік акциялар	670,758,516	544,013,806
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар		
шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	101,463,388	157,943,803
қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	196,397,453	1,248,090,795
Басқа да қаржы активтері		
сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	1,130,114,028	1,064,083,212
басқа да дебиторлық берешек	21,800,660	18,733,931
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Шартты міндеттемелер	365,694,424	385,100,180
Кредиттік тәуекелдің барлық ең жоғары деңгейі	16,597,726,809	14,529,182,195

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел, жалғасы

АВА өтімділік портфелінің кредиттік тәуекелі

Кредиттік тәуекелдерді азайту мақсатында АВА өтімділігі портфелін инвестициялау халықаралық рейтингтік агенттіктердің ең төменгі кредиттік рейтингін айқындай отырып, қаржы құралдарына жүзеге асырылады.

Өтімділік портфелінің активтері қолма-қол валютаға, А- (Standard & Poor's) және/немесе А3 (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар елдердің мемлекеттік (тәуелсіз) борыштық міндеттемелеріне, агенттік борыштық міндеттемелерге, кредиттік рейтингі ААА (Standard & Poor's) және/немесе Аaa (Moody's) төмен емес халықаралық қаржы ұйымдарының борыштық міндеттемелеріне, кредиттік рейтингі А- (Standard & Poor's) және/немесе А3 (Moody's) төмен емес елдердің өңірлік (муниципалдық) борыштық міндеттемелеріне, Халықаралық есеп айырысу банкінің (Bank for International Settlements) борыштық міндеттемелеріне, депозиттік сертификаттарға (CD), қысқа мерзімді кредиттік рейтингі А-1 (Standard & Poor's) және/немесе Р-1 (Moody's) төмен емес коммерциялық қағаздарға (CP), депозиттерге, валюталық міндеттемелерді хеджирлеу шеңберінде 1 (бір) айға дейінгі мерзіммен еркін конвертацияланатын валютадағы форвард мәмілелеріне инвестицияланады.

АВА инвестициялық портфелінің кредиттік тәуекелі

Инвестициялық портфель активтерінің ең төменгі кредиттік рейтингі А- (Standard & Poor's)/ А3 (Moody's) деңгейіне немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас кредиттік рейтингіне сәйкес келеді. Инвестициялық портфель активтері үшін екі немесе одан да көп кредиттік рейтингтер болған кезде олардың ең кішісі ең төменгі кредиттік рейтинг ретінде айқындалады.

Акцияларды қоспағанда, стратегиялық портфель активтерінің ең төменгі кредиттік рейтингі ВВ (Standard & Poor's)/ Ba2 (Moody's) деңгейіне немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас кредиттік рейтингіне сәйкес келеді. Стратегиялық портфель активтері үшін екі немесе одан да көп кредиттік рейтингтер болған кезде олардың ең кішісі ең төменгі кредиттік рейтинг ретінде айқындалады. Корпоративтік облигациялар портфеліндегі ВВ (Standard & Poor's)/Ba2 (Moody's) кредиттік рейтингі немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас кредиттік рейтингі бар бағалы қағаздардың үлесі жаһандық корпоративтік бағалы қағаздар мандаты үшін эталондық портфельдегі ВВ (Standard & Poor's)/Ba2 (Moody's) кредиттік рейтингі бар бағалы қағаздардың үлесінің 1 (бір) пайызынан аспайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

АВА стратегиялық портфелінің кредиттік тәуекелі, жалғасы

АВА дамушы нарықтар портфелінің кредиттік тәуекелі

Портфель активтері ең төменгі кредиттік рейтингі В- (Standard&Poor's)/В3 (Moody's) және одан жоғары құралдарға инвестицияланады.

Есепті күндегі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейі 13, 14, 15,17 және 18-ескертпелерде көрсетілген.

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу

Бұдан әрі кестелерде ұсынылған ақпаратты ашу қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер туралы ақпаратты қамтиды, олар:

- Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынады; немесе
- қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынғанына қарамастан, заңды түрде жарамды өзара есеп айырысу туралы бас келісімнің немесе ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын ұқсас келісімдердің мәні болып табылады.

Ұқсас келісімдерге туынды құралдардың клирингі туралы келісімдер, «РЕПО» мәмілелеріне арналған жаһандық бас келісімдер және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы жаһандық бас келісімдер жатады. Ұқсас қаржы құралдарына туынды құралдар, «РЕПО» мәмілелері, «кері РЕПО» мәмілелері, бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдер жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Биржада жүзеге асырылмайтын Топтың туынды құралдарымен операциялар Халықаралық СВОПтар мен туынды құралдар бойынша дилерлер қауымдастығы (ISDA) әзірлеген бас келісімдерге сәйкес жүргізіледі. Негізінен, осы келісімдерге сәйкес, бір валютадағы аяқталмаған операцияларға қатысты әрбір контрагент белгілі бір күні төлейтін сома бір тараптың екінші тарапқа төлейтін бірыңғай таза соманы құрайды. Белгілі бір жағдайларда, мысалы, дефолт сияқты кредиттік оқиға болған кезде, барлық аяқталмаған операциялар келісімге сәйкес тоқтатылады, тоқтату кезіндегі құны бағаланады және есептік операцияларда тек жалғыз таза сома төленеді немесе төленуге тиіс.

«РЕПО» мәмілелері, «кері РЕПО» мәмілелері, ҚҰБ-ның бағалы қағаздарын қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдер РЕПО мәмілелері (ISMA) бойынша бас келісімдердің немесе Қазақстан қор биржасына мүшелік шарттарының мәні болып табылады.

Бұрын көрсетілген Халықаралық СВОП және туынды құралдар дилерлері қауымдастығы (ISDA) әзірлеген бас келісімдер және оларға ұқсас өзара есепке алу туралы бас келісімдер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу өлшемшарттарына сәйкес келмейді. Себебі, олар Топтың немесе оның контрәріптестерінің дефолты, төлем қабілетсіздігі немесе банкроттығы жағдайында ғана заңды түрде жарамды болатын, танылған соманы өзара есепке алу құқығын жасайды. Сонымен қатар, Топ пен оның контрәріптестері берешекті өзара есепке алу арқылы реттеуге немесе активті іске асырып, міндеттемені бір уақытта орындауға ұмтылмайды.

Топ «РЕПО» мәмілелеріне және «кері РЕПО» мәмілелеріне қатысты нарықта айналыстағы бағалы қағаздар түрінде қамтамасыз етуді ұсынады және қабылдайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есеп айырысу туралы заңды күші бар бас келісімдердің және осыған ұқсас келісімдердің мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер көрсетілген.

мың теңге	Танылған қаржы активтерінің / қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сома		
				Қаржы құралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	Таза сома
Қаржы активтерінің/қаржылық міндеттемелердің түрлері						
«Кері РЕПО» мәмілелері	504,299,189	-	504,299,189	(503,761,088)	-	538,101
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,049,506	-	2,049,506	(2,049,506)	-	-
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	6,007,596	-	6,007,596	(6,007,596)	-	-
Барлық қаржы активтері	512,356,291	-	512,356,291	(511,818,190)	-	538,101
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(2,611,916)	-	(2,611,916)	2,611,916	-	-
«РЕПО» мәмілелері	(6,294,517)	-	(6,294,517)	6,007,596	-	(286,921)
Барлық қаржылық міндеттемелер	(8,906,433)	-	(8,906,433)	8,619,512	-	(286,921)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есеп айырысу туралы заңды күші бар бас келісімдердің және осыған ұқсас келісімдердің нысанасы болып табылатын қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер көрсетілген.

мың теңге Қаржы активтерінің/қаржылық міндеттемелердің түрлері «Кері РЕПО»	Танылған қаржы активтерінің / қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепке алынған танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сома		
				Қаржы құралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	Таза сома
мәмілелері	273,333,783	-	273,333,783	(273,067,981)	-	265,802
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,260,023	-	2,260,023	(2,260,023)	-	-
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	5,775,086	-	5,775,086	(5,775,086)	-	-
Барлық қаржы активтері	281,368,892	-	281,368,892	(281,103,090)	-	265,802
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(1,770,940)	-	(1,770,940)	1,770,940	-	-
«РЕПО» мәмілелері	(6,058,903)	-	(6,058,903)	5,775,086	-	(283,817)
Барлық қаржылық міндеттемелер	(7,829,843)	-	(7,829,843)	7,546,026	-	(283,817)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған және бұрын келтірілген кестелерде ашылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің толық сомасы және олардың таза сомасы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мынадай негізде бағаланады:

- «РЕПО» және «кері РЕПО» мәмілелерінің нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелер – амортизацияланған құн.

Бұдан әрі кестеде бұрын ұсынылғандай, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің таза сомасын және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштерді салыстыру ұсынылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Қаржы активтерінің/қаржылық міндеттемелердің түрлері	Таза сома мың теңге	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі баланстық күн мың теңге	Өзара есеп айырысу туралы ақпаратты ашу нысанасы болып табылмайтын қаржы активі / қаржылық міндеттеме мың теңге	Ескертпе
«Кері РЕПО» мәмілелері	504,299,189	Ақшалай қаражат және оның баламалары	504,299,189	-	13
Пайда немесе зиян арқылы әділ күн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,049,506	Пайда немесе зиян арқылы әділ күн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,200,504,369	1,198,454,863	16
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	6,007,596	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	5,609,603,682	5,603,596,086	17
Пайда немесе зиян арқылы әділ күн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(2,611,916)	Пайда немесе зиян арқылы әділ күн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(2,611,916)	-	16
«РЕПО» мәмілелері	(6,294,517)	«РЕПО» мәмілелері	(6,294,517)	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде бұрын ұсынылғандай, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің таза сомасын және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштерді салыстыру ұсынылған.

Қаржы активтерінің/қаржылық міндеттемелердің түрлері	Таза соманың теңге	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі баланстық құнның теңге	Өзара есеп айырысу туралы ақпаратты ашу нысанасы болып табылмайтын қаржы активі / қаржылық міндеттеменің теңге	Ескертпе
«Кері РЕПО» мәмілелері	273,333,783	Ақшалай қаражат және оның баламалары	273,333,783	-	13
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,260,023	Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,110,237,951	1,107,977,928	16
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	5,775,086	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	4,558,442,900	4,552,667,814	17
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(1,770,940)	Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(1,770,940)	-	16
«РЕПО» мәмілелері	(6,058,903)	«РЕПО» мәмілелері	(6,058,903)	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Топ өз міндеттемелерін орындау үшін ақшалай қаражат тартуда қиындықтарға тап келуі мүмкін тәуекел. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері сәйкес келмеген кезде пайда болады. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімі мен пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкестік және/немесе бақыланатын сәйкессіздік өтімділік тәуекелін басқаруда маңызды болып табылады. Жүргізілетін операциялардың алуан түрлілігіне және соған байланысты белгісіздікке байланысты активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің толық сәйкес келуі қаржы институттары үшін қалыпты тәжірибе емес, бұл операциялардың пайдалылығын арттыруға мүмкіндік береді, бірақ зиян шегу тәуекелі артады.

Топ барлық міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің басталуына қарай оларды орындау үшін қажетті ақшалай қаражаттың тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару саясатын Басқарма қарайды және бекітеді.

ҚҰБ-ның эмиссиялық банк (ұлттық валюта – теңгені эмиссиялайды) екенін ескертін болсақ, ұлттық валютадағы міндеттемелердің орындалмау тәуекелі төмен және өтімділік тәуекелі негізінен ҚҰБ-ның шетел валютасындағы қаржылық міндеттемелерді орындауына қатысты туындайды.

Төмендегі кестелерде шарттарда белгіленген өтеу мерзімі ерте басталатын қаржылық міндеттемелер бойынша дисконтталмаған ақшалай қаражат ағыны көрсетілген. Осы кестелерде көрсетілген ақшалай қаражат ағынының түсуі және оны шығынға жазудың жиынтық шамасы қаржылық міндеттемелер бойынша ақшалай қаражаттың шарттық дисконтталмаған ағыны болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

мың тенге	Талап етілгенге дейін 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Салық салуға дейінгі ақшалай қаражат ағынын шығынға жазу/ (түсу) шамасы	Баланстық құн
Туынды емес қаржылық міндеттемелер								
Айналымдағы ақша	4,110,361,072	-	-	-	-	-	4,110,361,072	4,110,361,072
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	7,913,987,900	872,164	263,316,969	49,724,945	5,027,735	-	8,232,929,713	8,229,577,093
«РЕПО» мәмілелері	6,299,590	-	-	-	-	-	6,299,590	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	133,146,046	-	-	-	-	-	133,146,046	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,932,872,621	-	-	-	-	-	1,932,872,621	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	368,734,110	-	-	-	-	-	368,734,110	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,311,569,540	85,405,243	10,949,169	140,589,294	1,423,199,071	-	2,971,712,317	2,416,342,978
Басқа да қаржылық міндеттемелер	629,143,747	-	-	-	-	-	629,143,747	629,143,747
Туынды міндеттемелер								
- Түсім	(134,903,318)	(69,063,360)	-	-	-	-	(203,966,678)	-
- Шығынға жазу	135,323,675	71,180,266	-	-	-	-	206,503,941	2,611,916
Барлық қаржы міндеттемелер	16,406,534,983	88,394,313	274,266,138	190,314,239	1,428,226,806	-	18,387,736,479	17,829,070,873
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер	365,694,424	-	-	-	-	-	365,694,424	365,694,424

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Талап етілгенге дейін 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Салық салуға дейінгі ақшалай қаражат ағынын шығынға жазу/ (түсу) шамасы	Баланстық құн
Туынды емес қаржылық міндеттемелер							
Айналымдағы ақша	3,824,305,306	-	-	-	-	3,824,305,306	3,824,305,306
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	7,519,897,868	760,065,644	-	-	-	8,279,963,512	8,265,058,566
«РЕПО» мәмілелері	6,066,740	-	-	-	-	6,066,740	6,058,903
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	118,615,388	-	-	-	-	118,615,388	118,615,388
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,816,016,270	-	-	-	-	1,816,016,270	1,815,667,695
Клиенттердің шоттары	335,439,122	-	-	-	-	335,439,122	335,439,122
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,289,934,677	112,356,165	99,469,747	242,076,668	811,283,521	3,555,120,778	3,424,605,376
Бағалау міндеттемелері	-	167,962,452	-	-	-	167,962,452	167,962,452
Басқа да қаржылық міндеттемелер	25,350,948	-	-	-	-	25,350,948	25,350,948
Туынды міндеттемелер							
- Түсім	(83,090,222)	(93,832,680)	-	-	-	(176,922,902)	-
- Шығынға жазу	83,159,881	95,533,961	-	-	-	178,693,842	1,770,940
Барлық қаржы міндеттемелер	15,935,695,978	1,042,085,542	99,469,747	242,076,668	811,283,521	18,130,611,456	17,984,834,696
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер	385,100,180	-	-	-	-	385,100,180	385,100,180

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Бұрын келтірілген кестелерде көрсетілген салық салуға дейінгі ақшалай қаражат ағынының шығынға жазылу/(түсу) номиналды шамалары тәуекелдерді басқару үшін пайдаланылатын туынды міндеттемелерге қатысты шарттық дисконтталмаған ақшалай қаражат ағыны болып табылады. Ұсынылған деректер есептеулері нетто-шамада жүзеге асырылатын туынды құралдардың таза құнын және есептеулері бір мезгілде толық сомада жүзеге асырылатын туынды міндеттемелерге қатысты ақшалай қаражат ағынының түсу және шығынға жазылу шамаларын (мысалы, валюталық форвардтық келісімшарттар және «СВОП» үлгісіндегі валюталық мәмілелер) көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Төмендегі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаға (күтілетін өтеу мерзімі бойынша) талдау ұсынылған:

мың теңге	1 айдан аз талап етілгенге дейін	1-ден 3 айға дейін	3-тен 12 айға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	3,597,190,984	-	-	-	-	-	3,597,190,984
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	1,000,254,043	-	1,145,042,452	-	-	-	2,145,296,495
ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	-	-	-	-	-	6,828,455,954	6,828,455,954
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	778,468,491	-	177,226,811	96,799,692	1,177,166,332	-	2,229,661,326
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	924,743	1,124,763	-	-	-	1,198,454,863	1,200,504,369
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	44,442,521	94,510,293	851,154,595	2,386,321,669	1,545,492,357	687,682,247	5,609,603,682
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	9,505,968	-	22,190,176	62,246,904	203,917,793	-	297,860,841
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	12,617,439	12,617,439
Басқа да қаржы активтері	21,613,688	8,250,869	38,218,820	237,660,783	846,170,528	-	1,151,914,688
Активтердің барлығы	5,452,400,438	103,885,925	2,233,832,854	2,783,029,048	3,772,747,010	8,727,210,503	23,073,105,778

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап етілгенге дейін 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	4,110,361,072	-	-	-	-	-	4,110,361,072
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	7,912,443,898	263,555,287	48,107,567	-	-	5,470,341	8,229,577,093
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	495,011	2,116,905	-	-	-	-	2,611,916
«РЕПО» мәмілелері	6,294,517						6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	133,146,046	-	-	-	-	-	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,932,859,394	-	-	-	-	-	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	368,734,110						368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,306,017,070	83,397,441	138,162,770	574,701,028	314,064,669	-	2,416,342,978
Бағалау міндеттемелері	56,337,341	-	-	-	-	-	56,337,341
Басқа да қаржылық міндеттемелер	629,143,747	-	-	-	-	-	629,143,747
Барлық міндеттемелер	16,455,832,206	349,069,633	186,270,337	574,701,028	314,064,669	5,470,341	17,885,408,214
Таза позиция	(11,003,431,768)	(245,183,708)	2,047,562,517	2,208,328,020	3,458,682,341	8,721,740,162	5,187,697,564

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Келесі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға талдау (күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде) ұсынылған:

мың теңге	1 айдан аз талап етілген- ге дейін	1-ден 3 айға дейін	3-тен 12 айға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	2,480,721,014	-	-	-	-	-	2,480,721,014
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	921,476,423	-	419,589,510	-	-	-	1,341,065,933
ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	-	-	-	-	-	8,184,472,296	8,184,472,296
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	786,990,904	-	-	259,887,621	1,117,883,951	-	2,164,762,476
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарылатын қаржы құралдары	801,911	1,458,112	-	-	-	1,107,977,928	1,110,237,951
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	4,331,154	466,169,106	1,363,336,688	1,457,283,248	723,308,898	544,013,806	4,558,442,900
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	4,957,527	1,361,924	89,356,204	396,712,685	913,646,258	-	1,406,034,598
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	9,381,975	9,381,975
Басқа да қаржы активтері	14,877,812	7,346,867	34,157,557	215,862,543	810,572,364	-	1,082,817,143
Активтердің барлығы	4,214,156,745	476,336,009	1,906,439,959	2,329,746,097	3,565,411,471	9,845,846,005	22,337,936,286

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап етілгенге дейін 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	3,824,305,306	-	-	-	-	-	3,824,305,306
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	7,508,149,252	756,458,779	-	-	-	450,535	8,265,058,566
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны	69,659	1,701,281	-	-	-	-	1,770,940
бойынша бағаланатын қаржы құралдары	6,058,903	-	-	-	-	-	6,058,903
«РЕПО» мәмілелері							
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	118,615,388	-	-	-	-	-	118,615,388
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,815,667,695	-	-	-	-	-	1,815,667,695
Клиенттердің шоттары	335,439,122	-	-	-	-	-	335,439,122
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,269,052,448	106,645,143	231,299,042	495,428,777	322,179,966		3,424,605,376
Бағалау міндеттемелері	57,934,385	-	167,962,452	-	-	-	225,896,837
Басқа да қаржылық міндеттемелер	25,350,948	-	-	-	-	-	25,350,948
Барлық міндеттемелер	15,960,643,106	864,805,203	399,261,494	495,428,777	322,179,966	450,535	18,042,769,081
Таза позиция	(11,746,486,361)	(388,469,194)	1,507,178,465	1,834,317,320	3,243,231,505	9,845,395,470	4,295,167,205

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Топтың кредиттік ресурстарды ұсыну бойынша міндеттемелері бар. Бұл міндеттемелер мақұлданған кредит, сондай-ақ овердрафт нысанындағы кредиттік ресурстар беруді көздейді.

Топ банктік кепілдік береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Аталған келісімдер лимиттерді белгілейді және әдетте, бес жылға дейінгі қолданыс мерзімі бар.

Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелердің шартты сомасы бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетілген. Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар аталған шартты міндеттемелердің толық орындалатындығын болжайды. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер контрагенттер өз міндеттемелерін шарт талаптарына сәйкес орындай алмаған жағдайда, есепті күндегі жағдай бойынша көрсетілген бухгалтерлік зиянның ең көп шамасын білдіреді.

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Шартқа сәйкес сома		
Инвестициялық міндеттемелер	354,682,424	374,055,808
Кредиттерді және кредиттік желілерді беру жөніндегі міндеттемелер	11,000,000	11,000,000
Кепілдіктер мен аккредитивтер	12,000	44,372
	365,694,424	385,100,180

Несиелер, кредиттік желілер, кепілдіктер мен аккредитивтер беру бойынша міндеттемелер 1-кезеңдегі несиелік тәуекел болып саналады.

Активтердің баламалы сыныптарына инвестициялық бағдарламаны 2023 жылғы 31 желтоқсанда жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорлары алдында 354,682,424 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 374,055,808 мың теңге) төлем міндеттемесі бар арнайы мақсаттағы компаниялар және/немесе әріптестік арқылы Топ жүзеге асырады. Бұл расталған міндеттемелер өзгеруі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сипаттағы аталған шартты міндеттемелердің көбі оларды ішінара немесе толық орындағанға дейін тоқтатылуы мүмкін. Оның салдарынан жоғарыда көрсетілген кредиттік сипаттағы келісімді шартты міндеттемелер ақшалай қаражаттың күтілетін әкетілуі бола алмайды.

32. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру түрлерінің басым бөлігіне Қазақстан Республикасында әлі де қол жеткізілген жоқ. Топ үйлер мен жабдықтарды сақтандыруды, Топтың мүлкін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық зиянға қатысты үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Топтың қызметіне қатысты басқа жағдайларда қызметті уақытша тоқтатуды толық көлемде жүзеге асырған жоқ. Топ өз қызметін жеткілікті деңгейде сақтандырмаған кезеңге дейін келтірілген зияндар немесе белгіленген активтерден айырылу Топтың қызметі мен қаржы жағдайына едәуір теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

Аяқталмаған сот талқылаулары

Басшылықтың қандай да болмасын маңызды нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Топқа қарсы қойылуы ықтимал әлеуетті талаптар туралы ақпараты жоқ.

Шартты салықтық міндеттемелер

Қазақстан Республикасының салық жүйесі жаңадан қалыптасып жатқандықтан, заңнамалық нормалардың жиі өзгеруі, ресми түсініктемелер мен сот шешімдерінің көп жағдайда анық баяндалмай және қарама-қайшы болып жатқандықтан, оның салдарынан түрлі салық органдарының оларға әртүрлі түсінік беруіне жол беріледі. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулер және зерттеулер жүргізуді ірі көлемде айыппұлдар салу және өсімпұлдар есептеу құқығына ие бірнеше реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды дұрыс есептеудің дұрыстығын келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексеруге болады. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда салықтық жыл одан ұзақ уақыт кезеңінде ашық болып қалуы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

32. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Осы жағдайлар Қазақстан Республикасында басқа елдердегі ұқсас тәуекелдерден анағұрлым басым түсетін салық тәуекелдерін туындатады. Басшылықтың пікірі бойынша, салықтық міндеттемелер басшылықтың Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасына, нормативтік құжаттар мен сот органдары шешімдеріне ресми түсініктемелеріне түсінік беруіне қарай салықтық міндеттемелер осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте толық көрсетілді. Алайда, түрлі реттеуші органдардың салық заңнамасына беретін түсінігі басшылықтың пікірінен бөлек болуы фактісін назарға ала отырып, реттеуші органдар тарапынан мәжбүрлеп ықпал ету шараларын қолданған жағдайда, олар шоғырландырылған қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

33. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ

Қорларды басқару және сенімгерлік басқару бойынша қызмет

ҚҰБ трастық компанияларға, зейнетақы қорларына және басқа ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызмет көрсетеді, атап айтқанда активтерді басқарады не алынған қаражатты клиенттің нұсқауларына сәйкес түрлі қаржы құралдарына инвестициялайды.

ҚҰБ осы қызметтерді көрсеткені үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруға алынған активтер ҚҰБ-ның активтері болып табылмайды және тиісінше қаржылық жағдайы туралы оның шоғырландырылған қаржылық есебінде көрсетілмейді. ҚҰБ көрсетілген салымдарды жүзеге асыру кезінде көрсетілген инвестицияларға кепілдік бермейтіндіктен кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ байланысты ұйымдардың тапсырмасы бойынша басқарған активтердің сомасы 3,800,751,060 мың теңгені (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 3,706,108,915 мың теңгені) құрады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық қордың Топ басқарған таза активтерінің сомасы 29,854,109,972 мың теңгені (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 26,774,885,713 мың теңгені) құрады. ҚҰБ-ның инвестициялық саясатына сәйкес аталған активтердің бір бөлігін сыртқы басқарушылар жүзеге асырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

33. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ БОЙЫНША
ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ, ЖАЛҒАСЫ

Кастодиандық қызмет

ҚҰБ 2023 және 2022 жылдары «БЖЗҚ» АҚ-ға кастодиандық қызмет көрсетті. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «БЖЗҚ» АҚ-ның ҚҰБ-да кастодиандық қызмет алатын активтерінің жалпы сомасы 17 806 034 228 мың теңгені (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 14,621,893,336 мың теңгені) құрады.

Депоненттердің активтері

ҚҰБ 2012 жылғы 26 қарашада қаржы құралдарының және өз клиенттері ақшасының есебін жүргізетін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Орталық депозитарий») акцияларын сатып алды. Орталық депозитарийдің қаржы құралдарының және клиенттері ақшасының есебі Орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдары мен ақшасынан жеке баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

Орталық депозитарийде номиналды ұстауда және депоненттердің банктік шоттарында болған қаржы құралдары мен ақшаның жалпы сомасы 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 126,868,367,903 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 111,523,275,627 мың теңге) болды.

34. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен операциялар

2023 жылы ҚҰБ Басқармасының және Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы 1,378,653 мың теңгені (2022 жылы: 949,468 мың теңге) құрады. Сыйақыға жалақы мен басқа да төлемдер қосылған.

Байланысты тараптармен операциялар

Топ мемлекетпен және оның байланысты тараптарымен есеп айырысу бойынша жеке маңызды емес мәмілелер мен қалдықтар туралы ақпаратты жария етуден босатуды қолдануға шешім қабылдады (33-ескертпе).

Байланысты тараптармен операциялар мемлекеттік ұйымдарға сенімгерлік басқару және кастодиандық қызмет жөніндегі қызметтерді қамтиды (33-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелер, сондай-ақ 2023 және 2022 жылдарға байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян мынадай болды:

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2023 жылғы		2022 жылғы	
	31 желтоқсан		31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшер- леме, %	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшер- леме, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп АКТИВТЕР				
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	504,299,189	16.40	273,333,783	17.75
Алтын	105,243,900	-	45,285,338	-
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	947,141,228	5.61	901,471,884	5.63
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	30,665,464	-	17,066,293	-
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:				
Үлестік құралдар	670,379,136	-	541,967,520	-
Борыштық құралдар	1,408,037,536	9.26	444,783,449	10.32
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	194,786,094	8.60	1,225,614,316	9.07
Негізгі қаражат	6,342	-	37,602	-
Ағымдағы салықтық актив	8,386,104	-	7,222,052	-
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	312,609,362	-	345,284,882	-
Басқа да активтер	318,130,637	9.41	368,314,697	9.45

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2023 жылғы 31 желтоқсан		2022 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	2,415,540,117	14.78	1,421,724,926	16.06
«РЕПО» мәмілелері	6,294,517	14.75	6,058,903	15.75
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	133,146,046	-	118,615,388	-
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,932,859,394	0.25	1,815,667,695	0.25
Клиенттердің шоттары	367,220,164		333,937,166	
Борыштық бағалы қағаздар *	940,138,250	14.53	848,294,325	14.78
Ағымдағы салықтық міндеттеме	8,478	-	7,194	-
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	2,696,549	-	3,104,274	-
Басқа да міндеттемелер	601,042,178	-	1,693,522	-
КАПИТАЛ				
Қаржы активтерінің әділ құнының өзгеруіне арналған резерв	1,801,255	-	-	-

* Борыштық бағалы қағаздар үшін тиімді пайыздық мөлшерлеме көрсетілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар	
	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп		
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	334,310,630	295,392,184
Пайыздық шығыс	(226,932,514)	(160,622,358)
Комиссиялық кіріс	31,956,707	22,124,315
Комиссиялық шығыс	(3,318,849)	(2,919,143)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түскен таза пайда	(143,117)	(70,273)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түскен таза пайда	28,726,066	19,150,321
Қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы үлес	3,253,258	2,091,979
Басқа да операциялық кіріс	11,683,087	4,282,757
Басқа да операциялық шығыс	(929,960)	(1,840,460)
Несиелік залалдар үшін провизияларды құру шығындары	(45,518)	-
Банкноттар мен монеталарды шығару шығысы	(39,871)	(39,460)
Персоналға арналған шығыс	(2,709,710)	(1,337,098)
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыс	(4,945,622)	(3,994,191)
Табыс салығы бойынша шығыс	(34,268,510)	(2,823,584)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР

Есептік сыныптау және әділ құн

Келесі кесте 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша бағаланатын (2-ескертпе)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (борыштық) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (үлестік) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелегін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
мың теңге							
АКТИВТЕР							
Ақшалай қаражат және олардың баламалары		-	-	-	3,597,190,984	3,597,190,984	3,597,694,567
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	2,145,296,495	-	-	-	-	2,145,296,495	2,145,296,495
ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	6,828,455,954	-	-	-	-	6,828,455,954	6,828,455,954
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	-	277,172,381	-	-	1,952,488,945	2,229,661,326	2,167,566,282
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарылатын қаржы құралдары	-	1,200,504,369	-	-	-	1,200,504,369	1,200,504,369
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	4,938,845,166	670,758,516	-	5,609,603,682	5,609,603,682
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	297,860,841	297,860,841	262,900,728
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	1,151,914,688	1,151,914,688	1,151,914,688
	8,973,752,449	1,477,676,750	4,938,845,166	670,758,516	6,999,455,458	23,060,488,339	22,963,936,765

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптау және әділ құн, жалғасы

мың теңге	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	4,110,361,072	4,110,361,072	4,110,361,072
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	8,229,577,093	8,229,577,093	8,229,577,093
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарылатын қаржы құралдары	2,611,916	-	2,611,916	2,611,916
«РЕПО» мәмілелері	-	6,294,517	6,294,517	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	133,146,046	133,146,046	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	1,932,859,394	1,932,859,394	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	-	368,734,110	368,734,110	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	2,416,342,978	2,416,342,978	2,377,847,235
Бағаланатын міндеттемелер	-	56,337,341	56,337,341	56,337,341
Басқа да қаржы міндеттемелер	-	629,143,747	629,143,747	629,143,747
	2,611,916	17,882,796,298	17,885,408,214	17,846,912,471

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптау және әділ құн, жалғасы

Келесі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға талдау (күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде) ұсынылған:

мың теңге	Есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша бағаланатын (2-ескертпе)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (борыштық) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (үлестік) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
АКТИВТЕР							
Ақшалай қаражат және олардың баламалары		-	-	-	2,480,721,014	2,480,721,014	2,481,233,202
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	1,341,065,933	-	-	-	-	1,341,065,933	1,341,065,933
ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	8,184,472,296	-	-	-	-	8,184,472,296	8,184,472,296
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	-	247,782,030	-	-	1,916,980,446	2,164,762,476	2,155,278,989
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарылатын қаржы құралдары	-	1,110,237,951	-	-	-	1,110,237,951	1,110,237,951
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	4,014,429,094	544,013,806	-	4,558,442,900	4,558,442,900
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	1,406,034,598	1,406,034,598	1,160,718,463
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	1,082,817,143	1,082,817,143	1,082,817,143
	9,525,538,229	1,358,019,981	4,014,429,094	544,013,806	6,886,553,201	22,328,554,311	22,074,266,877

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптау және әділ құн, жалғасы

мың теңге	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизация- ланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	3,824,305,306	3,824,305,306	3,824,305,306
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	8,265,058,566	8,265,058,566	8,265,058,566
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,770,940	-	1,770,940	1,770,940
«РЕПО» мәмілелері	-	6,058,903	6,058,903	6,058,903
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	118,615,388	118,615,388	118,615,388
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	1,815,667,695	1,815,667,695	1,815,667,695
Клиенттердің шоттары	-	335,439,122	335,439,122	335,439,122
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	3,424,605,376	3,424,605,376	3,393,913,082
Бағаланатын міндеттемелер	-	225,896,837	225,896,837	225,896,837
Басқа да қаржы міндеттемелер	-	25,350,948	25,350,948	25,350,948
	1,770,940	18,040,998,141	18,042,769,081	18,012,076,787

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптаулар және әділ құны, жалғасы

Әділ құнды бағалау активті сату кезінде алынуы немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміле жағдайында міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін бағаны айқындауға бағытталған.

Дегенмен, белгісіздікті және субъективті пайымдауларды пайдалануды ескере отырып, әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру шеңберінде іске асырылатын ретінде түсіндірілмеуі тиіс.

Белсенді нарықта айналыста болатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны нарықтық баға белгілеуге немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Топ бағалаудың әртүрлі әдістерін пайдалана отырып, Топтың барлық өзге қаржы құралдарының әділ құнын айқындайды.

Бағалау мақсаты бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында активті сату немесе міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жүргізілуі мүмкін бағаны көрсететін әділ құнды айқындау болып табылады.

Бағалау әдістері ағымдағы сәтке келтірілген таза құнды бағалау және ақшалай қаражат ағындарын дисконттау модельдерін, нарықтық баға белгіленімдері белгілі ұқсас құралдармен салыстыруды, сондай-ақ бағалаудың өзге де модельдерін қамтиды. Бағалау үшін пайдаланылатын пайымдаулар мен деректер тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелерді, кредиттік спрэдтерді және дисконттау мөлшерлемелерін бағалау үшін пайдаланылатын өзге де түзетулерді, акциялар мен облигациялардың бағасын белгілеуді, валюта бағамдарын, қор индекстерін, сондай-ақ бағалардың күтілетін ауытқуларын және оларды салыстыруды қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары айқындайтын есепті күнгі жағдай бойынша қаржы құралының құнын көрсететін әділ құнды айқындауға бағытталған.

Топ жалпыға бірдей қолжетімді нарықтық деректерді ғана пайдаланатын және басшылықтың пайымдауларын немесе бағалауларын талап етпейтін пайыздық және валюталық СВОП сияқты стандартты және неғұрлым қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын айқындау үшін бағалаудың кеңінен танылған модельдерін пайдаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптаулар және әділ құн, жалғасы

Байқалатын баға белгілеулер және модельдер үшін бастапқы деректер әдетте нарықта айналыста болатын борыштық және үлестік бағалы қағаздар, биржада айналыста болатын туынды құралдар, сондай-ақ пайыздық СВОП сияқты жай биржадан тыс туынды құралдар үшін нарықта қолжетімді.

2023 және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша хедж-қорларға инвестициялар портфелінің, жеке капитал портфелінің және жылжымайтын мүлік портфелінің әділ құны тәуелсіз әкімші және/немесе басқарушы менеджер ұсынатын активтердің таза құнына негізделеді.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ әділ құнды көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің мәнділігін ескеретін әділ құнды бағалаудың мынадай иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1-деңгей: Ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеу (түзетілмеген);
- 2-деңгей: 1-деңгейге жататын баға белгілеуден ерекшеленетін, тікелей (яғни баға белгілеу) немесе жанама (яғни баға белгілеуден алынған деректер) қолжетімді деректер. Бұл санат мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулер, белсенді ретінде қаралмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулер немесе бағалаудың өзге де әдістері, олардың барлық пайдаланылатын деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланатын бастапқы деректерге негізделеді;
- 3-деңгей: қолжетімсіз деректер. Бұл санат бақыланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға елеулі әсер етеді. Бұл санат ұқсас құралдар үшін баға белгілеу негізінде бағаланатын құралдарды қамтиды, оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін елеулі қадағаланбайтын түзетулерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясы деңгейлерінің бөлінісінде әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын талдау келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға негізделеді.

2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Алтын				
- ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	6,828,455,954	-	-	6,828,455,954
- Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	-	2,145,296,495	-	2,145,296,495
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер				
- Банктердегі депозиттер	-	21,063,642	-	21,063,642
- Берілген қарыздар	-	256,108,738	-	256,108,738
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- Туынды активтер	-	2,049,506	-	2,049,506
- Үлестік инвестициялар				
Жеке капитал қорларына инвестициялар	-	-	814,812,176	814,812,176
Хедж-қорларына инвестициялар	-	-	82,309,027	82,309,027
Жылжымайтын мүлік қорына инвестициялар	-	270,668,196	-	270,668,196
Басқа қорына инвестициялар	-	30,665,464	-	30,665,464
- Туынды міндеттемелер	-	(2,611,916)	-	(2,611,916)
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- Шетелдік эмитенттердің мемлекеттік облигациялары	2,310,557,833	-	-	2,310,557,833
- Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	909,997,285	936,713	-	910,933,998
- Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының облигациялары	309,315,799	-	-	309,315,799
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	-	1,296,706,369	-	1,296,706,369
Қазақстандық эмитенттердің корпоративтік облигациялары	-	111,331,167	-	111,331,167
- Корпоративтік акциялар	379,380	670,379,136	-	670,758,516
	10,358,706,251	4,802,593,510	897,121,203	16,058,420,964

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Алтын				
- ҚҰБ және шетелдік банктердің қоймаларындағы алтын құймалар	8,184,472,296	-	-	8,184,472,296
- Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	-	1,341,065,933	-	1,341,065,933
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер				
- Банктердегі депозиттер	-	25,486,008	-	25,486,008
- Берілген қарыздар	-	222,296,022	-	222,296,022
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- Туынды активтер	-	2,260,024	-	2,260,024
- Үлестік инвестициялар				
Жеке капитал қорларына инвестициялар	-	-	785,919,977	785,919,977
Хедж-қорларына инвестициялар	-	-	65,902,980	65,902,980
Жылжымайтын мүлік қорына инвестициялар	-	239,088,677	-	239,088,677
Басқа қорына инвестициялар	-	17,066,293	-	17,066,293
- Туынды міндеттемелер	-	(1,770,940)	-	(1,770,940)
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- Шетелдік эмитенттердің мемлекеттік облигациялары	2,774,241,944	-	-	2,774,241,944
- Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	656,219,857	-	-	656,219,857
- Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының облигациялары	139,183,844	-	-	139,183,844
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	-	444,783,449	-	444,783,449
- Корпоративтік акциялар	2,046,286	541,967,520	-	544,013,806
	11,756,164,227	2,832,242,986	851,822,957	15,440,230,170

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Қорларды бағалаудың өзіне тән белгісіздігіне байланысты олардың бағалау құны осындай қорлар үшін өтімді нарық болған жағдайда пайдаланылатын құннан едәуір ерекшеленуі мүмкін және бұл айырмашылықтар елеулі болуы мүмкін.

Хедж-қорларға инвестициялар

Хедж-қорларға инвестициялар портфелі, әдетте, баға белгіленетін нарықтық құны бойынша бағаланатын оңай сатылатын бағалы қағаздар мен туынды құралдарда және/немесе бағаланатын әділ құны бойынша бағаланатын өтімділігі төмен нарықтық емес бағалы қағаздар мен туынды құралдарда позицияларды ұстайтын қорларды білдіреді. Бағалы қағаздардың құрамы мен шоғырлануы қорлардың инвестициялық стратегиясының сипаты мен нарықтың ықпалын қоса алғанда, әртүрлі факторларға байланысты қорлардың ішінде түрленеді.

2-деңгейге жатқызылған хедж-қорларға инвестициялардың осы портфелі ашық қорлардан тұрады. Ашық инвестициялық қорлар Топтың таза активтердің есепті құны бойынша олардың үлесінен шығуға құқылы қорларды білдіреді.

Жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар

3-деңгейге жатқызылған Топтың басқаруындағы үлестік құралдарға ҚҰБ инвестициялары мыналарды:

- акционерлік капиталға немесе инвестицияланатын компаниялардың бағалы қағаздарына (жеке капитал портфелі) инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында жүзеге асырылатын қорлар қорының құрылымы және қорлармен бірге бірлескен инвестициялар арқылы қорларға инвестицияларды; және

- жалдау ақысынан кіріс алу және/немесе жылжымайтын мүлік құнының өсуі (жылжымайтын мүлік портфелі) мақсатында жүзеге асырылатын қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға инвестицияларды қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Әділ құнды анықтау

2023 жылғы 31 желтоқсанда және 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін осы қорларға салымдардың әділ құнын шоғырландыру үшін Топ тәуелсіз әкімшілер және/немесе басқарушы менеджерлер ұсынатын есептерді пайдаланды. Пайдаланылған тәсіл тәуелсіз әкімшілердің және/немесе портфельдерді басқарушы менеджерлердің есептерін жасау кезінде әрбір қордың меншігіндегі базалық инвестициялардың таза активтерінің әділ құнын бағалауды болжайды.

Айқаспалы тексеру ретінде тәуелсіз әкімшілер және/немесе басқарушы менеджерлер қорлардың әрқайсысының есептілігінде ұсынылған инвестициялардың әділ құнына талдау жүргізеді және қорларды басқару жөніндегі компаниялар ұсынған бағаланған әділ құн мен әділ құн арасындағы елеулі айырмашылықтардың негізін бағалайды.

Кестеде бұдан әрі 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнды бағалаудың 3 иерархиясының деңгейіне жатқызылатын қорлар бойынша талдау келтірілген.

	2023 жыл мың теңге	2022 жыл мың теңге
Жыл басындағы әділ құн	851,822,957	757,614,931
Салымдар	98,287,575	129,821,281
Төлемдер	(57,435,070)	(79,675,853)
Қаржы активтерінен іске асырылған кірістер	15,433,004	38,803,927
Әділ құнның өзгеруінен жүзеге асырылмаған пайда/(шығын)	4,200,639	(51,307,452)
Шетел валютасын қайта бағалау резерві	(15,187,902)	56,566,123
Жыл соңындағы әділ құн	897,121,203	851,822,957

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша егер әділ құнды бағалаудың 3 иерархиялық деңгейіне жататын барлық қаржы құралдарының баға белгілеуі 1%-ға төмендеген болса, онда пайдаға немесе зиянға әсері әділ құнның 8,971,212 мың теңгеге азаюы болар еді (2022 жылғы 31 желтоқсан: 8,518,230 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Базалық құралдардың сипатына қарай қорлар бақыланатын нарықтық бағаларды, өз модельдерін пайдалана алады немесе инвестициялардың әділ құнын алу үшін модельді пайдаланатын тәуелсіз бағалаушыларды тарта алады. Өз кезегінде басқарушы менеджерлер қорлардың басқаруындағы инвестициялардың әділ құны туралы ақпаратты шоғырландырады. Басқарушы менеджерлер белгілі бір инвестициялардың әділ құнын бағалау үшін, егер бұл ақпаратты қор бере алмаса немесе инвестиция осы менеджердің тікелей басқаруында болса, тәуелсіз бағалаушыларды тікелей тағайындай алады.

Балама құралдар нарығының ерекшелігіне және қорлардың әділ құны бойынша ақпаратты ұсыну мерзімдері бойынша уақытша шектеулерге байланысты қорлардың әділ құнының бір бөлігі IV тоқсанда ақшалай қаражаттың қозғалысын ескере отырып, есепті жылдың III тоқсанындағы қорлардың әділ құнының негізінде ұсынылуы мүмкін.

Кестеде бұдан әрі 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнды бағалау иерархиясының 3-деңгейіне жататын қорлардың өздерінің инвестицияларының географиялық белгісі бойынша бөлу келтірілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
<i>Жылжымайтын мүлік қорындағы инвестициялар</i>		
АҚШ	33,746,701	27,020,222
Еуропа	19,754,167	17,134,775
Азия	27,161,979	19,770,894
Басқалары	1,646,180	1,977,089
Жылжымайтын мүлік қорларындағы инвестициялардың жиынтығы	82,309,027	65,902,980
<i>Жеке капитал қорларындағы инвестициялар</i>		
АҚШ	556,516,716	557,217,264
Еуропа	147,481,004	120,245,756
Азия	61,110,913	58,943,998
Басқалары	49,703,543	49,512,959
Жеке капитал қорларындағы инвестициялардың жиынтығы	814,812,176	785,919,977
Барлығы	897,121,203	851,822,957

Қорлар және жеке капитал мен жылжымайтын мүлік бірлескен инвестициялары қорының құрылымындағы құралдар бойынша неғұрлым тереңдетілген талдау жүргізе отырып және осы қорлардың қаржылық есептілігін басшылыққа ала отырып, төмендегі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке капитал мен жылжымайтын мүлік қорлары портфеліндегі тікелей және жанама инвестициялар белгісі бойынша бөлініс келтірілген. Тікелей инвестициялар әділ құнға баға иерархиясына сәйкес бөлінген; бұл ретте, жанама инвестициялар инвестициялардың таза активтерінің ұсынылған құнына сәйкес ашылады:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

2023 жылғы 31 желтоқсан				
мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Тікелей инвестициялардың барлығы	1,067,575	7,538,205	82,976,989	91,582,769
Активтердің таза құны бойынша бағаланған жанама инвестициялардың барлығы	-	-	805,538,434	805,538,434
Барлық жеке капитал портфелінің және жылжымайтын мүлік портфелінің инвестициялар құны	1,067,575	7,538,205	888,515,423	897,121,203
2022 жылғы 31 желтоқсан				
мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Тікелей инвестициялардың барлығы	10,992,461	10,496,945	82,303,709	103,793,115
Активтердің таза құны бойынша бағаланған жанама инвестициялардың барлығы	-	-	748,029,842	748,029,842
Барлық жеке капитал портфелінің және жылжымайтын мүлік портфелінің инвестициялар құны	10,992,461	10,496,945	830,333,551	851,822,957

Әділ құнның 3 иерархиясының деңгейіне жататын тікелей инвестицияларды ашу бойынша ХҚЕС талаптарына сәйкес, бұдан әрі 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестицияларды бағалау кезінде пайдаланылған елеулі қадағаланбайтын деректер туралы ақпарат берілген:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Секторы	2023 жылғы 31 желтоқсан			
	Әділ құны (мың теңге)	Бағалау әдістемесі	Бақыланбайтын деректер	Мультип- ликатор
Байланыс қызметтері	2,607,205	Нарықтық тәсіл	EBITDA	18.75x
Тұтыну тауарлары мен қызметтері	25,796,333	Нарықтық тәсіл	EBITDA	8.5x-18x
Өнеркәсіп	10,854,256	Нарықтық тәсіл	EBITDA	11,25x- 17.75x
Ақпараттық технологиялар	7,927,128	Нарықтық тәсіл	EBITDA	10.50x- 25.25x
Қаржы	27,242,398	Нарықтық тәсіл	EBITDA	8x-15.25x
			P/NTAV	
			мультипликатор	1.6x
Денсаулық сақтау	2,266,419	Нарықтық тәсіл	EBITDA	15x
Машина жасау	4,345,549	Нарықтық тәсіл	EBITDA	13.25x
Басқа инвестициялар	1,937,701	Нарықтық тәсіл	Kіріс	3.50x
Тікелей инвестициялардың барлығы	82,976,989			
Жанама инвестициялардың барлығы	805,538,434	Активтерді ң таза құны	-	-
Тікелей және жанама инвестициялардың барлығы	888,515,423			

* Осы саладағы бағалау әдетте бағалау күнінен бастап алты ай ішінде сатып алынған инвестициялар немесе бағалау күнінен кейін күтілетін жабу күні бар күтілетін мәміле ретінде айқындалатын таяудағы мәмілелерге негізделген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Секторы	2022 жылғы 31 желтоқсан			
	Әділ құны (мың теңге)	Бағалау әдістемесі	Бақыланбайтын деректер	Мультип- ликатор
Байланыс қызметтері	500,527	Нарықтық тәсіл	NFY Kіріс мультиплика- торы	3.27x
Тұтыну тауарлары мен қызметтері	27,992,255	Нарықтық тәсіл	Kіріс мультипликаторы EBITDA	2x
Өнеркәсіп	13,525,816	Нарықтық тәсіл Соңғы транзакция *	мультиплика- торы EBITDA	4.75x-18x 11x-16.25x
Ақпараттық технологиялар	8,379,239	Нарықтық тәсіл	мультиплика- торы EBITDA	8.50x- 24.50x
Қаржы	23,794,919	Нарықтық тәсіл	мультиплика- торы P/NTAV мультиплика- торы EBITDA	10.50x-15x 1.7x
Денсаулық сақтау	2,218,823	Нарықтық тәсіл	мультиплика- торы EBITDA	13.50x
Машина жасау	4,132,429	Нарықтық тәсіл	мультиплика- торы Kіріс	12.75x
Басқа инвестициялар	1,759,701	Нарықтық тәсіл	мультиплика- торы	2.50x
Тікелей инвестициялардың барлығы	82,303,709			
Жанама инвестициялардың барлығы	748,029,842	Активтердің таза құны	-	-
Тікелей және жанама инвестициялардың барлығы	830,333,551			

* Осы саладағы бағалау әдетте бағалау күнінен бастап алты ай ішінде сатып алынған инвестициялар немесе бағалау күнінен кейін күтілетін жабу күні бар күтілетін мәміле ретінде айқындалатын таяудағы мәмілелерге негізделген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтірілген.

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Әділ құнының барлығы	Баланстық құнының барлығы
АКТИВТЕР				
Ақшалай қаражат және олардың баламалары				
- шетелдік және қазақстандық банктердегі «ностро» түріндегі шоттар	-	2,939,467,899	2,939,467,899	2,938,999,854
- «кері РЕПО» мәмілелері және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем шетелдік банктердегі депозиттер	-	520,373,642	520,373,642	520,338,103
- кассадағы шетел валютасындағы ақшалай қаражат	-	137,853,027	137,853,027	137,853,027
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер				
- шетел банктеріндегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар	-	768,579,209	768,579,209	768,579,209
- банктердегі депозиттер	-	64,464,998	64,464,998	64,464,998
- берілген қарыздар	-	1,047,460,412	1,047,460,412	1,109,555,456
- басқа қаржы институттарының дебиторлық берешегі	-	9,889,282	9,889,282	9,889,282
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	102,228,471	-	102,228,471	101,463,388
- қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	-	160,672,257	160,672,257	196,397,453
Басқа да қаржы активтері				
- сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	-	1,130,114,028	1,130,114,028	1,130,114,028
- басқа да дебиторлық берешек	-	21,800,660	21,800,660	21,880,660
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	4,110,361,072	-	4,110,361,072	4,110,361,072
Банктер мен өзге де қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	8,229,577,093	8,229,577,093	8,229,577,093
«РЕПО» мәмілелері	-	6,294,517	6,294,517	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	133,146,046	133,146,046	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	1,932,859,394	1,932,859,394	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	-	368,734,110	368,734,110	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	2,377,847,235	2,377,847,235	2,416,342,978
Бағалау міндеттемелері	-	56,337,341	56,337,341	56,337,341
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	629,143,747	629,143,747	629,143,747

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтірілген.

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Әділ құнының барлығы	Баланстық құнының барлығы
АКТИВТЕР				
Ақшалай қаражат және олардың баламалары				
- шетелдік және қазақстандық банктердегі «ностро» түріндегі шоттар	-	2,077,171,519	2,077,171,519	2,076,659,331
- «кері РЕПО» мәмілелері және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем шетелдік банктердегі депозиттер	-	274,113,113	274,113,113	274,113,113
- кассадағы шетел валютасындағы Ақшалай қаражат	-	129,948,570	129,948,570	129,948,570
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер				
- шетел банктеріндегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар	-	782,037,582	782,037,582	782,037,582
- банктердегі депозиттер	-	68,740,004	68,740,004	68,740,004
- берілген қарыздар	-	1,051,766,051	1,051,766,051	1,061,249,538
- басқа қаржы институттарының дебиторлық берешегі	-	4,953,322	4,953,322	4,953,322
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	156,908,108	-	156,908,108	157,943,803
- қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	-	1,003,810,355	1,003,810,355	1,248,090,795
Басқа да қаржы активтері				
- сатып алынған қарыз бойынша талаптар	-	1,064,083,212	1,064,083,212	1,064,083,212
- басқа да дебиторлық берешек	-	18,733,931	18,733,931	18,733,931
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	3,824,305,306	-	3,824,305,306	3,824,305,306
Банктер мен өзге де қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	8,265,058,566	8,265,058,566	8,265,058,566
«РЕПО» мәмілелері	-	6,058,903	6,058,903	6,058,903
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	118,615,388	118,615,388	118,615,388
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	1,815,667,695	1,815,667,695	1,815,667,695
Клиенттердің шоттары	-	335,439,122	335,439,122	335,439,122
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	3,393,913,082	3,393,913,082	3,424,605,376
Бағалау міндеттемелері	-	225,896,837	225,896,837	225,896,837
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	25,350,948	25,350,948	25,350,948